

Venstres stortingsgruppe
Politisk regnskap
2014-2015

VENSTRE

Innhold

1. Venstres stortingsgruppe *side 4*
2. Venstres viktigste gjennomslag i perioden *side 5*
3. Egne initiativ *side 8*
4. Finanspolitikk *side 11*
5. Skole-, utdanning- og forskningspolitikk *side 19*
6. Energi- og miljøpolitikk *side 25*
7. Transport og kommunikasjonspolitikk *side 32*
8. Nærings-, landbruks- og fiskeripolitikk *side 38*
9. Arbeids- og sosialpolitikk *side 44*
10. Helse- og omsorgspolitikk *side 48*
11. Kommunal og forvaltningspolitikk *side 52*
12. Justis- og beredskapspolitikk *side 58*
13. Familie- og kulturpolitikk *side 62*
14. Utenriks- og forsvarspolitikk *side 68*
15. Kontroll og konstitusjon *side 72*
16. Vedlegg *side 78*

1. Venstres stortingsgruppe

Venstres stortingsgruppe legger med dette frem vårt politiske regnskap for stortingssesjonen 2014/2015.

Venstre fikk etter Stortingsvalget 2013 en oppslutning på 5,2 prosent, hvilket innebar 9 stortingsrepresentanter hvorav 4 valgt direkte og 5 valgt på utjevningsmandat. Disse er:

[Trine Skei Grande](#), Oslo. Parlamentarisk leder. Medlem av Stortingets utenriks- og forsvarskomiteé.

[Ola Elvestuen](#), Oslo. Parlamentarisk nestleder. Leder av Stortingets energi- og miljøkomiteé.

[Abid Q. Raja](#), Akershus. Andre nestleder av Stortingets transport- og kommunikasjonskomiteé og medlem av Stortingets kontroll- og konstitusjonskomiteé.

[Terje Breivik](#), Hordaland. Medlem av Stortingets finanskomiteé.

[Ketil Kjenseth](#) (u), Oppland. Medlem av Stortingets helse- og omsorgskomiteé.

[Iselin Nybø](#) (u), Rogaland. Første nestleder av Stortingets kirke-, utdannings- og forskningskomiteé.

[Sveinung Rotevatn](#) (u), Sogn og Fjordane. Medlem av Stortingets arbeids- og sosialkomiteé.

[Pål Farstad](#) (u), Medlem av Stortingets næringskomiteé.

[André N. Skjelstad](#) (u), Nord-Trøndelag. Medlem av Stortingets kommunal- og forvaltningskomiteé.

Venstre er ikke representert i Stortingets justiskomiteé og Stortingets familie- og kulturkomiteé. Arbeidet i disse komiteene følges av Iselin Nybø (justiskomiteen), Terje Breivik (familiedelen av familie- og kulturkomiteens arbeid) og Trine Skei Grande (kulturdelen av familie- og kulturkomiteens arbeid)

2. Venstres 20 viktigste gjennomslag i perioden

Som følge av samarbeidsavtalen mellom regjeringspartiene Venstre og KrF har Venstre naturlig nok langt større påvirknings- og gjennomslagskraft over den politikken som blir vedtatt i Stortinget nå, enn under den rødgrønne regjeringen. I et slikt samarbeid har Venstre fått en rekke gjennomslag og politiske seire det siste året, men Venstre har også fått gjennomslag for viktige saker gjennom andre flertall på Stortinget. Dette gjelder spesielt i klima- og miljøpolitikken. I flere viktige saker som Venstre har initiert har det endt opp med en enstemmig Storting eller brede forlik fordi det i utgangspunktet har vært et flertall med Venstre, KrF og de øvrige opposisjonspartiene som regjeringspartiene har sluttet seg til. Eksempler på dette er uttrekk fra kullselskaper fra SPU og flyktninger fra Syria.

Svært mye av det Venstre lovet før valget, kan vi allerede kvittere ut. Ved Venstres valgkampåpning i Arendal 9. august 2013 la Venstre fram en liste på 31 svært gode grunner til å velge Venstre og sørge for en blågrønn regjering etter valget.

Status per juni 2015 viser at **14** av Venstres tiltak vil bli eller er gjennomført i sin helhet, **15** blir gjennomført skritt for skritt, delvis eller på sikt, mens de siste 2 foreløpig ikke er planlagt gjennomført. Av disse 2 er det bare ett hvor regjeringen aktivt slår fast at de vil føre en «annen» politikk enn det Venstre ønsker (sosialhjelp). (Se vedlegg side 79 for nærmere omtale.)

Venstres 20 viktigste politiske gjennomslag i perioden 2014/2015 er:

- 1) **Avtale om statsbudsjettet for 2015** hvor Venstre fikk gjennomslag for en **tydeligere miljøprofil** og en **bedre sosial profil**, i tillegg til viktige **løft for næringsliv og kunnskap**. Budsjettavtalen **styrket den samlede miljø- og klimasatsingene** med nær 1,9 mrd. kroner. Venstre fikk bl.a. gjennomslag for at det skal brukes 900 millioner kroner **mer på miljøvennlig samferdsel**. Avtalen innebærer også at Venstre fikk gjennomslag for å øke innsatsen for å **reducere antallet fattige barn** betydelig. Blant tiltakene som Venstre fikk gjennomslag for er billigere barnehager for barn i lavinntektsfamilier og en rett til gratis kjernetid i barnehage for alle 4 og 5 åringer i lavinntektsfamilier. Avtalen innebærer også et **grønt skatteskifte** på 2,7 mrd. kroner, noe som er et større grønt skatteskifte i ett enkelt budsjettår enn det den rødgrønne regjering gjorde i hele sin regjeringssperiode på 8 år. En vesentlig del (700 mill.) av det grønne skattesiftet er **avgiftslettelsene på de mest miljøvennlige bilene og det mest miljøvennlige drivstoffet**. Andre gjennomslag for Venstre i budsjettavtalen er et **kompetanseløft for ufaglærte** i skolen, økt **basisbevilgning til universiteter og høyskoler**, flere **stipendiatstillinger**, flere **studentboliger**, 500 flere **kvoteflyktninger**, styrker hjelpen til **enslige mindreårige asylsøkere**, gratis **barnehageplasser** for 4-5-åringer i **asylmottak**, to nye **såkorfond**, styrket lærlingeordning med 78,4 millioner kroner,

60 millioner mer til **bredbåndsutbygging** og 30 millioner kroner mer til **velferdsteknologi**. (Se s. 14 for nærmere omtale)

- 2) **Avtale om RNB 2015** som stimulerer til **grønn vekst** og tiltak som bidrar til **grønn omstilling** i næringslivet. Avtalen innebærer bl.a. 40 millioner til et **nytt såkornfond** for oppstartsbedrifter, 20 millioner mer til **miljøteknologordningen** under Innovasjon Norge, 25 millioner mer til **næringsrettet forskning**, en styrking av **klimaforskningen** med 10 millioner, en styrking av **lærlingordningen**, 500 nye **studieplasser** og 200 flere **studentboliger**. Avtalen innebærer også blant annet 100 millioner mer i **frie midler** til kommunene, og fylkeskommunenes **tapkompensasjon** styrkes med 10 mill. I tillegg styrkes miljøovervåkingen med 10 mill., utbygging av sykkelveier og gangstier med 10 mill. og det klassiske naturvernet styrkes med 5 mill. (truede arter/naturtyper). (Se side 15 for nærmere omtale).
- 3) Nytt og mer **liberalt regelverk for lengeværende asylbarn** som innebærer at barns botid og tilknytning til Norge skal legges vektlegges langt mer enn i dag. (Se side 55 for nærmere omtale)
- 4) **Egen avtale om framtidens bilavgifter** som innebærer en betydelig omlegging i retning en mer miljøvennlig bilpark og at det er klimamålene som er styrende for kommende avgiftsendringer. (Se side 29 for nærmere omtale).
- 5) **Et krafttak for flyktninger fra Syria** som innebærer en betydelig styrking av innsatsen i nærområdene og mottak av 8000 flyktninger fra Syria til Norge i løpet av perioden 2015-2017. (Se side 56 for nærmere omtale).
- 6) En **moderne og fleksibel arbeidsmiljølov** som bl.a. innebærer økt fleksibilitet, lettere innpass i arbeidslivet og økt likestilling mellom bruk av midlertidige stillinger i privat og offentlig sektor. (Se side 46 for nærmere omtale).
- 7) **Uttrekk av kullselskaper fra SPU**. (Se side 29 for nærmere omtale).
- 8) **40 % reduksjon i norske klimagassutslipp innen 2040** som følge av avtale med regjeringspartiene om å knytte Norge til EUs klimarammeverk. (Se side 29 for nærmere omtale).
- 9) **En mer human rusomsorg**. (Se side 50 for nærmere omtale).
- 10) **Kommunale lavutslippssoner, grønne krav til taxinæringen, og utredning av dieselforbud** på dager med høy luftforurensing. (Se side 28 for nærmere omtale).
- 11) **Langtidsplan for forskning og høyere utdanning**. (Se side 21 for nærmere omtale).

- 12) En **nærpolitireform** som bl.a. innebærer nye krav til responstid og oppfølging av hverdagskriminalitet (Se side 61 for nærmere omtale).
- 13) **Nye oppgaver til større og mer robuste kommuner og start på regionreform.** (Se side 55 for nærmere omtale).
- 14) **Økte inntekter til kystkommuner med oppdrettsvirksomhet.** (Se side 42 for nærmere omtale).
- 15) **En rekke tiltak for å forsterke klimaforliket**, bl.a. forbud mot bruk av fossil olje til oppvarming i husholdninger, Sørge for at kollektivtrafikken i 2025 benytter null- eller lavutslippsteknologi eller klimanøytralt drivstoff, en helhetlig plan for økt bruk av landstrøm i norske havner og en statlig hydrogenstrategi. (Se side 29 for nærmere omtale).
- 16) **Informasjonsportal for dagligvarer.** (Se side 41 for nærmere omtale).
- 17) **Skjerming av ideelle barnevernsinstitusjoner** i nytt anbudsregime. (Se side 66 for nærmere omtale).
- 18) **Innføre skjønn ved håndheving av regelbrudd ved skjemautfylling** hvor det ikke foreligger noen personlig vinning. (Se side 60 for nærmere omtale).
- 19) Deler av **selskapsskatten tilbakeføres til kommunene.** (Se side 55 for nærmere omtale).
- 20) **Henvisningsrett for psykologer** som ett ledd i å styrke innsatsen innen rus og psykiatri. (Se side 51 for nærmere omtale).

3. Egne initiativ

Egne representantforslag

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Iselin Nybø og Trine Skei Grande om økt rekruttering av lærere og redusert skolebyråkrati, [Dokument 8:9 S \(2014-2015\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Abid Q. Raja, Ola Elvestuen, Pål Farstad og Terje Breivik om en mer helhetlig og langsiktig forvaltning av myr i Norge, [Dokument 8:78 S \(2014-2015\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Kjenseth, Ola Elvestuen og Pål Farstad om vannkraftkonsesjon i Nedre Otta, [Dokument 8:123 \(2014-2015\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene André N. Skjelstad, Ola Elvestuen og Terje Breivik om Direktoratet for forvaltning og IKTs (Difis) rolle for miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser, [Dokument 8:91 S \(2013-2014\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Abid Q. Raja, André N. Skjelstad, Iselin Nybø, Ketil Kjenseth, Ola Elvestuen, Terje Breivik og Trine Skei Grande om økt kapasitet og frekvens i lokaltogtrafikken, [Dokument 8:48 \(2014-2015\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja om å redusere klimagassutslippene for transport til, fra og på norske flyplasser, [Dokument 8:65 S \(2014-2015\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Abid Q. Raja, Iselin Nybø, Ola Elvestuen og Terje Breivik om muligheten til å reservere parkeringsplasser til bildelingsordninger, [Dokument 8:6 S \(2014-2015\)](#)

Representantforslag fra Abid Q. Raja, Ketil Kjenseth og Ola Elvestuen om økt utbygging av infrastruktur for sykkel, [Dokument 8:115 \(2014-2015\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Kjenseth, Sveinung Rotevatn, Ola Elvestuen og André N. Skjelstad om nye tiltak for en mer human rusomsorg, [Dokument 8:64 S \(2015-2015\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Abid Q. Raja, Iselin Nybø, Sveinung Rotevatn og Trine Skei Grande om å oppheve politiloven § 14 første ledd nr. 8, adgang til kommunale tiggeforbud, [Dokument 8:60 L \(2014-2015\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Iselin Nybø, Sveinung Rotevatn og André N. Skjelstad om generell bevæpning av politiet, [Dokument 8:34 S \(2014-2015\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Pål Farstad, Terje Breivik og Ketil Kjenseth om innføring av en begrenset angrerett for næringsdrivende ved telefonsalg av annonsetjenester og lignende («kataloghaivirksomhet»), [Dokument 8:35 S \(2014–2015\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Terje Breivik, Pål Farstad og Iselin Nybø om å innføre skjønn ved håndheving av regelbrudd ved skjemautfylling hvor det ikke foreligger noen personlig vinning, [Dokument 8:65 S \(2013–2014\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Abid Q. Raja, Trine Skei Grande og Ola Elvestuen om å styrke rettssikkerheten og oppfølgingen av mennesker som utsettes for menneskehandel i prostitusjon, [Dokument 8:116 S \(2014-2015\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Terje Breivik, Trine Skei Grande, Abid Q. Raja og Ola Elvestuen om å gjøre barnevernloven til en rettighetslov, [Dokument 8:31 S \(2014–2015\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Terje Breivik, Trine Skei Grande, Ola Elvestuen, og André N. Skjelstad om å styrke retten til ettervern i barnevernet, [Dokument 8:76 S \(2014–2015\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Terje Breivik, Abid Q. Raja og Pål Farstad om å styrke forbrukermakten gjennom digitalisering av produktinformasjon og opprette en informasjonsportal for dagligvarer, [Dokument 8:82 S \(2013–2014\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Terje Breivik og Trine Skei Grande om norsk tiltredelse til barnekonvensjonens tredje tilleggsprotokoll, [Dokument 8:53 S \(2013-2014\)](#)

Representantforslag fremmet sammen med andre partier/representanter

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Vegar Solhjell (SV), Kjersti Toppe (SP), Karin Andersen (SV), Liv Signe Navarsete (SP), Sveinung Rotevatn (V) og Trine Skei Grande (V) om at Noreg skal arbeide for eit forbod mot atomvåpen, [Dokument 8:72 S \(2014-2015\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Ola Elvestuen og Bård Vegars Solhjell om Stortingets involvering i saker om store gruveplanar og sjødeponi, [Dokument 8:80 S \(2014-2015\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Abid Q. Raja (V) og Heikki Eidsvoll Holmås (SV) om å sikre fylkeskommunene mulighet til å stille miljøkrav til drosjenæringen, [Dokument 8:94 S \(2013-2014\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen, Bård Vegar Solhjell, Trine Skei Grande, André N. Skjelstad, Rasmus Hansson, Liv Signe Navarsete, Heidi Greni og Geir S. Toskedal om å beskytte kamptolker fra Afghanistan, [Dokument 8:37 S \(2014–2015\)](#)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Martin Kolberg, Gunvor Eldegard, Jette F. Christensen, Jan Bøhler, Per Olaf Lundteigen, Hans Fredrik Grøvan, Abid Q. Raja, Bård Vegar Solhjell og Rasmus Hansson om å opprette en stortingsoppnevnt granskingskommisjon for å vurdere forhold rundt Scandinavian Star-katastrofen, [Dokument 8:63 S \(2014–2015\)](#)

Interpellasjoner

[Interpellasjon](#) fra Abid Q. Raja (V) til kunnskapsministeren Om hvordan skolen kan bidra til å bedre svømmeferdighetene, da andelen "sikre svømmere" blant tiåringer er betydelig lavere i Norge enn i Norden for øvrig (13.06.2014)

[Interpellasjon](#) fra Trine Skei Grande (V) til kunnskapsministeren Om å sørge for tilstrekkelig og forutsigbar finansiering av universitetsmuseene (24.03.2015)

[Interpellasjon](#) fra Ola Elvestuen (V) til utenriksministeren om en strategi for videreutvikling av Longyearbyen som et livskraftig lokalsamfunn, med henvisning til at kulldriften er på vei ut (15.12.2014)

[Interpellasjon](#) fra Sveinung Rotevatn (V) til arbeids- og sosialministeren mm implementering av fleirtalsvedtaket om tiltak for å styrkje varslarane sin situasjon, og om ytterlegare tiltak for å styrkje varslarvernet (30.04.2015)

[Interpellasjon](#) fra Sveinung Rotevatn (V) til kommunal- og moderniseringsministeren om å sikre at demokratiet kjem styrka ut av kommune- og regionreforma, og å starte arbeidet med tilpassing av valordninga parallelt med reformarbeidet (11.12.2014)

[Interpellasjon](#) fra Trine Skei Grande (V) til justis- og beredskapsministeren om asylsøkeres rettssikkerhet, sett i lys av at en svært liten andel av UNEs avslag prøves for domstolene, og at 65 pst. av sakene som er prøvd, ble omgjort (16.06.2014)

[Interpellasjon](#) fra Trine Skei Grande (V) til justis- og beredskapsministeren om å sikre at økt vakthold i hovedstaden i forbindelse med terrorberedskap ikke svekker Oslo-politiets innsats på andre områder (30.04.2015)

[Interpellasjon](#) fra Trine Skei Grande (V) til utenriksministeren om norske initiativ for å skape fred og bidra til økonomisk utvikling i Somalia (18.09.2014)

4. Finanspolitikk

Velferdsstaten står overfor store utfordringer i årene som kommer. Gitt at dagens nivå på offentlige velferdsordninger ikke økes og at arbeidsinnsatsen fortsetter på dagens nivå, vil det årlige underskuddet på statsbudsjettet om 50 år vil være på 140 milliarder 2013-kroner. Venstre er bekymret for bærekraften til velferdsstaten. En mer effektiv offentlig sektor og nødvendige reformer som frigjør ressurser og stimulerer til ny grønn vekst er derfor helt nødvendig.

Gjennom det siste året har oljeprisen falt betydelig. Det har fått konsekvenser for deler av norsk næringsliv, spesielt leverandørindustrien knyttet til petroleumsnæringen. Følgeeffekten er også tydelig for norsk økonomi med sviktende skatteinntekter og økende ledighet. Den nødvendige omstilling som Venstre har tatt til orde for i mange år står nå tydelig for de fleste. Det grønne skiftet vil komme raskere enn mange har trodd (og ønsket). Venstre hovedoppgave i finanspolitikken i tillegg til føre en ansvarlig og bærekraftig økonomisk politikk har vært – og vil være – å stimulere til det grønne skiftet og til grønn vekst.

Store inntekter fra petroleumssektoren har bidratt til at den norske staten nå forvalter en betydelig finansiell formue gjennom Oljefondet (Statens Pensjonsfond Utland – SPU). Venstre ønsker at Oljefondet i større grad investerer i samfunnsansvarlige og bærekraftige virksomheter og i fremtidsrettede sektorer som fornybar energi og annen klima- og miljøvennlig virksomhet. I tillegg bør fondet ha lov til å investere mer i fremvoksende markeder, noe som gir fondet større muligheter til å balansere risiko og maksimere avkastningen.

I forhandlinger med regjeringspartiene om statsbudsjettet for 2015 og RNB2015 har det vært avgjørende for Venstre at det ikke brukes mer oljepenger enn det som er langt til grunn av regjeringen i de opprinnelige forslagene til statsbudsjett og RNB for 2015.

For Venstre har det i perioden vært avgjørende å satse mer på framtid og det grønne skiftet – på utdanning og innovasjon, på klima- og miljøvennlige løsninger og på en mer bærekraftig velferdsstat.

4.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

- [Eget alternativt statsbudsjett for 2015](#)
- [Uttrekk fra kull og petroleum, SPU](#)

Alternativt budsjett 2015

Venstre la 3. november 2014 fram vårt forslag til statsbudsjett for 2015. Dette forslaget dannet utgangspunkt for forhandlingene om en budsjettavtale med regjeringspartiene og KrF. Venstres representanter stemte også primært for dette forslaget til statsbudsjett ved Stortingets behandling av [finansinnstillingen](#) 1. desember 2014.

Den framforhandlede [budsjettaftalen](#) av 21.11. mellom regjeringspartiene og Venstre og KrF fikk Venstres støtte subsidiært da vårt forslag til statsbudsjett ikke fikk flertall i Stortinget

Ved framleggelsen av statsbudsjettforslaget fra regjeringen 8. oktober rettet Venstre kritikk mot budsjettforslaget når det gjaldt den samlede klima- og miljøinnsatsen, den samlede sosiale profilen, manglende vilje til å legge til rette for nyskaping i næringslivet og at forslaget til statsbudsjett var i overkant ekspansivt.

Venstres budsjettforslag for 2015 gjør derfor viktige og riktige grep på disse områdene og var svært godt tilpasset de utfordringene vi står overfor – både nasjonalt og internasjonalt. Det skiller seg fra regjeringens forslag på flere viktige områder:

- En samlet miljø- og klimasatsing på 4,2 mrd. kroner, hvor det er en betydelig satsing på kollektivtransport og miljøvennlige transportløsninger.
- Et grønt skatteskitte på 13,3 mrd. kroner, et skatteopplegg med en helt annen og bedre sosial profil når det gjelder lettelse i skattlegging av lønnsinntekt og formue og en målrettet skattepolitikk for å stimulere til innovasjon og gründerskap. Venstre opplegg innebærer en netto skatteskjerpelse på 3,7 mrd. kroner i forhold til regjeringens forslag (men en lettelse på 3,3 mrd. i forhold til 2014).
- En samlet fattigdomssatsing på 2,5 mrd. kroner. I tillegg økes bistandsinnsatsen til verdens fattige til 1 pst av BNI.
- En satsing på skole, utdanning og forskning med vel 3,1 mrd. kroner, hvorav økt forskningsinnsats utgjør om lag 1,15 mrd.
- Tiltak for å styrke norsk næringsliv og fastlandsindustri og motvirke todeling av økonomien med 6,3 mrd. kroner.
- En oljepengebruk som er vel 3 mrd. lavere enn det regjeringen legger opp til. I tillegg kommer en skatte- og avgiftsskjerpelse for petroleumssektoren på om lag 1,6 mrd. kroner og flytting av Petoros administrasjonskostnader til SDØE, noe som samlet medfører at overføringene til Statens Pensjonsfond Utland øker med 4,3 mrd. kroner med Venstres opplegg.

På tross av betydelig økte satsinger på de områdene som er viktigst for Venstre: Miljø og klima, fattigdomsbekjempelse, skole, utdanning og forskning og næringsliv og nyskaping var Venstres forslag til statsbudsjett for 2015 mindre ekspansivt enn regjeringens forslag.

Konkret foreslo Venstre følgende i stort (tall bokført, mill. kr):

Skatte- og avgiftsopplegget (netto skatteskjerpelse)	3.717,0
Innsparingstiltak/omprioriteringer:	10.450,4
Økte inntekter:	618,4

Hovedprioriteringer/økte utgifter:	11.759,5
Mindre oljepengebruk:	3.026,3

Venstres forslag til statsbudsjett for 2015 inneholdt de hovedsatsinger som skal til for å ta Norge i rett retning inn i framtiden – inn i det klimavennlige kunnskapssamfunnet vi skal leve av i framtiden og hvor vi samtidig løfter og tar var på dem som er vanskeligst stilt.

Ved [votering](#) i Stortinget 1. desember 2014 fikk Venstres alternative statsbudsjett naturlig nok bare stemmene til Venstres representanter.

Uttrekkskriterier fra kull og olje

På Venstres landsmøte i Tromsø 11. april 2015 lanserte Venstres Stortingsgruppe [forslag til uttrekkskriterier](#) fra kull- og petroleumselskaper.

Bakgrunnen for forslaget var at Venstre våren 2014 fikk [gjennomslag](#) for at det skulle nedsettes en ekspertgruppe, som blant annet ble bedt om å gi råd om mulige kriterier for utelukkelse av kull- og petroleumselskaper fra SPU. Ekspertgruppens [rapport](#) ble lagt frem 3. desember 2014, men gruppens mandat om å fremme mulige kriterier for utelukkelse av kull- og petroleumselskaper var ikke fulgt opp. Heller ikke [stortingsmeldingen](#) som ble lagt fram av regjeringen fredag 10. april inneholder noen forslag til eventuelle kriterier for uttrekk eller utelukkelse av kull- og petroleumselskaper.

Venstre varslet derfor at vi ville søke et bredest mulig flertall for å gå lengst mulig i utelukkelse av alle kullskaper og de mest forurensende og miljøskadelige olje- og gasselskapene og varslet samtidig at Venstre ville fremme følgende forslag knyttet til Stortingets behandling av forvaltningsmeldingen om SPU 2014.

- 1) Stortinget ber regjeringen om å endre retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland § 2 (kriterier for produktbasert utelukkelse av selskaper) som følger:
Ny bokstav d) utvinner kull eller produserer kraft fra kull
Ny bokstav e) produserer eller utvinner olje og gass som er særlig forurensende eller miljørisikabel.
- 2) Stortinget ber regjeringen om å endre retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra Statens pensjonsfond utland § 3 (kriterier for atferdsbasert observasjon og utelukkelse av selskaper), bokstav c) til:
c) alvorlig miljø- og klimaskade.

Venstre foreslo videre at følgende uttrekkskriterier legges til grunn for å forstå ny bokstav d) og e) i § 2 og endring av bokstav c) i § 3 i de foreslåtte endringene over.

Uttrekkskriterier fra kullskaper

1. Rene kullgruveselskap (mer enn 25 prosent av inntektene kommer fra utvinning av kull, eller som produserer mer enn 20 mill. tonn kull årlig).
2. Kraftselskaper som baserer mer enn 25 prosent av samlet kraftproduksjon fra kull.

3. Selskaper som driver eller planlegger produksjon av kull til flytende brensel eller kull til gass.
4. Selskaper som får minst 25 prosent av inntektene fra kull, kullgruver eller kullkraft, eller hvor 25 prosent av energibruken kommer fra kull.

Uttrekkskriterier fra særlig forurensende oljeselskaper

1. Selskaper som søker etter prosjekter som er avhengig av oljepriser som ikke er forenlig med togradersmålet.
2. Selskaper som produserer eller er involvert i utvinning av olje fra tjæresand.
3. Selskaper som produserer eller er involvert i utvinning av olje og gass fra skifer.
4. Selskaper som driver petroleumsaktivitet i svært sårbare områder, som f.eks. Arktis.
5. Selskaper med høyest utslipp per produsert enhet (fat olje), f.eks. mer enn 25 pst over snittutslipp.
6. Selskaper som utvinner de dyreste og mest forurensende olje- og gassreservene, f.eks. mer enn 25 pst over snittkostnader.

Venstres forslag og initiativ var et viktig grunnlagsdokument for at et samlet Storting 5. juni 2015 besluttet at SPU skal [trekke seg ut av de aller fleste kullselskaper](#).

4.2 Venstres gjennomslag i perioden

- [Budsjettavtale, statsbudsjettet 2015](#)
- [Avtale, RNB 2015](#)
- [Uttrekk fra kullselskaper, SPU](#)
- [Økte investeringer i fornybar energi, SPU](#)

Budsjettavtale, statsbudsjettet 2015

Venstre inngikk [budsjettavtale](#) om statsbudsjettet for 2015 med regjeringspartiene og KrF 21.11.2014 som vi stemte subsidiært for i Stortinget 1.12.2014. Venstres [utgangspunkt før forhandlingene](#) var å gi landet et grønnere og mer sosialt budsjett.

I avtalen som ble inngått ble dette fulgt opp i betydelig grad. Budsjettavtalen **styrket den samlede miljø- og klimasatsingene** med nær 1,9 mrd. kroner. For første gang i nyere historie kommer vedlikeholdsetterslepet på norsk jernbane til å reduseres i stedet for å økes og avtalen legger også opp til en betydelig satsing på **kollektivtransport og miljøvennlige transportløsninger**. Venstre fikk bl.a. gjennomslag for at det skal brukes 900 millioner kroner mer på miljøvennlig samferdsel. Styrkingen av belønningsordningen for kollektivtrafikk og gang- og sykkelveier vil sørge for at trafikkveksten i de store byene nå kan tas med kollektiv, sykkel og gange.

Avtalen innebærer også at Venstre fikk gjennomslag for å øke innsatsen for å **reducere antallet fattige barn** betydelig. Blant tiltakene som Venstre fikk gjennomslag for er sikring av barnetillegget i uføretrygden, styrking av tilskuddsordningen mot barnefattigdom, billigere barnehager for barn i lavinntektsfamilier og en rett til gratis kjernetid i barnehage for alle 4 og 5 åringer i lavinntektsfamilier.

Avtalen innebærer også et **grønt skatteskifte** på 2,7 mrd. kroner, noe som er et større grønt skatteskifte i ett enkelt budsjettår enn det den rødgrønne regjering gjorde i hele sin

regjeringsperiode på 8 år. En vesentlig del av det grønne skatteskiftet er billigere miljøbiler, og dermed et budsjett for betydelige utslippskutt fra biltrafikken. **Avgiftslettelsene på de mest miljøvennlige bilene og det mest miljøvennlige drivstoffet** er på 700 millioner kroner i 2015.

Andre gjennomslag for Venstre i budsjettavtalen er et **kompetanseløft for ufaglærte i skolen**, økt basisbevilgning til **universiteter og høyskoler**, flere **stipendiatstillinger**, flere **studentboliger**, 500 flere **kvoteflyktninger**, styrker hjelpen til **enslige mindreårige asylsøkere**, gratis **barnehageplasser** for 4-5-åringene i **asylmottak**, to nye **så Kornfond**, styrket lærlingeordning med 78,4 millioner kroner, 60 millioner mer til **bredbåndsutbygging** og 30 millioner kroner mer til **velferdsteknologi**.

Avtale, RNB 2015

Venstre inngikk **avtale** om revidert nasjonalbudsjett med KrF og regjeringspartiene 1.6.2015. Da regjeringen la frem sitt forslag til revidert budsjett **etterlyste Venstre** flere konkrete tiltak for å stimulere til grønn vekst og tiltak som bidrar til grønn omstilling i næringslivet. – Venstre prioriterte derfor kunnskap, innovasjon og klima i forhandlingene om RNB 2015.

Avtalen innebærer bl.a. 40 millioner til et nytt såkornfond for oppstartsbedrifter, 20 millioner mer til miljøteknologordningen under Innovasjon Norge, 25 millioner mer til næringsrettet forskning, en styrking av klimaforskningen med 10 millioner, en styrking av lærlingeordningen, 500 nye studieplasser og 200 flere studentboliger.

Avtalen innebærer også blant annet 100 millioner mer i frie midler til kommunene, og fylkeskommunenes tapskompensasjon styrkes med 10 mill. I tillegg styrkes miljøovervåkingen med 10 mill., utbygging av sykkelveier og gangstier med 10 mill. og det klassiske naturvernet styrkes med 5 mill. (truede arter/naturtyper).

Uttrekk fra kullselskaper, SPU

Etter forslag og initiativ fra bl.a. Venstre gikk et samlet Storting inn for et eget produktbasert kriterium i retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra SPU skal settes til en andel av kullkraftselskaper og kullgruveselskaper som selv eller gjennom enheter de kontrollerer baserer 30 pst. eller mer av sin virksomhet på kull, og /eller får 30 pst. eller mer av inntektene sine fra kull, da Stortinget behandlet stortingsmeldingen om forvaltningen av **Statens Pensjonsfond i 2014**. 5.6.2015. – At det nå er et stort flertall for noe Venstre har ment lenge, og foreslått flere ganger, er en viktig klimaseier. Ettersom grønne verdier i økende grad er blant de viktigste driverne på verdensmarkedet, gjør dette oljefondet langt bedre skodd til også å redusere klimarelatert. Poenget med et nytt kriterium er at det både fører til endring som både er bra for klimaet, og øker verdien på oljefondet, sa Terje Breivik under debatten i Stortinget.

Økte investeringer i fornybar energi, SPU

Etter avtale mellom regjeringspartiene, Venstre og KrF ble det i stortingsmeldingen om forvaltningen av Statens Pensjonsfond 2014 foreslått å **utvide rammen for de miljørelaterte mandatene i SPU opp til 30–60 mrd. kroner**, samtidig vil regjeringen vurdere om det bør åpnes for investeringer i unotert infrastruktur, herunder infrastruktur for fornybar energi. En

stor del av investeringsmulighetene innen fornybar energi er i det unoterte markedet. Et samlet Storting tilsluttet seg dette under behandlingen i Stortinget 5.6.2015.

Disse forslagene og utvidelsene av SPU's investeringer i fornybar energi er helt i tråd med Venstres [stortingsvalgprogram](#) hvor det bl.a. står at Venstre vil at det skal settes av kapital fra Oljefondet til investeringer innenfor to prioriterte områder. Den ene delen skal ha et utviklingsmandat og investere i infrastruktur og selskaper som kan bidra til bærekraftig vekst i utviklingsland der det er gode avkastningsmuligheter og akseptabel risiko. Den andre delen skal ha et klimamandat og investere i fornybar energi og annen klimavennlig virksomhet både i rike og fattige land.

4.3 Andre saker

Finansforetaksloven – investeringer i infrastruktur

I forbindelse med Stortingets behandling av Finansforetaksloven 26.3.2015 fremmet Venstre forslag om at livsforsikringsselskaper skulle få mulighet til å investere i infrastruktur. Bakgrunnen for forslaget er at Norge har et stort, udekket behov for investeringer i infrastruktur, både knyttet til energi, vann og avløp og samferdsel. Samtidig forvalter norske livsforsikringsselskaper mer enn 1 000 mrd. kroner i pensjonskapital, og livsforsikringsselskapene har et økende behov for å investere i eiendeler som er tilpasset de langsiktige forpliktelser som selskapene har påtatt seg. Muligheter for økte investeringer i infrastruktur for livsforsikringsselskaper kan være godt egnet for å kombinere disse behovene. Imidlertid er dagens forsikringsvirksomhetslov til hinder for dette, da den forbyr livsforsikringsselskapene å eie mer enn 15 prosent av et selskap som driver såkalt «forsikringsfremmed virksomhet». Både Finans Norge, SpareBank 1-alliansen, Energi Norge, KLP og Zero støttet Venstres forslag under finanskomiteens [høring](#) 6. januar i år. Forslaget fikk bare Venstres stemmer.

SPU: Uttrekk fra kull- og petroleumsselskap, menneskerettigheter, land for land-rapportering, bærekraftige prosjekter i fattige land, etiske retningslinjer for statsobligasjoner og utelukkelse knyttet til kjernevåpen.

I forbindelse med Stortingets behandling av stortingsmeldingen om Forvaltningen av Statens Pensjonsfond i 2014 5.6.2015, fremmet Venstre en rekke forslag, som vi også varslet da vi la fram forslag til uttrekkskriterier for SPU i tilknytning til Venstres landsmøte.

Selv om Stortinget gjorde et historisk vedtak om uttrekk fra kull, mente Venstre vi kunne gå enda lenger og foreslo konkrete endringer av retningslinjene for observasjon og utelukkelse knyttet til kull og de mest forurensende eller miljørisikable olje- og gasselskapene. Disse forslagene fikk bare [støtte](#) av SV og MDG ved Stortingets behandling.

Forslag om å utarbeide et forventningsdokument om menneskerettigheter og om finansiell åpenhet og land for land-rapportering fikk også bare stemmene til Venstre, SV og MDG.

Forslag om å opprette et investeringsprogram innen SPU med formål å investere i bærekraftige bedrifter og prosjekter i fattige land, med en målsetting om samlet investeringsramme på minst 20 mrd. kroner ble støttet av Venstre, KrF, Sp og MDG, mens forslag om at SPU ikke benytter seg av skatteparadis i sin virksomhet ble støttet av Venstre, Sp, SV og MDG.

Forslag om å utvikle etiske retningslinjer for statsobligasjoner, hvor åpenhetskriterier hos utstederlandene ligger til grunn og forslag om at utelukkelsen fra Statens pensjonsfond utland av våpen som ved normal bruk strider med grunnleggende humanitære prinsipper også omfatter selskaper som produserer kjernevåpen, infrastruktur til kjernevåpen, tilleggsutstyr til kjernevåpen eller tjenester knyttet til produksjon, vedlikehold og bruk av kjernevåpen, fikk stemmene til Venstre, KrF, SV og MDG.

Finansmarknadsmeldinga: Forenkling, næringspolitikk for finansnæringen og SMB-rabatt.

I forbindelse med Stortingets behandling av Finansmarknadsmeldinga 2014 5.6.2015, fremmet Venstre forslag om å gjøre unntak for nye og til dels omfattende rapporteringskrav for mange sparebanker. Dette forslaget ble støttet av Senterpartiet.

Venstre fremmet også forslag om å utvikle en næringspolitikk rettet mot finansnæringen, spesielt rettet om områdene utdanning, forskning og innovasjon, konkurranseforhold, kapitalforvaltning og bærekraft og forslag om regjeringen snarest må implementere EU-forordningen om kapitalkrav når det gjelder utlån til små og mellomstore bedrifter. Dette er sak Venstre har tatt opp med ulike statsråder en rekke ganger, bl.a. fra Pål Farstad til statsråd Vidar Helgesen i [muntlig spørretime](#) 7.1.2015. Saken er knyttet til at regjeringen har tatt strid med EU om å innføre den såkalte «SMB-rabatten», hvilket i praktisk politikk innebærer at det blir strengere utlånskrav for norske finansinstitusjoner enn utenlandske når det gjelder lån til norske småbedrifter. Disse forslagene fikk bare Venstres [stemmer](#).

Organisering av styret i Norges Bank

I forbindelse med Stortingets behandling av endringer i sentralbankloven påpekte Venstre det problematiske i at sammensetningen av styret i Norges Bank er uheldig fordi det er flere ledende ansatte som er delaktig i styret. Dette er en form for virksomhetsstyring som er problematisk med hensyn til generelle anbefalinger for virksomhetsstyring. Både i Norsk anbefaling for eierstyring (NUES) og i internasjonale prinsipper for styring av finansinstitusjoner (BIS) slås det fast at ansatte ikke bør være medlem av styret. Venstre slo derfor fast at hovedstyrets uavhengige funksjon som styrings- og kontrollorgan i framtiden best vil styrkes ved en utvidelse av antall eksterne medlemmer, og mener at dette bør vurderes for å unngå den potensielle situasjon at sentralbanksjefens dobbeltstemme skal være avgjørende ved stemmelikhet.

Grønn vekst/grønt skifte

Venstre har en rekke ganger det siste året tatt opp saker knyttet til grønn vekst og grønt skifte. I den muntlige [spørretimen](#) 8.4.2015 spurte Terje Breivik statsministeren om hun var enig med Venstre i at det å satse på grønn vekst er det viktigste vi kan gjøre i årene som kommer og han utfordret samtidig statsministeren på hva hun mener er de viktigste tiltakene for å få til en grønn omstilling.

I den muntlige [spørretimen](#) 4.3.2015 utfordret Trine Skei Grande statsministeren om hvilke tiltak som statsministeren ønsker å sette i gang på kort sikt for å få til det grønne skiftet. I den ordinære [spørretimen](#) 30.4.2015 stilte Venstre [en rekke spørsmål](#) til ulike statsråder knyttet til grønn vekst. Terje Breivik stilte bl.a. spørsmål til finansministeren om i hvilken grad

togradersmålet også skal være styrende for utviklingen av norsk økonomisk politikk og finansielle plasseringer, og hvordan en slik strategi vil bidra aktivt til grønn vekst.

Omstilling av norsk næringsliv

I den muntlige spørretimen 17.12.2014 stilte Terje Breivik spørsmål til finansministeren om hun allerede på dette tidspunktet ville varsle at det vil komme nødvendige tiltak for å omstille norsk næringsliv før revidert nasjonalbudsjett pga kraftig fall i oljeprisene. Breivik viste til at norsk økonomi er følsom for utviklingen i oljeprisen og at en oljepris som stabiliserer seg på et klart lavere nivå, vil stille store krav til omstillingsevnen til norske bedrifter og arbeidstakere. Videre sa Breivik at Venstre var klar med en rekke forslag for å bidra til denne omstillingen.

Kapitaltilgang for gründere og innovatører

I den muntlige spørretimen 5.11.2014 etterlyste Terje Breivik vilje hos næringsministeren til å komme med tiltak og incitament for å motvirke den kapitaltørken som gründere og innovatører opplever. Breivik stilte også spørsmål om hvorfor regjeringen har valgt å avvise Venstres forslag om å opprette et eget såkornfond for gründere og innovatører. Med tanke på at Norge er heit avhengig av å ha innovasjonsevne i verdensklasse for å sikre verdiskapingen, og at gründerbedrifter og innovatører bidrar tungt i så måte, er trenden bekymringsfull, sa Breivik i begrunnelsen for spørsmålet.

Bil- og bensinavgifter

I den muntlige spørretimen 22.10.2014 utfordret Trine Skei Grande finansministeren på den felles motstand og kritikk som både bilnæringen og miljøbevegelsen uttrykte knyttet til regjeringens forslag om å redusere fossile bensin- og bilavgifter med 1,3 mrd. kroner i statsbudsjettforslaget for 2015.

Gjeldslette for Ebola-rammede land

Sveinung Rotevatn stilte 12.1.2015 skriftlig spørsmål til finansministeren om regjeringen vil be om at den nordisk-baltiske representanten i IMF-styret stemmer for forslag om gjeldslettelse til de Ebola-rammede landene. Bakgrunnen for spørsmålet er at de Ebola-rammede landene Sierra Leone, Liberia og Guinea til sammen har brukt 100 millioner dollar i gjeldsnedbetaling i 2014. Disse midlene burde heller nyttes i kampen mot Ebola og til å bygge opp grunnleggende helse- og utdanningstjenester.

Venstres medlem i finanskomiteen er Terje Breivik.

Rådgiver som har fulgt komitéens arbeid har i perioden vært Geir Olsen.

5. Skole-, utdannings- og forskningspolitikk

Kunnskap er det viktigste Norge kan satse på i tiden som kommer. Dette reflekteres også i Venstres politiske og budsjettmessige prioriteringer. En satsing på kunnskap innebærer en sikring av fremtidig verdiskaping, velferd, demokrati og dannelse. For Venstre er det et mål at Norge skal være en førsteklasses kunnskapsnasjon. Dette forutsetter at man sikrer gode og stabile rammebetingelser for høyere utdanning og forskning.

En av de viktigste oppgavene vi har som samfunn er å sørge for at norsk ungdom kan gå ut i arbeidslivet med solide kunnskaper og ferdigheter, men også med en nysgjerrighet og en kreativitet som kan bidra til nyskaping både i privat og offentlig sektor. I tillegg til satsingen på forskning og høyere utdanning, vil Venstre derfor særlig understreke betydningen av en vedvarende og sterk satsing på grunnopplæringen. Skolen er en av våre viktigste oppdragende og «dannende» samfunnsinstitusjoner, og læreren er den aller viktigste innsatsfaktoren for elevenes læring.

Venstre ønsker en skole for kunnskap og like muligheter. En liberal skolepolitikk legger til grunn at ingen elever er like, samtidig som vi har ambisjoner for hver eneste elev. Vi vil gi skolene stor frihet til å legge til rette undervisningen slik at alle elever får den samme muligheten til å utnytte sine evner uavhengig av bosted og sosial og kulturell bakgrunn.

Venstre er tilfreds med at den nye regjeringen har realiseringen av kunnskapssamfunnet som en av sine hovedprioriteringer i sin regjeringsplattform, og er også fornøyd med vektleggingen av å satse på kunnskap i samarbeidsavtalen mellom regjeringspartiene og Venstre og Kristelig Folkeparti. Et særlig viktig «fotavtrykk» fra Venstre i samarbeidsavtalen er ambisjonen om et «lærerløft».

5.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

- [Alternativt budsjett 2015](#)
- [Representantforslag om økt rekruttering av lærere og redusert skolebyråkrati](#)

Alternativt budsjett 2015

Venstre la 3. november fram alternativt statsbudsjett for 2015 basert Solberg-regjeringens forslag til statsbudsjett for 2015.

Det henvises til kapittel 1 for en nærmere redegjørelse for Venstres alternative statsbudsjett for inneværende år. Venstres budsjettforslag er grønt, sosialt rettferdig, framtidsrettet og tilpasset de økonomiske utfordringene Norge står overfor

Venstre prioriterte i sitt alternative budsjett en betydelig satsing på skole, utdanning og forskning med vel 3,1 mrd. kroner. Forskning og høyere utdanning er prioritert med nær 2 mrd. kroner. Nærmere beskrivelse av prioriteringer med angivelse av budsjettposter finnes i kapittel 4 om løft for skole, utdanning og forskning.

Økt rekruttering av lærere og redusert skolebyråkrati.

Venstres stortingsrepresentanter Iselin Nybø og Trine Skei Grande fremmet 7. oktober 2014 et representantforslag om økt rekruttering av lærere og redusert skolebyråkrati (Dokument 8:9 S (2014-2015)). I forslaget vises det til at lærerne må ha få mer tid til å være lærere, tid til å forberede undervisningen, følge opp hver enkelt elev og holde seg oppdatert på fag, didaktikk og pedagogikk. Det må utvises tillit til at lærerne gjør arbeidet sitt uten detaljstyring, og det ble på denne bakgrunn forestått en plan for å redusere byråkratiet i skolen, med mål om 25 pst. reduksjon. For å styrke skolen er det helt avgjørende at flest mulig lærere faktisk blir værende i skolen, at rekrutteringen av nye lærere øker og at flere lærere kommer tilbake til yrket de i utgangspunktet er utdannet til.

Ved votering i Stortinget 19. februar 2015 ble forslag om å be regjeringen legge frem tiltak for å rekruttere flere lærere fra andre yrker, beholde lærere som er i skolen i dag, og rekruttere lærerutdannede som arbeider i andre sektorer, til arbeid i skolen nedstemt med 48 mot 53 stemmer. Forslaget om en plan for hvordan skolebyråkratiet kan reduseres med 25 pst. slik at læreren får mer tid til hver enkelt elev fikk Venstres stemmer og en fra KrF.

5.2 Venstres gjennomslag i perioden

- [Budsjettavtale 2015](#)
- [Avtale, RNB 2015](#)
- [Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015-2024](#)
- [Nye kvalitetskriterier i universitets- og høyskolesektoren](#)
- [Ny friskolelov med nye godkjenningsgrunnlag](#)

Budsjettavtale, statsbudsjettet 2015

Venstre inngikk 21. november 2014 avtale om statsbudsjettet for 2015 med regjeringspartiene og KrF, som vi stemte subsidiært for i Stortinget 1. desember 2014. Det endelige budsjettet er blitt vesentlig grønnere, den sosiale profilen ble langt bedre, og det endelige statsbudsjettet legger svært godt til rette for mer nyskaping og innovasjon.

Regjeringens budsjett på kunnskapsfeltet var et godt budsjett, som Venstre fikk styrket ytterligere med blant annet 50 millioner kroner til etter- og videreutdanning av lærere og 200 millioner til økt lærerinnsett i de første skoleårene. Rammevilkårene for friskolene ble forbedret gjennom økt kapitaltilskudd. Videre ble bevilget penger til et prøveprosjekt med svømming i barnehagene og lærlingetilskuddet og til anti-mobbearbeid i regi av frivillige organisasjoner. Lærlingetilskuddet ble økt med til sammen 78,4 mill. kroner som et viktig tiltak for å redusere frafall i videregående opplæring.

Budsjettenigheten innebar også en svært god satsing på høyere utdanning og forskning, gjennom blant annet økte basisbevilgninger til universiteter og høyskoler, flere stipendiatstillinger og flere studentboliger. Budsjettforliket gav 100 nye stipendiatstillinger, og at 50 av disse blir øremerket de nye universitetene. Med budsjettforliket ble også et av Venstres valgløfter om 2000 studentboliger innfridd. Videre forpliktet regjeringen seg til å følge opp forslag om endret leksehjelpsopplegg i grunnskolen, samt en utredning av

studenters levekårssituasjon med sikte på å realisere heltidsstudenten. Sistnevnte skal innebære «en plan for økning av studiestøtten og studiestøttens lengde». Videre er Venstre fornøyd med at regjeringens forslag om studieavgift for internasjonale studenter og kutt i støtten til folkehøgskoler og studieforbund ble reversert.

Avtale, RNB 2015

Venstre inngikk avtale om revidert nasjonalbudsjett med KrF og regjeringspartiene 1.juni 2015. Avtalen bidrar til det grønne skiftet gjennom omstilling og grønn vekst i næringslivet og en økt satsning på kunnskap, klima og innovasjon. Av saker Venstre fikk gjennomslag på kunnskapsområdet var blant annet 25 millioner kroner mer til næringsrettet forskning, en styrking av klimaforskningen med 10 millioner kroner, 500 nye studieplasser og 200 flere studentboliger.

Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015-2024

3. februar 2015 var Venstre med på å sikre flertall for den første langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning er et steg i riktig retning for mer langsiktig styring og prioritering for å styrke Norge som kunnskapsnasjon, og Venstre har i flere år etterlyst en slik plan.

Nye kvalitetskriterier i universitets- og høyskolesektoren

Venstre sikret 11. juni 2015 flertall for nye kvalitetskriterier for høyskoler og universitet sammen med Høyre, Frp og KrF, i forbindelse med behandlingen av stortingsmeldingen om struktur i universitets- og høyskolesektoren. Det mener Venstre er nødvendig om vi skal få flere ledende forsknings- og utdanningsmiljøer som kan hevde seg internasjonalt. For Venstre har det vært understreke at Stortinget ikke skal gripe inn i lokale fusjonsprosesser, og at kvalitetskravene også skal kunne oppnås gjennom forpliktende samarbeid med en annen institusjon. Venstre har videre fått gjennomslag for større grad av åpenhet om grunnbevilgningene til høyskole- og universitetssektoren, og en gjennomgang av komponentene i basisbevilgningene for å avklare forskjeller i finansiering mellom gamle og nye institusjoner.

Ny friskolelov med nye godkjenningsgrunnlag

Venstre oppnådde 11. juni 2015 enighet med Høyre, Frp og KrF om endringer i privatskoleloven som innebærer at loven endrer navn til friskoleloven, og at det åpnes for etablering av skoler med en særskilt faglig eller pedagogisk profil (profilskoler) i tillegg til skoler som tilbyr videregående opplæring i yrkesfaglige utdanningsprogram. For Venstre var det også viktig at vertskommunens eller fylkeskommunens uttalelser om eventuelle negative konsekvenser for det offentlige skoletilbudet tillegges større vekt enn tidligere. Videre fikk Venstre gjennomslag for en utredning av krav om at hoveddelen av det pedagogiske personalet må være ansatt i skolen, for å sikre at skolepenger og offentlige overføringer kommer elevene til gode. Videre skal regjeringen utrede lovfesting av krav om en ikke-kommersiell formålsbestemmelse i friskolenes vedtekter, for å understreke at det ikke er anledning til kommersiell skoledrift.

5.3 Andre saker

Studiekvalitet

Iselin Nybø stilte i muntlig spørretime 28. januar 2015, spørsmål til kunnskapsministeren om NOKUTs studentundersøkelse fra 2014 hvor kun halvparten av studentene uttrykte tilfredshet med undervisningen, mens tilbakemeldinger og veiledning scoret enda svakere, og hvilke forventninger statsråden har til resultatene for undervisning, tilbakemelding og veiledning. Kunnskapsministeren viste til at han nå gjennomgår belønningssystemet med sikte på at finansieringen i større grad skal belønne kvalitet.

Gratis kjernetid i barnehagen

I muntlig spørretime 19. november 2015, stilte Iselin Nybø spørsmål om kunnskapsministeren er enig med Venstre i at vi nå bør innføre gratis kjernetid for lavinntektsfamilier i hele landet. Dette med bakgrunn i gode resultater fra ordninger med gratis kjernetid. Alle unger bør få den nytten som det gir å gå i barnehagen, selv om foreldrene har dårlig råd og ikke har råd til å betale makspris for barnehagetilbudet. Kunnskapsministeren lovet å prioritere lavinntektsgrupper men ville ikke love innføring av gratis kjernetid for alle lavinntektsfamilier.

Mulighetsrom for kunnskapsutvikling ved gratis SFO

I den muntlige spørretimen 27. mai 2015 stilte Iselin Nybø kunnskapsministeren spørsmål om hvilket mulighetsrom en ville hatt til kunnskapsutvikling, om en vi hadde fått på plass gratis SFO for alle, ved at en eksempelvis hadde lagt inn fysisk aktivitet, leksehjelp, kulturskole og oppfølging for dem som måtte trenge det. Kunnskapsministeren viste til at han var positiv til at kommunene forbedret sine SFO-tilbud. Statsråden var imidlertid tydelig på at han ikke ønsket ha en stor og massiv satsing på SFO før en har løst de utfordringene en har innenfor den vanlige skolehverdagen.

FoU-strategi for omstilling til lavutslippssamfunnet

Iselin Nybø utfordret i et skriftlig spørsmål av 4. mai 2015, kunnskapsministeren på hva som er forskningens bidrag til å skape grønn vekst på og om statsråden vil ta initiativ til å utarbeide en nasjonal FoU-strategi som bidrar til omstilling til fremtidens lavutslippssamfunn. Nybø viste til at klimautfordringene tvinger frem et grønt skifte og at en trenger en betydelig forskningsinnsats for å utvikle morgendagens grønne samfunns- og næringsliv. Kunnskapsministeren viste i sitt svar til regjeringen jobber med en strategi for grønn konkurransekraft og en strategi for bioøkonomi. Dersom resultatene fra disse og andre prosesser tilsier at det er behov for en FoU-strategi for omstilling til lavutslippssamfunnet, vil regjeringen naturligvis være åpen for å vurdere det.

Mulighet til å ta opp igjen fag fra grunnskolen

Vararepresentant Svein Abrahamsen leverte 13. november 2014 et skriftlig spørsmål til kunnskapsministeren hvor han utfordret statsråden på om han ville åpne for at ungdom får mulighet til å ta opp igjen fag fra grunnskolen for å forbedre karakterene sine. Dettasom et tiltak mot frafall i videregående opplæring. Kunnskapsministeren viste til noen kommuner

tilbyr et ekstra grunnskoleår etter søknad, men vil heller styrke videregående opplæring enn å åpne for mulighet til å forbedre karakterer fra allerede avsluttet grunnskoleopplæring.

Kompetansekrav blant lærerne

6. oktober 2014 stilte Iselin Nybø i et skriftlig spørsmål til kunnskapsministeren spørsmål om hvor mange av de som i dag underviser i skolen som ikke vil oppnå kravet om høyskoleutdanning, pedagogisk kompetanse og minst 30 studiepoeng i matematikk, engelsk og norsk på barnetrinnet, minst 60 studiepoeng i de samme fagene på ungdomstrinnet og minst 30 studiepoeng i øvrige fag (med unntak av valgfag og utdanningsvalg) på ungdomstrinnet? Kunnskapsministeren har imidlertid ikke nøyaktige tall.

Rett til barnehageplass for barn i asylmottak

Terje Breivik leverte 12. mars 2015 skriftlig spørsmål til kunnskapsministeren, om hvorvidt statsråden vil foreslå en endring i barnehageloven som sikrer alle barn uavhengig av oppholdsstatus rett til barnehage? Barn som bor i asylmottak har eksempelvis ikke rett til barnehageplass. Kunnskapsministeren viste til at barn i mottak får rett til barnehageplass når de blir bosatt i en kommune, og at det ellers gir tilskudd til kommuner som tilbyr barn i mottak barnehageplass.

Forebygging av radikaliserings

Trine Skei Grande utfordret i et skriftlig spørsmål av 24. februar 2015 kunnskapsministeren på hvordan han vil følge opp arbeidet som gjøres for å forebygge radikaliserings i Oslo-skolen, og om han vil ta initiativ til at andre fylker og kommuner kan sette i gang med tilsvarende opplegg basert på erfaringene derfra? Kunnskapsministeren viser til at en jobber med ulike tiltak mot radikaliserings og at han vil følge med på det som skjer i Oslo-skolen fremover.

Svømmeferdigheter blant barn

Stortingsrepresentant Abid Q. Raja (V) utfordret i en interpellasjon 21. oktober 2014, kunnskapsministeren på hvordan skolen kan bidra til å bedre svømmeferdighetene, da andelen "sikre svømmere" blant tiåringer er betydelig lavere i Norge enn i Norden for øvrig. Ifølge tall fra Norges Svømmeforbund er 50 prosent av norske tiåringer 'sikre svømmere'. Til sammenligning er andelen i Danmark 79, i Sverige 89, i Finland 72 og på Island hele 98 prosent. Kunnskapsministeren viste til at ulike land har veldig forskjellige krav til svømming i skolen, men at det likevel er grunn til bekymring. Han viste til at regjeringen har tatt et steg i riktig retning i år, og at de vil fortsette å jobbe med dette også i årene som kommer.

Lesestrategien og Foreningen!les

I et skriftlig spørretimespørsmål 18. februar 2015, utfordret Iselin Nybø kunnskapsministeren om å gi en begrunnelse for at Foreningen!les ikke lenger skal være del av lesestrategien, og om hvordan statsråden ser for seg at arbeidet i Foreningen!les kan videreføres utenfor strategien. Foreningen har imidlertid fått vite at deres tiltak ikke vil være en del av Lesestrategi 2015-2019. Dette vil medføre at 180 000 elever og om lag 5 000 lærere kan miste tiltak som har vært en del av norsk skole de siste 17 årene. Kunnskapsministeren viste

til at strategien er under arbeid, og at det ennå ikke er avgjort hva som skal være i den, eller ikke i den.

Anonymisert dysleksiattest

I et skriftlig spørsmål til kunnskapsministeren av 30. april 2015, utfordret Iselin Nybø kunnskapsministeren på hva han tenkte om at Universitetet i Oslo ikke lenger legger ved anonymisert dysleksiattest når studenter med lese- og skrivevansker avlegger eksamen? Dysleksi Norge har reagert på omlegging av praksisen og vist til at bruk av rettskrivningsprogrammer som er spesielt egnet for dyslektikere ikke er tilstrekkelig ettersom programmene ikke vil greie å rette opp i alle feilene. Kunnskapsministeren opplyste at departementet som følge av spørsmålet har vært i kontakt med UiO, og ordningen gjennomgås.

Retten til tegnspråkopplæring

Trine Skei Grande stilte i skriftlig spørsmål av 20. oktober 2014 spørsmål om på hvilke måter kunnskapsministeren vil forsikre seg om at opplæringsloven følges når det gjelder retten til tegnspråkopplæring, og hvem skal ivareta rettighetene til barn når ikke medhold i en klage til Fylkesmannen eller Barneombudet fører til endring av kommunenes praksis? Kunnskapsministeren svarte at opplæringsloven må følges og at han vil be Utdanningsdirektoratet følge opp sakene.

Finansiering av universitetsmuseene

Storingsrepresentant Trine Skei Grande utfordret kunnskapsministeren i en interpellasjon 12. mai 2015 på hvordan han vil sørge for at det viktige samfunnsoppdraget universitetsmuseene har, blir tilstrekkelig og forutsigbart finansiert. Universitetsmuseene spiller en viktig rolle i formidling av natur- og kulturhistorie, og forvalter samlinger med over ti millioner gjenstander. Museene opplever imidlertid uklar og uforutsigbar finansiering. Kunnskapsministeren viste til universitetenes autonomi, og at han ikke ønsket en mer detaljert finansieringsordning enn den man har i dag.

Forskrift om studentenes læringsmiljø

Iselin Nybø utfordret kunnskapsministeren i skriftlig spørsmål av 14. oktober 2015 på om han vil ta initiativ til å utarbeide en forskrift om studentenes læringsmiljø. Kunnskapsministeren mener imidlertid at det i dagens regelverk er en tilstrekkelig regulering av studentenes fysiske og psykiske læringsmiljø.

Venstres medlem i kirke- utdannings og forskningskomiteen er Iselin Nybø. Rådgiver som har fulgt komiteens arbeid har i perioden vært Per Magnus Finnanger Sandsmark og Monica Tjelmeland.

6. Energi- og miljøpolitikk

Klimatiltak er en billig forsikring for å redusere skader som følge av global oppvarming i fremtiden. Det er økonomisk og teknologisk mulig å redusere klimagassutslippene raskt, men det krever politisk vilje, handlekraft og nytenkning. Venstre vil at Norge skal gå fra å være en stor eksportør av fossil energi til å bli en fornybarnasjon. Derfor skal den totale utvinningen av olje og gass ikke øke, men over tid reduseres.

Venstres mål er å gjøre Norge til en ledende nasjon på fornybar energi, klimateknologi og ny teknologi som reduserer CO₂-utslipp i olje- og gassproduksjonen. Venstre vil utnytte muligheten som ligger i grønn innovasjon og fornyelse, og bygge fremtidens nye og konkurransedyktige næringsliv. Klimaforliket i Stortinget er bare en forsiktig start på dette arbeidet. Venstre er derfor fornøyd med å ha fått gjennomslag for at Norge nå har som mål å redusere CO₂-utslippene med 40 prosent sammenlignet med 1990 innen 2030 gjennom å delta i det europeiske klimasamarbeid. Dette gjør vi både gjennom kutt i ikke-kvotepliktig sektor og gjennom oppkjøp og sletting av EU-kvoter. Venstre vil innføre en klimalov for å sikre at våre klimamål blir nådd, og er fornøyd med at Stortinget har bedt regjeringen fremme dette for Stortinget.

Det europeiske kvotemarkedet er det viktigste virkemidlet vi har for å redusere utslipp fra industrien og offshorenæringen. Etter finanskrisen er det et overskudd av kvoter i dette markedet. Venstre vil derfor stramme opp kvotemarkedet gjennom å slette kvoter og arbeide for et lavere kvotetak i EU. Grønne avgifter som gir en pris på CO₂ er det viktigste virkemiddelet for utslipp som ikke er omfattet av kvotemarkedet. Vi vil derfor øke CO₂-avgiften, samtidig som vi vil innføre gode støtteordninger som letter omstillingen for samfunnet. Venstre vil at prinsippet om at forurenser betaler skal være førende.

Venstre vil ha et samfunn uten forurensing, der ressursene forvaltes til det beste for oss som lever nå og for fremtidige generasjoner. Tilgang på relevant informasjon er avgjørende for å ta gode miljøvalg, både for privatpersoner, bedrifter, virksomheter og offentlige instanser.

Våre aktiviteter må ikke skade mennesker som lever i dag, og vi må hindre uopprettelige skader i naturen som at grunnvann blir forurenset, arter utslettet eller at ressurser forsvinner for alltid. Venstre er optimister når det gjelder å finne løsninger som fremmer vår livskvalitet samtidig som vi ivaretar naturen rundt oss.

I forhandlinger med regjeringspartiene om statsbudsjettet for 2015 og RNB2015 har derfor satsing på klima og miljø vært viktige hovedprioriteringer, der vi har satset på miljøvennlig transport, klassisk naturvern og viktige klimatiltak som økte grønne avgifter.

6.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

- [Eget alternativt statsbudsjett for 2015](#)
- [Representantforslag om en mer helhetlig og langsiktig forvaltning av myr i Norge](#)
- [Representantforslag om Stortingets involvering i saker om store gruveplanar og sjødeponi](#)
- [Representantforslag om vannkraftkonsesjon i Nedre Otta](#)

Alternativt budsjett 2015

Venstre la 7. november fram et alternativt statsbudsjett for 2015 basert på regjeringens forslag til statsbudsjett for 2015.

Det henvises til kapittel 4 for en nærmere redegjørelse for Venstres alternative statsbudsjett for inneværende år. Budsjettalternativet innebærer bl.a. en betydelig økt satsing på miljø- og energiområdet.

Mer helhetlig og langsiktig forvaltning av myr i Norge

Venstres stortingsrepresentanter Ola Elvestuen, Pål Farstad, Terje Breivik og Abid Q. Raja fremmet 24.3.2015 et representantforslag om en mer helhetlig og langsiktig forvaltning av myr i Norge. I korte trekk gikk forslaget ut på at Norge trenger en bedre forvaltning av myr, både ut fra et naturvernperspektiv og i et klimaperspektiv. Venstre gikk flertall for at forskrift om konsekvensutredninger også gir krav om konsekvensutredning for torvuttak under 2 mill. m³ eller på myrarealer under 1 500 dekar og at regjeringen i stortingsmelding om handlingsplan for naturmangfold, stortingsmelding om landbruk og stortingsmelding om skog- og trenæring gjøre en vurdering av aktuelle problemstillinger knyttet til myr.

Stortingets involvering i saker om store gruveplanar og sjødeponi

Venstres stortingsrepresentant Ola Elvestuen fremmet sammen med Bård Vegar Solhjell fra SV 24.3.2015 et representantforslag om Stortingets involvering i saker om store gruveplanar og sjødeponi. Forslaget kom på bakgrunn av regjeringens avgjørelse om sjødeponi i Førdefjorden og Repparfjorden. Forslaget var at vedtak som et sjødeponi skal forelegges stortingsbehandling. Resultatet ble at regjeringen – ved nye søknader om tillatelser til mineralsk aktivitet – skal stille krav om at de ulike alternativene for deponiløsning konsekvensutredes, slik at alle relevante faglige vurderinger fremkommer før beslutning tas og at regjeringen skal igangsette et arbeid for å utrede mulighetene for å redusere deponeringsbehovet ved framtidig utvinning av mineralressurser.

Vannkraftkonsesjon i Nedre Otta

Venstres stortingsrepresentanter Ketil Kjenseth, Ola Elvestuen og Pål Farstad fremmet 21.5.2015 et representantforslag om vannkraftkonsesjon i Nedre Otta. Bakgrunnen er søknaden om utbygging av vannkraftverk i Nedre Otta, som er det største vannkraftprosjektet i Norge i dag. Venstre mener at dette er et så konfliktfylt prosjekt, med store interessekonflikter, og da skal slike prosjekter behandles av Stortinget. Forslaget ligger til behandling i Stortinget.

6.2 Venstres gjennomslag i perioden

- Budsjettavtalen for 2015 ga et betydelig løft for fornybar energi, mer klimavennlige biler, styrking av klimateknologiordninger og et løft for det klassiske naturvernet. Venstre fikk også gjennomslag for å doble Norges bidrag til det internasjonale grønne klimafondet.
- Venstre inngikk en avtale med regjeringen om å tilknytte Norge til EUs klimarammeverk, som innebærer 40% reduksjon av klimagasser innen 2030.
- Bilavgifter: Venstre og regjeringen er enige i at det er klimamålene våre som skal være styrende for kommende avgiftsendringer.
- Oljefondet trekkes ut av kull.
- Utsirautbyggingen skal forsynes mer ren, fornybar kraft fra land i stedet for forurensende gassturbiner.
- Gitt kommunene mulighet til å innføre lavutslippsoner, sette grønne krav til taxinæringen og regjeringen utreder dieselbilforbud på dager med mye forurensing.
- Regjeringens forsøk på å flytte iskanten stoppes i Stortinget.
- Miljørådgivningen til norske kommuner videreføres.
- Flere nye klimatiltak som bidrar til å forsterke klimaforliket.
- Nye avskrivningsregler for vindkraft.
- Stortinget har vedtatt at Norge skal ha en klimalov.
- Norge har innført enda flere fordeler for el-bil.

Budsjettavtale, statsbudsjettet 2015

Venstre inngikk budsjettavtale om statsbudsjettet for 2015 med regjeringspartiene og KrF 21.11.2014 som vi stemte subsidiært for i Stortinget.

I budsjettavtalen fikk Venstre bl.a. gjennomslag for en tydeligere miljøprofil. Avtalen økte miljø- og klimasatsingene på nær 1,9 mrd. kroner ut over regjeringens forslag. For første gang i nyere historie kommer vedlikeholdsetterslepet på norsk jernbane til å reduseres i stedet for å økes. Budsjettet legger også opp til en betydelig satsing på kollektivtransport og miljøvennlige transportløsninger. Budsjettet har et grønt skatteskifte på 2,7 mrd. kroner. En vesentlig del av det grønne skatteskiftet er billigere miljøbiler, og dette er et budsjett for betydelige utslippskutt fra biltrafikken. Avgiftslettelsene på de mest miljøvennlige bilene og det mest miljøvennlige drivstoffet er på 700 millioner kroner.

Avtale, RNB 2015

Venstre inngikk avtale om revidert nasjonalbudsjett med KrF og regjeringspartiene 1.6.2015. Avtalen innebærer bl.a. at det grønne skiftet forsterkes, inkludert 40 millioner til et nytt såkornfond for oppstartsbedrifter, 20 millioner mer til miljøteknologordningen under Innovasjon Norge, 25 millioner mer til næringsrettet forskning og en styrking av klimaforskningen med 10 millioner.

Elektrifisering av hele Utsirahøyden

Et samlet Storting samlet seg om å legge til rette for kraft fra land på hele Utsira-høyden senest i 2022. Elektrifisering av Utsirahøyden er helt avgjørende for å nå målene i klimaforliket. For Venstre har dette vært en prioritert sak veldig lenge. Venstre har lenge vært tydelige på vårt krav om elektrifisering av Utsirahøyden, som er et stort produksjonsfelt i

Nordsjøen. Feltet vil være i produksjon helt frem til 2070, og elektrifisering her gir stor uttelling for å redusere norske klimautslipp.

Difi

Venstres stortingsrepresentanter Ola Elvestuen, André N. Skjelstad og Terje Breivik fremmet 19.6.2014 et representantforslag om Direktoratet for forvaltning og IKTs (DIFI) sin rolle for miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser. I korte trekk gikk forslaget ut på at DIFI opprettholder sin kompetanse på miljøinnkjøp, selv om særbevillingen fra Klima- og miljødepartementet ble fjernet i statsbudsjettet for 2014. I forslaget vises det til at DIFI har tilbudt verktøy, blant annet veiledere og maler til bruk for virksomheter slik at innkjøp blir mindre ressurskrevende. Verktøyet integrerer anskaffelsesfaglige hensyn, herunder miljøhensyn slik at virksomhetene på en enklere måte kan foreta anskaffelser som oppfyller behovet over tid på en kostnadseffektiv og miljømessig god måte. De arbeidet målrettet mot flere nettverk, holdt kurs, samlet erfaringer og tips som er publisert på anskaffelsesportalen. For å bistå statlige, kommunale og fylkeskommunale virksomheter på lokalt nivå ble det bygget opp en faglig støttetjeneste i alle fylker. Forslaget fikk enstemmig tilslutning i Stortinget.

Virkemidler for kommunene

Venstres Abid Q. Raja fremmet rett før sommeren 2014, sammen med SVs Heikki Holmås, forslag om muligheten til å stille miljøkrav til drosjenæringen.

Forslaget går ut på at fylkeskommunene skal kunne sette vilkår om null- og lavutslippsbiler for nye drosjer. Det er ikke mulig i dag, noe bl.a. byråd for miljø og samferdsel i Oslo, Guri Melby (V), har etterlyst. Alle partiene, unntatt Fremskrittspartiet, støttet representantforslaget som Venstre og SV har fremmet sammen.

I tillegg har Venstre fått gjennomslag for at regjeringen skal komme tilbake til Stortinget på en egnet måte med forslag til virkemidler som i storbyene kan begrense bilbruk på riksveiene i perioder der luftforurensningen er høy, en tiltaksplan for luftforurensing og regjeringen skal gi kommunene hjemmel i vegtrafikkloven til å opprette lavutslippssoner.

Klimatiltak

Venstre har fått Stortinget med på en rekke vedtak som gjør at kampen mot menneskeskapte klimaendringer forsterkes. På klimaområdet sikrer nå Venstre gjennomslag for flere viktige tiltak.

- Et [lovforslag](#) som forbyr bruk av fossil olje til oppvarming i husholdninger og til grunnlast i øvrige bygg. Regjeringen bes også vurdere å utvide forbudet til også å omfatte topplast.
- Sørge for at kollektivtrafikken i 2025 som hovedregel benytter null- eller lavutslippsteknologi eller klimanøytralt drivstoff.
- En helhetlig plan for økt bruk av landstrøm i norske havner, herunder finansiering og virkemidler for å oppnå dette.
- Utarbeide en statlig hydrogenstrategi, og sørge for at støtteordningene til hydrogen opprettholdes i Enova.

- Legge frem en sak om hvordan fossil energibruk i Norge kan erstattes med fornybare energikilder.

Borgerlig enighet om 40 % klimakutt

Venstre ble enig med regjeringen om at Norge skal kutte klimagassutslipp med minst 40 % i 2030 gjennom et forpliktende samarbeid med EU. En utslippsreduksjon på 40% i 2030 er i tråd med anbefalingene fra FNs klimapanel. Kuttene må skje gjennom tiltak i Norge og i kvotepliktig sektor, ikke gjennom kjøp av billige FN-kvoter som har liten klimaeffekt. Målet vil sette Norge på en bane med utslippsreduksjoner i tråd med togradersmålet.

Vindkraft

Venstre har fått gjennomslag for nye avskrivningsreglene for vindkraftanlegg. De nye reglene for vindkraftanlegg er beregnet å utgjøre et samlet skattelette for fornybarnæringen på 600 millioner kroner over 5 år.

Klimalov

Stortinget har vedtatt at Norge skal innføre en klimalov som lovfester vedtatte nasjonale klimamål, slik Danmark, Storbritannia og Mexico har gjort. En klimalov vil gi tydelige, forpliktende og langsiktige signaler til næringsliv, industri, offentlig virksomhet og politikere om at Norge tar klimautfordringen på alvor og at vi er på vei mot et grønt og bærekraftig samfunn.

El-bilfordeler

22. april meldte ESA at de har konkludert med at Norge har lov til å gi elbiler momsfristak og andre fordeler. Avgjørelsen inkluderer momsfristak for leasing av elbiler, som Venstre fikk gjennomslag for i forhandlingene om statsbudsjettet for 2014.

Bilavgifter

Venstre og KrF har blitt enige med regjeringspartiene om hvordan de fremtidige bilavgiftene skal se ut. Enigheten vil sørge for at det grønne skiftet i bilparken fortsetter, og bidra til å nå de ambisiøse klimamålene Stortinget har vedtatt for 2020 og 2030. Alle endringer i bilavgiftene skal sees i sammenheng med klimamålene som Stortinget har satt, og det et sentralt prinsipp at avgiftssystemet skal bidra til å drive teknologiutviklingen i en mer klima- og miljøvennlig retning. Fritaket for engangsgift for nullutslippsbiler forlenges derfor til 2020, og de øvrige avgiftsfordelene for elbiler beholdes uendret ut 2017. Samtidig er partiene enige om at lokale myndigheter – kommuner og fylker – skal få mulighet til å bestemme om elbiler skal ha fritak fra parkeringsavgift, gratis lading og tilgang til kollektivfelt.

Oljefondet trekkes ut av kull

Samtlige partier på Stortinget har kommet til enighet om at Statens pensjonsfond utland (SPU) ikke lenger skal være investert i kullselskaper. Regjeringen får nå i oppgave å be Norges Bank og Etikkrådet om råd for utarbeidelse av et kriterium for uttrekk. Det skal lages et eget produktbasert kriterium i retningslinjene for observasjon og utelukkelse skal settes til en andel av kullkraftselskaper og kullgruveselskaper som selv eller gjennom enheter de kontrollerer baserer 30 pst. eller mer av sin virksomhet på kull, og /eller får 30 pst. eller mer

av inntektene sine fra kull. Et nytt kriterium fører både til endring som både er bra for klimaet, og øker verdien på oljefondet

Iskanten

Stortinget vil sende saken om oljeaktivitet ved iskanten tilbake til regjeringen, som betyr at det er samarbeidsavtalen mellom de borgerlige partiene, som slår fast at det ikke skal være oljeaktivitet ved iskanten, som gjelder. Stortinget slår dermed fast at grensene for iskanten slik de er nedfelt i forvaltningsplanen fra 2011 fortsatt gjelder. Flere av blokkene i 23. konsesjonsrunde ligger nord for denne grensen og er dermed utelukket for petroleumsvirksomhet

6.3 Andre saker

Muntlig spørsmål 20.05.2015 fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen til statsminister Erna Solberg om hvordan statsministeren ser for seg at hun skal lede arbeidet med å ivareta det norske naturmangfoldet, og hvilke tiltak vi kan forvente

Muntlig spørsmål 06.05.2015 fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen til klima- og miljøminister Tine Sundtoft om hvorfor regjeringen har valgt å se bort fra sist tilgjengelige og mest oppdaterte kunnskap om iskanten og iskantsonen når de har lagt fram sine beregninger i forvaltningsplanen for Stortinget

Spørretimespørsmål 30.04.2015 fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen til klima- og miljøminister Tine Sundtoft om hvorfor statsråden mener det er grønt, smart og nyskapende å tillate gruvedumping i Førdefjorden

Muntlig spørsmål 29.04.2015 fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen til olje- og energiminister Tord Lien om statsråden, i lys av historien om overskridelsene i Goliat, er komfortabel med hvordan dagens skatteregime gjør at fellesskapet tar en så stor risiko, og også tap, når vi ser hvilke prosjekter som ligger foran oss, spesielt i Barentshavet og Barentshavet sørøst

Spørretimespørsmål 19.03.2015 fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen til klima- og miljøminister Tine Sundtoft om hva statsråden vil gjøre for å få forgang i forhandlingene om en ny overenskomst mellom Norge og Finland, slik at man får en bedre forvaltning av laksebestanden i Tanavassdraget

Muntlig spørsmål 11.02.2015 fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen til statsminister Erna Solberg om statsministeren er enig med Venstre i at vi må sette oss egne ambisiøse mål for innenlands klimakutt i ulike sektorer for å bidra inn mot det felles EU-kuttet på 40 pst. fram mot 2030

Muntlig spørsmål 26.11.2014 fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen til klima- og miljøminister Tine Sundtoft om hvordan statsråden ser for seg at arbeidet med å redusere

våre utslipp med minimum 40 pst skal organiseres for at vi skal nå våre nasjonale klimamål i 2030

Interpellasjon fra Ola Elvestuen til Justis- og beredskapsministeren om en strategi for videreutvikling av Longyearbyen som et livskraftig lokalsamfunn, med henvisning til at kulldriften er på vei ut

Skriftlig spørsmål fra Ola Elvestuen (V) til klima- og miljøministeren 08.06.2015 om statsråden vil sikre at områdereguleringen for Kvithei er i tråd med naturmangfoldloven, og sørge for at nasjonale verneverdier som ulike rødlistearter og kystlynghei ivaretas i det aktuelle området?

Skriftlig spørsmål fra Ola Elvestuen (V) til samferdselsministeren 03.06.2015 om hva statsråden gjør for at forbedringen av tilbudet på strekningen Oslo - Stockholm vil finne sted som det opprinnelig var planlagt, ved at Svenska Järnvegar setter inn hurtigtoget X2000 på strekningen?

Skriftlig spørsmål fra Ola Elvestuen (V) til samferdselsministeren 07.04.2015 om statsråden vil sørge for at Statens vegvesen som kaieier tilrettelegger for tilstrekkelige infrastruktur for strøm på kai slik at batterifergeløsninger kommer på plass?

Skriftlig spørsmål fra Ola Elvestuen (V) til olje- og energiministeren 16.03.2015 Om statsråden vil sørge for at Stortinget får anledning til å behandle søknaden om utbygging av vannkraft i Nedre Otta, i tråd med føringene i Vassdragsreguleringsloven?

Skriftlig spørsmål fra Ola Elvestuen (V) til olje- og energiministeren 05.01.2015 om statsråden er enig i at vindkraftutbygging i Marker og Aremark vil endre landskapsområdets horisontlinje og den visuelle avgrensningen vesentlig, og forringe de nasjonale verneverdiene i Haldenvassdraget?

Skriftlig spørsmål fra Ola Elvestuen (V) til olje- og energiministeren 15.12.2014 om statsråden kan redegjøre for den praktiske gjennomføringen av inkluderingen av Transnova i Enova, hvordan de udisponerte midlene i Transnova blir disponert, og kan statsråden bekrefte at den planlagte utlysning i januar på midler til transportsektoren blir gjennomført som planlagt?

Skriftlig spørsmål fra Ola Elvestuen (V) til klima- og miljøministeren 12.09.2014 om hvordan Klima- og miljøministeren vil sørge for at vi får de nødvendige utredningene som ser på strømforhold og den reelle forurensningsrisikoen ved dumping av gruveavfall i Repparfjorden, og vil ministeren sørge for bedre utredning av påvirkning på naturmangfoldet når ny informasjon tilsier at Miljødirektoratets tidligere forutsetning om «liten sannsynlighet for spredning av gruveavgang» ikke lenger er riktig?

Venstres medlem i energi- og miljøkomitéen er Ola Elvestuen. Rådgiver som har fulgt komitéens arbeid har i perioden vært Audun Rødningsby.

7. Transport- og kommunikasjonspolitikk

Venstre vil bruke transportpolitikken til å skape en enklere, tryggere og mer miljøvennlig hverdag.

All trafikkvekst i og rundt de store byene må tas av jernbane, sykkel, gange og kollektivtrafikk. Dette gjør det enklere å ta grønne valg og er med på å skape robuste bo- og arbeidsmarkedsregioner. Derfor har Venstre prioritert miljøvennlig transport i forhandlingene om statsbudsjett og revidert nasjonalbudsjett for 2015.

Når vi spør næringslivet hva de har størst behov for, svarer de ofte bedre infrastruktur. Venstre arbeider for at det skal bli enklere og billigere å frakte gods til sjøs og på bane. Vi arbeider også for å forsterke vegene i de områdene av landet hvor biltransport er eneste alternativ.

Dagens kjøretøypark må bli mer miljøvennlig. Venstre arbeider derfor for å fremme bruken av nullutslippskjøretøy. Det må gjøres med fordeler for bilistene, utbygging av infrastruktur og støtte til forsknings- og utviklingstiltak.

Sammen med Høyre, FrP og KrF skal vi overoppfylle Nasjonal Transportplan og forsterke klimaforliket. Disse to overordnede planene må sees i sammenheng. Transportsektoren står for om lag 1/3 av Norges samlede klimagassutslipp. I Oslo og enkelte andre store byer står transportsektoren for halvparten. Det viser hvor viktig Venstres arbeid for en mer miljøvennlig og fremtidsrettet infrastruktur er.

Det skal være trygt å ferdes i Norge. Venstre arbeider for flere og bedre gang- og sykkelveger slik at barna våre får tryggere skolevei. Vi arbeider også for at syklistene og motoriserte kjøretøy i større grad skal ha separate kjørebaneer slik at det blir tryggere for både syklistene og bilistene. Rassikring og midtdelere er andre viktige trafikksikkerhetstiltak for Venstre.

For å sikre verdiskaping og lik tilgang til kunnskapssamfunnet må vi sikre en fremtidsrettet digital infrastruktur. Venstre arbeider for økt utbygging av infrastrukturen for elektronisk kommunikasjon i hele landet, tilpasset moderne behov.

7.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

- [Eget alternativt statsbudsjett for 2015](#)
- [Representantforslag om økt kapasitet og frekvens i lokaltogtrafikken](#)
- [Representantforslag om å redusere klimagassutslippene for transport til, fra og på norske flyplasser](#)
- [Representantforslag om muligheten til å reservere parkeringsplasser til bildelingsordninger](#)

- Representantforslag om å sikre fylkeskommunene mulighet til å stille miljøkrav til drosjenæringen
- Representantforslag om økt utbygging av infrastruktur for sykkel

Statsbudsjettet for 2015

Statsbudsjettet for 2015 ble det første statsbudsjettet der det er sannsynlig at klimagassutslippene fra transportsektoren går ned. Dette er først og fremst på grunn av økt innblandingsgrad av biodrivstoff i diesel og tiltak for mer miljøvennlige biler, herunder hybridbiler. Det er også det første statsbudsjettet på minst ti år at vedlikeholdsetterslepet på jernbane reduseres. Det ble klart etter at Venstre fikk forhandlet opp vedlikeholdsbudsjettet for jernbane med 400,0 mill. kroner.

Representantforslag om økt kapasitet og frekvens i lokaltogtrafikken

Stortingrepresentantene Abid Q. Raja, André Skjelstad, Iselin Nybø, Terje Breivik, Ketil Kjenseth, Trine Skei Grande og Ola Elvestuen fremmet representantforslag som tok opp ulike utfordringer for lokaltogtrafikken, både manglende vedlikehold, lite regularitet, behovet for flere avganger og behovet for nye togsett. Forslaget fikk enstemmig tilslutning i stortinget.

Representantforslag om å redusere klimagassutslippene for transport til, fra og på norske flyplasser

Abid Q. Raja fremmet forslag om å øke målet om andelen kollektivtransport til Gardermoen til 75 %, også etter den planlagte utvidelsen av flyplassen. Dette fikk Raja tilslutning i stortinget for. Han fikk også tilslutning for at Avinor skal se på flere tiltak for å redusere klimagassutslippene ved transport til, fra og på norske flyplasser.

Representantforslag om muligheten til å reservere parkeringsplasser til bildelingsordninger

Abid Q. Raja, Ola Elvestuen, Iselin Nybø og Terje Breivik fremmet forslag om muligheten til å reservere parkeringsplasser til bildelingsordninger. Det fikk tilslutning fra stortinget og innarbeides nå i respektive forskrifter og lover.

Representantforslag om å stille miljøkrav til drosjenæringen

Abid Q. Raja og Ola Elvestuen fremmet forslag om gi fylkeskommunene mulighet til å stille miljøkrav til drosjenæringen. Det fikk flertall.

Representantforslag om økt utbygging av infrastruktur for sykkel

Abid Q. Raja, Ola Elvestuen og Ketil Kjenseth fremmet forslag om økt utbygging av infrastruktur for sykkel, og fikk gjennomslag for en utredning om tiltak for å fremme elsykkel og om å tillate flere former for sykkelveg, traseer, baner etc..

7.1 Venstres gjennomslag i perioden

- Jernbane
  - For første gang reduseres vedlikeholdsetterslepet på jernbane
  - Jernbanereform der langsiktig planlegging av rutetilbud legges til grunn for alle tiltak
  - Økt kapasitet på Saltenpendelen
  - Utredning om bruk av toetasjerstog
  - Det planlegges for økt kapasitet og frekvens i lokaltogtrafikken
- Kollektivtrafikk og bymiljø
  - Mer miljøvennlig kollektivtransport i storbyene
  - Mål om 75 pst. kollektivandel på transport til Oslo lufthavn
  - Reduserte klimagassutslipp på transport til, fra og på norske flyplasser
  - Mulighet til å reservere parkeringsplasser til bildelingsordninger
  - Mulighet til å stille miljøkrav til drosjenæringen
  - Dieselforbud på dager med høy andel svevestøv
  - Mulighet til å etablere lavutslippssoner i byene
  - NTP skal ta utgangspunkt i stortingets klimamål
- Mer klimavennlig bilpark
  - Bilavgifter som fremmer klimavennlige kjøretøy
  - Økt innblanding av biodrivstoff i diesel
  - Hydrogenstrategi
- Sykkel
  - Større fleksibilitet ved utforming av sykkelveger, -felt og –traseer
  - Utredning av tiltak for økt elsykkelbruk
  - Igangsette samarbeid mellom fylkeskommunene og kommunene for at statens vegvesen skal prioritere sykkelprosjekter høyere
  - Tildeling av midler til sykkelveger

Jernbane

Venstre har prioritert planlegging, utbygging og utnyttning av eksisterende kapasitet på jernbane høyest i arbeidet i transport- og kommunikasjonskomiteen. Dette året har blitt brukt til å løfte togtilbudet utenfor det sentrale østlandsområdet, bl.a. med totimersfrekvens på Sørlandsbanen, nytt pendeltogtilbud sør for Trondheim og etter forliket om statsbudsjettet i 2015: økt kapasitet og nye avganger på Saltenpendelen til og fra Bodø. Ved behandling av et representantforslag fra Venstre fikk vi også gjennomslag for å utrede bruk av toetasjerstog på de linjene på Østlandet som ikke er en del av InterCityutbyggingen (Kongsvingerbanen, Østfoldbanens østre linje, Gjøvikbanen).

Året 2015 er av Jernbaneverket kalt «det store vedlikeholdsåret». Dette er mye takket være at Venstre fikk gjennomslag for å øke bevilgningene til vedlikehold og fornying av infrastruktur slik at vedlikeholdsetterslepet for første gang reduseres.

Venstre har over lenger tid har ønsket en omorganisering av norsk jernbane. Det foreslo vi flere ganger i forrige stortingsperiode, og ble nedstemt. Nå har vi brukt tid på å forhandle

med regjeringspartiene og har kommet frem til et godt første skritt på veien frem mot en smartere organisert jernbanesektor. Det aller viktigste grepet for Venstre har vært å etablere en enhet som skal arbeide med rutemodeller og koordinering med øvrig kollektivtransport. Disse rutemodellene vil danne grunnlag for hvordan vi prioriterer ressurser til vedlikehold og fornying, til nye større utbyggingsprosjekter, til innkjøp av togsett og ikke minst hva slags togtilbud med hva slags frekvens staten skal kjøpe på hver enkelt strekning. Dette vil igjen synes i et bedre togtilbud til oss passasjerer, der våre nåværende og fremtidige behov blir grunnlaget for hvilke utbedringer som gjøres.

Et annet viktig grep samarbeidspartiene gjør i fellesskap er å etablere en infrastrukturenhet. Denne enheten skal ha ansvar for hele infrastrukturen, inkludert tog og stasjoner. Det er i dag uklare ansvarsforhold i jernbanesektoren, og det å samle hele eierskapet på et sted vil plassere hele ansvaret til den nye enheten. Dette muliggjør også at vi i større grad kan se stasjoner, infrastruktur og rutetilbud i sammenheng. Det vil være naturlig at den nye infrastrukturenheten bruker eiendom og kapital til å sikre flere park-and-rideløsninger, til å skape attraktive stasjonsområder og til å bidra til at det fortettes rundt stasjonsområdene. Vi i Venstre tror det er nyttig og vet at det er nødvendig å se alt dette i sammenheng.

Kollektivtrafikk og bymiljø

Venstre har fått på plass en rekke tiltak som styrker kollektivtrafikken og bedrer bymiljøet. I denne stortingssesjonen har Venstre fått gjennomslag i budsjettavtalene for å øke bevilgningene til mer miljøvennlig kollektivtransport i storbyene. Dette har bl.a. medført at Trondheim kan legge om til biogassbusser og redusere utslippene ytterligere.

I tillegg har Venstre fått gjennomslag for flere tiltak som kan brukes for å bedre luftkvaliteten i byene. Dette gjelder muligheten til å stille miljøkrav til drosjenæringen, dieselforbud på dager med høy andel svevestøv, å kunne etablere lavutslippssoner og muligheten til å reservere parkeringsplasser til bildelingsordninger. Venstre har også fått gjennom at 75 pst. av tilbringertrafikken til Oslo lufthavn skal skje med kollektivtrafikk og at arbeidet med neste Nasjonal Transportplan skal ta utgangspunkt i stortingets klimamål.

Mer klimavennlig bilpark

I avtalene i forbindelse med statsbudsjett fikk Venstre gjennomslag for nye bilavgifter som fremmer mer klimavennlige kjøretøy. Vi har også fått gjennomslag for en nasjonal strategi for bruk av hydrogen som drivstoff.

Sykkel

Abid Q. Raja har løftet sykkel til et nasjonalt tema på stortinget. Venstre fikk ved slutten av sesjonen gjennomslag for større fleksibilitet ved utforming av sykkelveger, -felt og -traseer, utredning av tiltak for økt elsykkelbruk og igangsette et samarbeid mellom fylkeskommunene og kommunene for at Statens Vegvesen skal prioritere sykkel høyere.

Venstre har en rekke ganger i periodene 2005-2013 fremmet forslag om å etablere en tilskuddsordning for utbygging av kommunale og fylkeskommunale gang- og sykkelstier. Ved statsbudsjettet i 2014 kom dette gjennom og i 2015 ble de første tildelingene foretatt.

7.3 Andre saker

Nullutslippskjøretøy

Elbilfordeler

Abid Q. Raja stilte 18.3.2015 spørsmål om statsråden vil holde løftene om å videreføre elbilfordeler til 2017.

Lav- og nullutslippsanleggsmaskiner

Guri Melby stilte 15.12.2014 spørsmål om overgang til lav- og nullutslippskjøretøy for anleggsmaskiner, gods- og varetransport.

Hydrogen

Abid Q. Raja stilte 2.10.2014 spørsmål om hvordan midler bevilget til utvikling av hydrogen som drivstoff er benyttet.

Veg

Ferjefri E39

Sveinung Rotevatn stilte 8.4.2015 spørsmål i spørretimen om å sikre fremdrift for ferjefri E39. Gunhild Berge Stang stilte 4.6.2015 spørsmål om statsråden vil åpne for private aktører og ulike teknologier ved planleggingen av ferjefri E39.

Førdepakken

Sveinung Rotevatn stilte 11.11.2014 spørsmål om Førdepakken.

Fartsskiver på biler under 3500 kg

Abid Raja stilte 2.6.2015 spørsmål om regelverket for fartsskiver på biler under 3,5 tonn.

E134

Terje Breivik stilte 16.12.2014 spørsmål om regulering av to strekninger på E134.

Jernbane

Hurtigtog til Stockholm

Nestleder Ola Elvestuen hadde 3.6.2015 spørsmål om hurtigtoget X2000 Oslo-Stockholm.

Nytt signalsystem på jernbanen

Abid Q. Raja stilte 21.5.2015 spørsmål om finansiert plan for nytt signalsystem på alle jernbanestrekninger.

Passasjertall per strekning

Abid Q. Raja stilte 18.3.2015 spørsmål om åpenhet om passasjertall per strekning.

Asker stasjon

Abid Q. Raja stilte 18.3.2015 spørsmål om tiltak på Asker stasjon for å øke tilbudet på Spikkestadbanen.

Planstatus for InterCity-utbyggingen

Abid Q. Raja ba 16.2.2015 om status for InterCity-utbyggingen på jernbane

Investeringsbehov sør for Ski stasjon

Abid Q. Raja stilte 16.2.2015 spørsmål om tiltak for å øke frekvensen på Østfoldbanen når Follobanen er ferdig utbygd.

Prøveordning for gratis sykkel på tog

Iselin Nybø stilte 5.2.2015 spørsmål om prøveordning for gratis sykkel på tog.

Ferge

Infrastruktur for strøm på kai

Ola Elvestuen stilte 7.4.2015 spørsmål om tiltak for at det etableres strøm på kai slik at det kan settes inn batteriferges.

Anbud for ferger

Abid Q. Raja stilte 22.12.2014 spørsmål om utforming av anbud for at ferger med nullutslippsteknologi kan vinne anbudene.

Fly

Kortbanenettet

Sveinung Rotevatn stilte 27.2.2015 spørsmål om kortbanenettutredningen.

Venstres medlem i transport- og kommunikasjonskomitéen er Abid Q. Raja.

Rådgivere som har fulgt komitéens arbeid har i perioden vært Per Magnus F. Sandmark.

8 Nærings-, marin- og landbrukspolitikk

Næring

Venstre mener at det må et grønt taktskifte til for å imøtekomme de nåværende utfordringer ved en ytterligere todeling av norsk økonomi og norsk næringsliv. Investeringsnivået utenom petroleumsnæringen er lavt. Det skyldes både internasjonale nedgangskonjunkturer i mange av landene rundt oss, men også strukturelle endringer som gjør det utfordrende å tiltrekke investeringer til Norge. Investeringstørken vil på lang sikt påvirke økonomien på en negativ måte.

Venstre satser på en ansvarlig og aktiv økonomi- og næringspolitikk for et grønnere og mer mangfoldig Norsk næringsliv. Derfor vil Venstre satse på blant annet en målrettet bruk av det offentlige virkemiddelapparatet, økt tilgang på risikovillig kapital, målrettede skattelettelser, forenkling for næringslivet, en storstilt satsing på forskning og innovasjon og en reell vilje til å gjøre Norge mindre oljeavhengig.

For å skape arbeidsplasser er det avgjørende med generelt gode rammevilkår for alle deler av næringslivet, kombinert med en målrettet innsats for å sikre underveksten av ufødte bedrifter og utvikling av flere og bedre kunnskapsbedrifter. Venstre vil satse på gründere og entreprenører og vil sikre risikovillig kapital gjennom det offentlige virkemiddelapparatet og gjennom skattestimulans for private investorer.

Venstres ambisjon er at Norge skal lede an i den globale overgang til grønn omstilling og en klimanøytral økonomi. Venstre vil legge forholdene til rette for at norsk næringsliv kan utvikle løsninger som kreves i den nye grønne økonomien. Det vil både gi folk flest i Norge en enklere og bedre hverdag, og skape de nye, gode arbeidsplassene og bedriftene som vi skal leve av i fremtiden. Venstres ambisjon for Norge er derfor, at Norge skal øke sin konkurransekraft og innovasjonsevne for bærekraftige klimaløsninger gjennom hele verdikjeden i norsk næringsliv.

Marin

Med Norges lange kyststripe og fem ganger så mye hav som land, rår vi over store fornybare ressurser. Klarer vi å utnytte disse optimalt, har vi potensiale for en verdiskaping som kan være større og mer varig enn oljeinntektene. Dette krever at sjømatnæringen får gode og forutsigbare rammevilkår slik at næringa kan sikre vekst og inntektsgrunnlag lange hele kysten.

Norge har innen fiskeri, havbruk og marin bioteknologi et stort konkurransefortrinn ut fra naturgitte forutsetninger og en omfattende kompetanse utviklet gjennom generasjoner samt målrettet forskning. Norge har også et enormt potensiale for å produsere sunn og klimavennlig mat fra havet. Norge skal ta mål av seg til å øke den marine verdiskapingen fra ca. 50 mrd. NOK i 2015 til 150 mrd. NOK i 2030, og videre opp mot 500 mrd. NOK i 2050. Det skal skje gjennom en kombinasjon av vekst på bærekraftige premisser i fiske og

oppdrett, og sterk satsing på nye framvoksende marine næringer, blant annet krill, økt algeproduksjon og foredling av tare til medisiner, kosmetikk og matvarer.

Venstre vil utvikle en sjømatpolitikk som sikrer konkurransedyktig og allsidig sjømatnæring. For Venstre er det en forutsetning at Norge gjennom en aktiv handelspolitikk får redusert sine handelshindringer. Regelverket innenfor alle deler av sjømatsektoren må forenkles kraftig og ha som hovedmål å sørge for en miljøvennlig, bærekraftig forvaltning og lokal verdiskaping.

Venstre har ambisjoner om at Norge skal ha en ledende rolle for å skape en grønnere global skipsfart. Skipsfarten og maritim næring er en del av løsningen for klimautfordringene. Med de sterke maritime miljøene Norge har, er vårt utgangspunkt det beste for å få det til. Vi har og kan utvikle teknologi som resten av verden trenger, og her ligger muligheter for nye arbeidsplasser i Norge.

I internasjonale forhandlinger må Norge være en pådriver for å få et mer bærekraftig fiske. Fastsetting av kvoter må så langt som mulig bygge på økosystemforvaltning, slik at beskatning av en art ikke truer langtidsutbytte fra andre arter. Internasjonale avtaler og effektiv kontroll må sikre den økologiske balansen i Barentshavet og Nordsjøen.

Landbruk

Venstre vil ha et innovativt, bærekraftig og miljøvennlig landbruk her til lands. Norsk landbruk er avgjørende for å sikre *bosetting i hele landet, biologisk mangfold, kulturlandskap og matproduksjon*. Det kompliserte regelverket og mange av landbrukets lover er imidlertid et hinder for utviklingen av et mer fleksibelt og mangfoldig landbruk der de som har lyst til å satse på næringen får mulighet til å gjøre det. Venstre ønsker derfor en full gjennomgang av lov- og regelverk med sikte på en kraftig modernisering og Venstre ønsker å legge til rette for økt konkurranse innenfor matindustrien.

Venstre ser på bonden som selvstendig næringsdrivende med et spesielt forvalteransvar. Derfor er det viktig at gründermentaliteten får et en viktig plass innenfor landbruket. Det må bli større mangfold i landbruket, og lokale myndigheter må få større anledning til lokal tilpasning og til å se landbrukspolitikken i sammenheng med øvrig næringspolitikk. Landbruket må få mindre øremerking, færre skjemaer, færre og enklere retningslinjer.

8.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

➤ [Eget alternativt statsbudsjett for 2015](#)

Alternativt budsjett 2015

Venstre la 3. november frem et [forslag til statsbudsjett for 2015](#). Det henvises til kapittel 4 for en nærmere redegjørelse for Venstres alternative statsbudsjett for inneværende år. Budsjettalternativet innebærer bl.a. en betydelig økt satsing på tiltak for å styrke norsk næringsliv og fastlandsindustri og motvirke todeling på om lag 6,3 mrd. kroner – ut over forslagene til statsbudsjett fra Stoltenberg I regjeringen.

8.2 Venstres gjennomslag i perioden

- [Budsjettavtale, statsbudsjettet 2015](#)
- [Avtale, RNB 2015](#)
- [Samarbeidsavtalen mellom Venstre, KrF og regjeringspartiene](#)
- [Økte inntekter til kystkommunene med oppdrettsvirksomhet](#)

Budsjettavtale, statsbudsjettet 2014

Venstre inngikk [budsjettavtale](#) om statsbudsjett for 2015 med regjeringspartiene og KrF 21.11.2014 som vi stemte subsidiært for i Stortinget 04.12.2014. I budsjettavtalen fikk Venstre bl.a. gjennomslag for en tydeligere miljøprofil, i tillegg til viktige løft for næringsliv og kunnskap. Av viktige resultater for Venstre er blant annet økte bevilgninger til marin forskning, Havforskningsinstituttets bestandsforskning, landbruksforskning, brukerstyrt innovasjonsarena og ikke minst en styrking av FORNY2020. I budsjettforliket fikk Venstre også gjennomslag for å etablere flere såkornfond i 2015. Det er viktig for å sikre selskaper kapital i tidlig fase. Budsjettforliket innebærer det samme som Venstres alternative budsjett, nemlig et nytt nasjonalt såkornfond med en totalramme på 400 mill. kr, og et nytt pre-såkornfond med en totalramme på 200 mill. kr som tilfører kapital i en enda tidligere fase enn vanlige såkornfond.

Samarbeidsavtalen mellom Venstre, KrF og regjeringspartiene

I samarbeidsavtalen mellom Venstre, KrF og regjeringspartiene har Venstre fått gjennomslag for mange viktige saker. Innenfor næringspolitikken vil vi spesielt peke på punkt 2f om en sterkere satsing på innovasjon, forskning og utvikling og hvor det også varsles en politikk for økt privat norsk eierskap og punkt 4a hvor det slås fast at handlingsregelen ligger fast og at økt bruk av oljepenger i større grad skal brukes til investeringer i kunnskap, infrastruktur og vekstfremmende skatteletter.

Jordbruksoppgjøret 2015

Forhandlingene mellom Staten ved Landbruksdepartementet, og Bondelaget og Bonde og Småbrukerlaget endte med at Bonde og Småbrukerlaget brøt avtalen og Bondelaget inngikk avtale. Bruddet til Småbrukerlaget får ingen betydning utover at det blir en politisk markering. Derfor ble det i 2015 ordinær behandling i Stortinget. Dette er helt i tråd med det vi ønsker at avtaleinstituttet i landbruket skal opprettholdes. Venstre ønsker blant annet endret bruk av og økte investeringsvirkemidler, styrking av landbruksbasert forskning, et sterkere jordvern og en mangfoldig og variert bruksstruktur. Det skal legges vekt på forutsigbarhet og reformer som kan gi økt lønnsomhet.

8.3 Andre gjennomslag og saker

Næring

Styrkelse de sosiale rettighetene for næringsdrivende

Norge trenger flere gründere og selvstendig næringsdrivende. Derfor jobber Venstre for å gjøre det lettere og mindre risikofylt å drive sin egen arbeidsplass. I budsjettavtalen for 2015 fikk Venstre derfor gjennomslag for at selvstendig næringsdrivende får full kompensasjon av omsorgs- og pleiepenger. Før var dekningsgraden for bare på 65 prosent. Bevilgningen er på 9,5 millioner kroner.

Bedre rammer og vilkår for gründere

Næringspolitisk talsperson Pål Farstad, stilte i spørretimen 15.04.2015 næringsministeren om hvilke konkrete ideer og løsninger næringsministeren ser for seg skal til for at det skal skapes enda bedre rammer og vilkår for gründere.

Lettelser i kapitalkrav for utlån til små og mellomstore bedrifter

Næringspolitisk talsperson Pål Farstad, spurte i spørretimen d. 07.01.2015 ministeren ved Statsministerens kontor for samordning av EØS-saker og forholdet til EU om: hvorfor det er så viktig for regjeringen å ta strid med EU på et område som ikke vil svekke norske interesser, men snarere det motsatte, med henvisning til implementering av EU-forordningen om lettelse i kapitalkrav for utlån til små og mellomstore bedrifter.

En ansvarlig, grønn og balansert eierskapspolitikk

Næringspolitisk talsperson Pål Farstad gikk aktivt inn i forhandlingene om en ny statlig eierskapspolitikk og sikret en ansvarlig, grønn og balansert eierskapspolitikk. Resultat ble en reduksjon av det statlige eierskapet i næringslivet. Venstre fikk sammen med KrF også gjennomslag for at FNs togradersmål skal ligge til grunn for statens utøvelse av det statlige eierskapet og eierskapsstrategiene til selskaper hvor staten er en betydelig eier.

En ny og grønnere reiselivspolitik

Næringspolitisk talsperson Pål Farstad var saksordfører på KrF sitt representantforslag om å styrke den norske reiselivsnæringen. Gjennom et aktivt arbeid i komiteen ble det lagt tydelige føringer fra Venstre. En ny stortingsmelding på reiseliv skal legge til rette for en ny og grønnere reiselivspolitik hvor blant annet destinasjonsselskapene og Innovasjon Norge sine utenlandskontor innen internasjonal markedsføring styrkes.

Styrket forbrukermakt med dagligvareportal

Venstre sørget for at det ble flertall for at det i løpet av 2016 ble etablert en gratis tilgjengelig informasjonsportal for dagligvarer med nødvendig elektronisk informasjon om varer ment for salg i detaljhandel innen dagligvarer, og at regjeringen skal sørge for å ta initiativ til bedre merkeordninger for mat, som også stiller krav til opprinnelsesmerking på bearbejdede kjøttprodukter og meieriprodukter. Den 3. mars ble det flertall for en slik dagligvareportal som også skal skape et bedre maktforhold mellom produsenter, dagligvarekjeder og forbrukere.

Motvirkning av kapitaltørken som gründere og innovatører opplever

Finanspolitisk talsperson, Terje Breivik, stilte 05.11.2014 næringsministeren spørsmål i spørretimen om å bruke ulike incitament for å motvirke den kapitaltørken som gründere og innovatører opplever, og hvorfor regjeringen har valgt å avvise en egen såkornfondordning.

Konkurransen i dagligvaremarkedet

Stortinget har behandlet et forslag fra representanter fra AP om å lovfeste god handelsskikk for å sikre viktige forbrukerinteresser. Stortingets flertall, representantene fra H, FrP, KrF og V, ga sin støtte til følgende forslag: "Stortinget ber regjeringen fremme forslag til virkemidler for å bedre konkurransen og effektiviteten i dagligvaremarkedet".

Marin

Bredt flertall for en mer bærekraftig havbruksnæring

I juni måned behandlet Stortinget en samlet næringskomité's innstilling for en mer bærekraftig havbruksnæring. Venstre var svært fornøyd med resultatet slik at oppdrettsnæringen både vil bidra til å skape økt verdiskaping og eksport i fremtiden, samtidig som at næringen blir underlagt et mer miljøansvarlig og bærekraftig produksjonsregime. Det har vært særlig viktig for Venstre at det skulle bli mer penger til kystkommunene slik at disse vil kunne få økte midler til en bedre håndtering av miljøutfordringene, samt å legge til rette for økt bærekraftig vekst i oppdrettsnæringen. Venstre er derfor svært fornøyd med at regjeringen nå skal opprette et havbruksfond hvor 80 pst. av vederlagene for nye konsesjoner, og vekst på eksisterende skal fordeles til kystkommunene- og fylkene uti fra en fordelingsnøkkel for å sikre en rimelig fordeling av inntektene.

Lakselusutfordringen må løses

Fiskeripolitisk talsperson, Pål Farstad, spurte fiskeriministeren i spørretimen 15.10.2014 om fiskeriministeren vil ta grep utover det som gjøres i dag for å løse lakselusutfordringen.

Noregs fiskeriavtaler for 2015 og styrking av bestandsforskning

Næringspolitisk talsperson Pål Farstad var saksordfører på Stortingsmeldingen 15 om Noregs fiskeriavtaler for 2015 og fisket etter avtalene i 2013 og 2014. Her fikk Venstre til at en samlet komité fortsatt mener at det er nødvendig og viktig med en høyt prioritert bestandsforskning. Ved en slik økt prioritering vil Norge kunne få et mer presist grunnlag for å fastsette kvoter og bedre ressursutnyttelse. Økt bestandsforskning vil også i fremtiden kunne skape økt vekst og verdiskaping for næringen. I statsbudsjettet for 2015 ble det til Havforskningsinstituttet satt av ekstra 10. mill. kroner for å styrke bestandsforskningen. Hvis man ser på den nåværende og potensielle totale verdiskaping i næringen, og den målrettede prioritering for å styrke bestandsforskningen, mener Venstre at det fremdeles må skje en høyere prioritering til bestandsforskningen.

Landbruk

Klimagassreduserende tiltak i landbruket

Landbrukspolitisk talsperson Pål Farstad, stilte 25.03.2015 spørsmål i spørretimen til landbruks- og matminister Sylvi Listhaug om hvordan statsråden vil følge opp klimagassreduserende tiltak i landbruket og styrke klimaforliket

Venstres medlem i næringskomitéen er Pål Farstad.

Rådgivere som har fulgt komitéens arbeid har i perioden vært Liselotte Lunde, Simon Dyhr Erik Hørluck Berg og Geir Olsen.

9. Arbeids- og sosialpolitikk

Alle skal ha frihet til å bruke sine evner til beste for seg selv og samfunnet, men like selvsagt er det at de som virkelig trenger samfunnets hjelp til å leve et verdig liv, skal få det. Venstre ønsker en stat som bekjemper sosial urettferdighet.

Flere i arbeid og færre på stønad er helt grunnleggende for at man skal kunne klare å opprettholde våre velferdsordninger i framtiden. De ulike velferdsytelsene i kombinasjon med skattesystemet må utformes slik at det lønner seg for den enkelte å være i inntektsgivende arbeid fremfor å motta offentlige stønader. Flere må få mulighet til å arbeide etter evne og færre skal bli passive stønadsmottakere.

Fattigdom rammer enkeltmennesker ofte uventet og tilfeldig av sammensatte årsaker. En del mennesker er varig ute av stand til å skaffe seg en inntekt de kan leve av. De skal ha et støttenivå som gir mulighet til et verdig liv. Støtteordninger som er avgjørende for barns livsvilkår skal være rause.

Venstre ønsker å skape et åpent og inkluderende arbeidsliv som bidrar til å skape jobbmuligheter for alle. Vi vil at alle arbeidsforhold skal være ryddige og trygge. I Norge har vi velutviklede modeller for tillitt i arbeidslivet basert på et nært samarbeid mellom myndighetene og arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene. Dette gir et solid grunnlag for å kunne møte de krav til fornyelse som følger med endringer i samfunnsutviklingen.

Fremover vil arbeidsplasser i informasjonssamfunnet bli preget av større fleksibilitet, og skillet mellom arbeidstid og fritid vil ikke være like tydelig som før. Dette må også regelverket reflektere. I dagens samfunn ønsker folk økt fleksibilitet. Er man f.eks. alenemor og har en hektisk hverdag med blant annet tidlig henting av barn i barnehage, er det viktig at folk selv kan bestemme når de vil jobbe mye, og når de vil tilbringe tid med familien. At folk kan få større medbestemmelse på egne arbeidstider, slik at det kan arbeides mindre i noe perioder og mere i andre er viktig for Venstre som tar ansvar for at vi får en arbeidsmiljølov som er bedre tilpasset folks hverdag.

For Venstre er det helt grunnleggende at arbeidslivet skal være trygt og gi en forutsigbar hverdag. Å gjøre arbeidsmiljøloven mer fleksibel og i tråd med et moderne arbeidsliv, vil sikre nettopp det. Blant disse tiltakene er økt adgang til midlertidige ansettelser. Dette vil sikre folk, som kanskje ellers ikke ville fått innpass på arbeidsmarkedet, en mulighet til å vise seg frem for potensielle, faste arbeidsgivere, samt skaffe seg jobberfaring og relevant kompetanse. For Venstre er det viktigste med denne endringen å gi folk som står på utsiden av arbeidslivet en mulighet til å komme på innsiden.

I fremtiden vil Norge ha et stort arbeidskraftsbehov. Andelen eldre vil stige kraftig i forhold til yrkesaktive. Venstre mener man må møte denne utfordringen med en målrettet politikk som får flere hender i arbeid. I tillegg bør den reelle pensjonsalder heves.

Det er i tillegg viktig å legge til rette for yrkesaktivitet for dem med reduserte arbeidsevne. Mange som ikke kan arbeide i full stilling, kan likevel gjøre en betydelig innsats i for eksempel deltidsstillinger og tidsbegrensede oppdrag gjennom tilpassende arbeidsoppgaver.

9.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

- [Eget alternative statsbudsjett for 2015](#)

Alternativt budsjett 2015

Venstre la 3. november fram et foreløpig [alternativt statsbudsjett for 2015](#) basert på Solberg I-regjeringens [forslag til statsbudsjett for 2015](#). Det henvises til kapittel 1 for en nærmere redegjørelse for Venstres alternative statsbudsjett for inneværende år. Budsjettalternativet innebærer en bedre samlede sosial balanse, blant annet gjennom økt satsing på reel fattigdomsbekjempelse og en rekke usosiale kutt både overfor enslige forsørgere, uføre og overfor asylsøkere og flyktninger. I forhold til fattigdomsbekjempelse ønsker Venstre å løfte flere av dagens fattige ut av fattigdom og samtidig forebygge fremtidig fattigdom. Venstre mener derfor at det er nødt til å iverksette tiltak på flere områder. I 2014 la Venstre fram en [tiltaksplan på 75 ulike tiltak for å løfte barn ut av fattigdom](#). De fleste av tiltakene ble fulgt opp i Venstres forslag til statsbudsjett for 2015. Samlet foreslo Venstre en samlet satsing på tiltak for å bekjempe fattigdom på 2,5 mrd. kroner. I tillegg ble det stillet forslag om å øke minstefradraget og skattefradraget for enslige forsørgere i vårt skatteopplegg noe som vil hjelpe lavinntektsfamilier og enslige forsørgere og stimulere til økt arbeidsdeltakelse og innsats.

9.2 Venstres gjennomslag i perioden

- [Budsjettavtale, statsbudsjettet 2015](#)
- [Avtale, RNB 2015](#)
- [Samarbeidsavtalen mellom Venstre, KrF og regjeringspartiene](#)
- [En arbeidsmiljølov tilpasset folks hverdag.](#)

Et sosialt budsjett som sikrer mer til de som trenger det mest, statsbudsjettet 2015

Venstre inngikk [budsjettavtale](#) om statsbudsjettet for 2015 med regjeringspartiene og KrF 21.11.2014 som vi stemte [subsidiært for i Stortinget 04.12.2014](#). I budsjettavtalen fikk Venstre bl.a. gjennomslag for en tydeligere sosial profil, i tillegg til viktige løft for næringsliv og kunnskap. Tiltakene på arbeids- og sosialfeltet inkluderte bl.a. et løft for fattige og vanskeligstilte barn hvor Venstre i budsjettforliket med regjeringspartiene og KrF fikk gjennomslag for et mer sosialt budsjett som sikrer mer til de som trenger det mest. [Venstre valgte å prioritere fattige og vanskeligstilte barn](#) og styrkede budsjettet på dette området med i underkant av 600 mill. kroner.

Andre viktige deler av budsjettforliket inkluderte:

- økt satsing på rus og psykiatri.
- gratis barnehage for 4-5 åringer i asylmottak og økt satsing på aktivitetstilbud til barn i asylmottak.

- flere tiltaksplasser for personer med nedsatt arbeidsevne samt flere plasser for varig tilrettelagt arbeide (VTA)

Blant verbalvedtakene i budsjettavtalen finner vi enighet om at:

- regjeringen skal prioritere arbeidet med økt rekruttering av fosterhjem, slik at barn ikke må stå i uforsvarlig lange køer i vent på hjem.
- regjeringen bes om å utarbeide statistikk over ventetid for å komme inn på arbeidsmarkedstiltak.
- regjeringen bes om å utrede ulike modeller for å kunne kombinere kontantstøtte og barnehage.

Avtale, RNB 2015

Venstre inngikk [avtale](#) om revidert nasjonalbudsjett med KrF og regjeringspartiene 1.6.2015. Av saker Venstre fikk gjennomslag for på arbeids- og sosialfeltet nevnes bl.a. 500 flere ordinære arbeidsmarkedstiltaksplasser i andre halvåret 2015.

En ny arbeidsmiljølov tilpasset folks hverdag

Venstre har i mer enn 10 år arbeidet for endringer i arbeidsmiljøloven for å få til en balanse mellom på den ene side å skape et arbeidsliv som er mer fleksibelt og moderne, og på den andre siden skaper et arbeidsliv som er mer inkluderende for hele felleskapet. Med avtalen mellom samarbeidspartiene 12. mars tok Venstre medansvar for at vi nå får en arbeidsmiljølov som er bedre tilpasset folks hverdag. Venstre fikk mye av sin programfestet arbeidslivspolitikken gjennomført. Dette er de 3 viktigste gjennomslagene for Venstre:

1. Likere regler for midlertidige ansettelser i staten og i privat sektor.
  - Lovutvalgene som er satt ned for å se på tjenestemannsloven og universitets- og høyskoleloven får utvidet sine mandater med sikte på å redusere antall midlertidige stillinger i staten. Intensjonen er å i større grad likestille regelverket i tjenestemannsloven og universitets- og høyskoleloven med den nye arbeidsmiljøloven.
2. Ny bestemmelse om midlertidige ansettelser.
  - Midlertidig ansatte i vikariat vil ha krav på fast ansettelse etter 3 år i vikariatet, endret fra 4 år i den nåværende arbeidsmiljøloven ("4-årsregelen"). Grensen på 4 år vil fortsatt gjelde i prosjektstillinger (arbeid av midlertidig karakter.)
3. Bedre varselsvern for et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle arbeidstakere.
  - Samarbeid mellom relevante tilsyn for å bedre informasjonen som er tilgjengelig om varsling og regelverket. Herunder å vurdere en felles veileder med informasjon om rettigheter og plikter for alle involverte parter.
  - Det vurderes en informasjonskampanje om varsling i samarbeid med partene i arbeidslivet.
  - Varslingsrutiner blir et obligatorisk krav og loven bør presisere et minstekrav til varslingsrutinenes innhold.

Venstre sikrer en arbeidslivspolitikk som setter folk først og Venstre tar ansvar for at vi får en arbeidsmiljølov som er bedre tilpasset folks hverdag.

9.3 Andre saker

Overgangsstønad

Arbeidspolitisk talsperson, Sveinung Rotevatn, gikk i arbeids- og sosialkomiteen aktivt inn i regjeringens forslag om endringer i folketrygd- og arbeidsmarkedsloven. På områdene som for eksempel forenklinger i folketrygdloven, innføring av sanksjonsregler og stønadsperioden for overgangsstønad støttet Venstre disse endringene. Men på avgjørende forslag fra regjeringen gikk Venstre imot. Barns bakgrunn må ikke avgjøre deres fremtid og enslige foreldre som mottar overgangsstønad skal ha muligheter for å utvikle sitt eget potensiale for å kunne bidra på arbeidsmarkedet.

- Venstre gikk imot å begrense adgang til utbetaling av stønad ved opphold i utlandet fra dagens 6 måneder til 6 uker i løpet av en tolv måneders periode. Venstre forslo i stedet en mere rimelig tidsramme på tre måneder i løpet av en tolv måneders periode. For Venstre tror ikke på at unødvendig strenge begrensninger særlig i tiden før aktivitetskravet inntreffer, eller i påvent av barnehageplass.
- Venstre gikk imot å stramme inn aldersgrensen for mottak av stønad fra 8 år til skolestart. Venstre forslo i stedet å beholde nåværende aldersgrense på 8 år, samt 10 år i unntakstilfeller etter dagens regler. Venstre mener at overgangen fra barnehage til skole er en sårbar fase i barnets og familiens liv.
- Venstre gikk imot forslaget om at utdanning som aktivitet skal være «nødvendig og hensiktsmessig» for å få eller beholde et arbeide. Dette vilkåret kan praktiseres for strengt. For Venstre tror på at alle skal kunne ha muligheten for å forbedre sine yrkesmuligheter gjennom videreutdanning eller påbygging av utdanning.

Styrket varslervern

Arbeidspolitisk talsperson, Sveinung Rotevatn, inviterte 21.05.2015 arbeids- og sosialminister Robert Erikson til interpellasjon om til for å styrke varslernes situasjon og om ytterligere tiltak for å styrke varslervernet. Bakgrunnen for denne interpellasjon var å følge opp regjeringens implementering av varslertiltak fra samarbeidspartiene enighet om endringer av arbeidsmiljøloven og sosialtjenesteloven (12.03.2015).

Venstres medlem i arbeids- og sosialkomitéen er Sveinung Rotevatn. Rådgivere som har fulgt komitéens arbeid har i perioden vært Liselotte Lunde og Simon Dyhr.

10. Helse- og omsorgspolitik

Venstre arbeider for et helsevesen som setter pasienten i sentrum og som leverer helsetjenester av høy faglig kvalitet. Alle skal være trygg på at de får et godt helsetilbud uavhengig av bosted og betalingsevne.

Vi vil ha et helsevesen som gjør prioriteringer på en åpen, kunnskapsbasert og forutsigbar måte, og som tar i bruk teknologi for å kunne tilby stadig bedre og tryggere pasientbehandling.

Venstre vil ha gode offentlig finansierte helsetjenester. God kvalitet på tjenestene er viktigere enn hvem som utfører dem. Venstre vil arbeide for at offentlige, ideelle og private helsetjenestemiljøer skal utfylle hverandre. Det viktigste er at vi har et offentlig helsetilbud med så god kvalitet og så god ressurstilgang at det ikke oppstår et classeskille i helsevesenet. Det er et mål for Venstre å redusere sosial ulikhet i helse.

Det har egenverdi å kunne ta sine egne valg knyttet til helse og livsstil, samtidig som det er et samfunnsansvar å legge til rette for at alle kan ta helsevennlige valg. Venstre vil styrke pasient- og brukermedvirkningen. Fritt sykehusvalg, brukerstyrt personlig assistanse og velferdsteknologi er eksempler på tilbud og ordninger som kan bidra til økt frihet, medbestemmelse og verdighet for den enkelte. Venstre vil styrke satsingen på tidlig innsats og sette inn en rekke tiltak som fremmer en bedre folkehelse i befolkningen. Venstre ønsker en særlig satsing på rus- og psykisk helse. Ketil Kjenseth var saksordfører på [folkehelsemeldingen](#) og Venstre understreket her særskilt betydningen av forebygging og tidlig innsats.

10.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

- [Alternativt budsjett](#)
- [Representantforslag om nye tiltak for en mer human rusomsorg](#)

Alternativt budsjett 2015

Venstre la 7. november fram et [foreløpig alternativt statsbudsjett](#) for 2015. Det henvises til kapittel 4 for en nærmere redegjørelse for Venstres alternative statsbudsjett for inneværende år. Budsjettalternativet innebærer bl.a. en betydelig økt satsing på rus, psykiatri og forebyggende helse hvor vi omprioriterer om lag 400 mill. kroner. Venstre ønsker en særlig satsing på opptrapping av skolehelsetjenesten og helsestasjonene, som er svært viktig for å lykkes med tidlig innsats. Frivillige organisasjoner som arbeider forebyggende støttes også i budsjettet, blant annet midler til Kompasset og etablering av Fontenehus. Venstre prioriterer en satsing på velferdsteknologi særlig rettet mot kronikere og hjemmeboende, og prioriterer forskning og bedre informasjonsflyt til pasienter.

For å styrke folkehelsen foreslås det en betydelig innsats for bedre folkehelse og forebygging både gjennom målrettede bevilgninger over statsbudsjettets utgiftsside og gjennom skatte- og avgiftssystemet. Muskel- og skjelettlidelser og psykiske lidelser er hovedårsaker til et stort sykefravær og uførhet, og utgjør en stor andel av utgiftene i helsevesenet. Bare psykiske lidelser alene koster samfunnet totalt 184 mrd. årlig. Bedre folkehelse og bedre forebygging kan på sikt redusere disse kostnadene betydelig, og øke livskvaliteten til den enkelte. Samlet prioriterer Venstre over 1 mrd. kroner for en bedre folkehelse i vårt alternative budsjett.

Nye tiltak for en mer human rusomsorg

Storingsrepresentantene Ketil Kjenseth, Sveinung Rotevatn, Ola Elvestuen og André N. Skjelstad fremmet 17.02.2015 et representantforslag om nye tiltak for en mer human rusomsorg. Representantene mener samfunnet fortsatt ikke har tatt i bruk gode nok tiltak for å redusere overdosedødsfall, øke verdigheten for rusavhengige og gi flere mulighet til å komme ut av rusavhengigheten. Flere forslag fikk flertall, blant annet en utvidelse av Narkotikaprogram med domstolkontroll. Flere andre tiltak vil bli behandlet og vurdert i forbindelse med opptrappingsplanen for rusfeltet som kommer høsten 2015, blant annet at en innføring av en behandlingsgaranti etter avrusning skal vurderes.

10.2 Venstres gjennomslag i perioden

- [Budsjettavtale, statsbudsjettet 2015](#)
- [Avtale, RNB 2015](#)
- [Tiltak for en mer human rusomsorg](#)
- [Fritt behandlingsvalg](#)
- [Folkehelsemeldingen](#)
- [Henvisningsrett for psykologer](#)

Budsjettavtale, statsbudsjettet 2015

Venstre inngikk budsjettavtale om statsbudsjettet for 2015 med regjeringspartiene og KrF 21.11.2014. I budsjettavtalen fikk Venstre bl.a. gjennomslag for en tydeligere miljøprofil og sosial profil, i tillegg til viktige løft for næringsliv og kunnskap. Tiltakene på helseområdet inkluderte bl.a. økt satsing på rus og psykisk helse og en ytterligere satsing på skolehelsetjenesten og helsestasjonene. Venstre fikk blant annet gjennomslag for flere Fontenehus, midler til Kompasset, Kirkens SOS, midler til oppsøkende behandlingsteam for alvorlig psykisk syke, midler til kompetansetiltak ved lindrende enheter og midler til forskning på muskel- og skjelettlidelser og psykiske lidelser, for å nevne noe.

Blant verbalvedtakene i budsjettavtalen finner vi enighet om at regjeringen skal medvirke til at helseforetakene følger opp HelseOmsorg21-strategiens målsetninger om mer innovative innkjøp.

Avtale, RNB 2015

Venstre inngikk avtale om revidert nasjonalbudsjett med KrF og regjeringspartiene 1.6.2015. Avtalen innebærer bl.a. at klima- og miljøprofilen skjerpes ytterligere og at høyere utdanning styrkes blant annet ved flere studieplasser. Av saker Venstre fikk gjennomslag for innen

helsesektorene nevnes innovasjon- og kompetansetilskudd i eldreomsorgen, og bevillinger til frivillige organisasjoner innen psykisk helse og rus. Gatelagssatsing i regi av Norsk Toppfotball fikk også økte bevillinger m.fl..

Nye tiltak for en mer human rusomsorg

Storingsrepresentantene Ketil Kjenseth, Sveinung Rotevatn, Ola Elvestuen og André N. Skjelstad fremmet et representantforsalg 17.02.2015 om nye tiltak for en mer human rusomsorg. Venstre fikk blant annet flertall for at Narkotikaprogram med domstolskontroll (ND-programmet) som i dag finnes i Oslo og Bergen, vurderes å bli et permanent tilbud som også kan utvides til andre byer. Det vises til [innstillingen](#) for nærmere beskrivelse.

Fritt behandlingsvalg

Endringer i pasient- og brukerrettighetsloven og spesialisthelsetjenesteloven (Prop. 56 L (2014–2015)), ble behandlet i Stortinget 29.01.2015. Formålet med endringen er å redusere ventetidene, øke valgfriheten for pasientene og stimulere de offentlige sykehusene til å bli bedre og mer effektive. Det vises til [innstillingen](#) for nærmere beskrivelse

Folkehelsemeldingen — Mestring og muligheter

Denne våren er stortingsmeldingen om folkehelse blitt behandlet. Stortingerepresentant Ketil Kjenseth var saksordfører for meldingen. Meldingen har et sterkt fokus på tidlig innsats og økt bruk av velferdsteknologi og innovative løsninger. Det vises til [innstillingen](#) for nærmere beskrivelse av meldingen.

Henvisningsrett for psykologer

Venstre har lenge ønsket at det skal være lettere for pasienter å oppsøke psykisk helsehjelp, både i kommunen og i spesialisthelsetjenesten. Med de nye lovendringene får psykologer henvisningsrett til spesialisthelsetjenesten, noe som gjør det lettere for pasienten å få tidligere hjelp. Byråkratiet reduseres også. Det vises til [innstillingen](#) for nærmere beskrivelse.

10.3 Andre saker

Ketil Kjenseth har i tillegg levert følgende skriftlige spørsmål i perioden

- Om forskjellsbehandling mellom private og offentlig ansatte kreftspesialister
- Om å styrke behandlingstilbudet for pasienter med kroniske sår
- Forebygging av sykdom og kostanbefalinger
- Utvikle av nye rehabiliteringstilbud til ungdom
- Aktivitetsvekst og rutiner for rapportering/nye tellemåter
- Kutt i psykiatri generelt og barne- og ungdomspsykiatri spesielt i Sogn og Fjordane
- Lovendring eller forskrift ved fastsettelse av yttergrense for senabort

Fra Ketil Kjenseth i muntlig spørretime

- Om opptrapping av innsatsen overfor psykisk syke og ruspasienter, både i kapasitet og kvalitet, samtidig som tilbud trues av nedleggelse, eksempelvis Fekjær psykiatriske senter

- [Om behov for et ferietilbud for dialysepasienter i Norge](#)

Andre skriftlige spørsmål stilt helseministeren

Pål Farstad stilte et [skriftlig spørsmål om lokalisering av sykehus](#)

Abid Q. Raja spør om [palliativt senter ved Nordbyhagen](#)

Andre N. Skjelstad spør om [papirløse og egenbetaling for fødsel](#)

Andre N. Skjelstad spør om [Helse Nord og Finnmarkssykehuset](#)

Venstres medlem i helse- og omsorgskomiteen er Ketil Kjenseth. Rådgivere som har fulgt komiteens arbeid har i perioden vært Monica Tjelmeland og Camilla Hille.

11. Kommunal- og forvaltningspolitikk (inkl. innvandring og integreringspolitikk)

Venstre er opptatt av å styrke det lokale selvstyret og gi folk økt innflytelse over egen hverdag. Det lokale selvstyret innskrenkes stadig mer av statlig detaljstyring og taper terreng overfor statlige forskrifter, rundskriv og stortingspolitikeres trang til å blande seg opp i små ting.

Venstre mener det er behov for å flytte mer makt og flere oppgaver over til lokaldemokratiet, og vi ønsker derfor en kommunereform hvor flere oppgaver blir desentralisert fra staten til kommunene. Desentralisering av makt og myndighet er en aktiv distriktspolitisk handling. Dagens kommunestruktur er tilpasset 60-tallets utfordringer. Fremtidens utfordringer krever en ny struktur. For å få flyttet mer makt og myndighet ned til kommunene må kommunene bli større. Tilsvarende gjelder for fylkeskommunene. Venstre ønsker derfor en etablering av et nytt folkevalgt regionnivå som erstatning for fylkeskommunene.

Venstre har et positivt syn på migrasjon. Kulturell og økonomisk stimulans gjennom innvandring gjør samfunnet sterkere, rikere og mer mangfoldig. Samtidig setter folkeforflytninger vårt samfunn på prøve, uansett årsak. Ikke minst gjelder det den norske velferdsstatens bærekraft. At samfunnet har tilstrekkelig ressurser og kapasitet til opplæring og integrering er en forutsetning for et vellykket resultat.

Vi mener derfor det er viktig å legge til rette for at kommunene klarer å bosette flyktninger og asylsøkere som har fått opphold. Vi er særlig opptatt av å gi kommunene ekstra økonomiske incentiver for å ta imot enslige mindreårige som har fått opphold, slik at disse kommer hurtig ut av mottak.

Det er en menneskerett å kunne søke og få asyl for den som trenger beskyttelse, og det er viktig å sikre asylinstituttet. Venstre har også vært opptatt av at barn som har levd mange år i Norge og som har sterk tilknytning til riket, må få opphold på humanitært grunnlag. Vi mener utlendingsmyndighetene må legge mer vekt på hva som er barnets beste enn såkalte innvandringsregulerende hensyn. Venstre vil også ha en arbeidsinnvandringspolitikk som gjør det lettere å få opphold på grunnlag av arbeid, også fra land utenfor EØS-området.

11.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

- [Alternativt statsbudsjett for 2015](#)
- [Representantforslag om å beskytte kamptolker fra Afghanistan](#)

Alternativt statsbudsjett for 2015

Venstre la 3. november fram alternativt statsbudsjett for 2015 basert på Solberg-regjeringens forslag til statsbudsjett for 2015. Det henvises til kapittel 1 for en nærmere redegjørelse for

Venstres alternative statsbudsjett for inneværende år. Venstres budsjettforslag er grønt, sosialt rettferdig, framtidsrettet og tilpasset de økonomiske utfordringene Norge står overfor.

Representantforslag om å beskytte kamptolker fra Afghanistan

Representantforslaget ble fremmet av stortingsrepresentantene Karin Andersen, Bård Vegar Solhjell, Trine Skei Grande, André N. Skjelstad, Rasmus Hansson, Liv Signe Navarsete, Heidi Greni og Geir S. Toskedal. Forslagsstillerne viste til at Norge har et ansvar for å ivareta Forsvarets personell før, under og etter oppdrag. Dette innebærer å gi beskyttelse også til veteraner som ikke er nordmenn, men som har gjort tjeneste for den norske stat. Norges engasjement i Afghanistan hvor Forsvaret har rekruttert en rekke afghanske tolker. Tolkene har vært ansatt av Forsvaret og tjenestegjort i første linje sammen med norske soldater og således eksponert seg for den samme, om ikke større risiko enn sine norske medsoldater.

Forslag om å be regjeringen utforme retningslinjer, i form av en egen ordning, som innebærer at kamptolker Forsvaret brukte i Afghanistan fra 2006 fram til november 2014, kan få arbeids- og oppholdstillatelse i Norge ble enstemmig vedtatt i Stortinget 17. februar 2015.

11.2 Venstres gjennomslag i perioden

- [Budsjettavtale, statsbudsjettet 2015](#)
- [Avtale, RNB 2015](#)
- [Oppgavemeldingen – nye oppgaver til kommunene](#)
- [Kommuneproposisjonen 2016](#)
- [Nytt og mer liberalt regelverk for lengeværende asylbarn](#)
- [Enighet om krafttak for Syria](#)

Budsjettavtale, statsbudsjettet 2015

Venstre inngikk 21. november 2014 avtale om statsbudsjettet for 2015 med regjeringspartiene og KrF, som vi stemte subsidiært for i Stortinget 1. desember 2014. Det endelige budsjettet er blitt vesentlig grønnere, den sosiale profilen ble langt bedre, og det endelige statsbudsjettet legger svært godt til rette for mer nyskaping og innovasjon.

Tiltakene på kommune- og integreringsområdet inkluderte en økning på 220 mill. kroner i kommunerammen knyttet til ressurskrevende tjenester, 207 mill. kroner til flere barnehageplasser og et mer fleksibelt barnehageopptak, 70 mill. kroner til flere stillinger på helsestasjonene og i skolehelsetjenesten, øremerking av 100 mill. kroner til rusarbeid i kommunene, kompetanseløft for ufaglært undervisningspersonell, tidlig innsats i skolen gjennom økt lærerinnsats fra 1.-4. trinn og endelig fikk Venstre gjennomslag for å ta imot 500 flere overføringsflyktninger fra Syria i 2015.

Avtale, RNB 2015

Venstre inngikk avtale om revidert nasjonalbudsjett med KrF og regjeringspartiene 1.juni 2015. Avtalen bidrar til det grønne skiftet gjennom omstilling og grønn vekst i næringslivet og en økt satsning på kunnskap, klima og innovasjon. Kommuneøkonomien ble i forliket styrket med 100 mill. kroner i frie midler, videre ble tapskompensasjonsordningen for

fylkeskommunene som har tapt mest på omlegging av inntektssystemet styrket og lærlingtilskuddet ble økt.

Oppgavemeldingen – nye oppgaver til kommunene

Venstre har gjennom forhandlinger med Høyre, Frp og Krf blitt enig om overføring av nye oppgaver til kommunene innenfor blant annet tannhelse, familievern, rehabilitering og psykisk helse. Overføring av ansvar for hjelpemidler og varig tilrettelagte arbeidsplasser utredes nærmere med sikte på å finne en best mulig løsning for brukerne. Regjeringen skal også gjennomgå NAV med sikte på å få til en bedre samordning mellom den kommunale og statlige delen. Ansvar for borgerlig vigsel og notarialforretninger vil i fremtiden ligge i kommunene. Videre får kommunene mer myndighet over skiltpolitikken og fastsettelsen av navn og skrivemåte på adresser og stedsnavn.

Ansvar for frivillighetssentralene overføres til kommunene, men Venstre har fått gjennomslag for at tilskuddet øremerkes og trappes opp over en periode. Ansvar for videregående opplæring flyttes ikke til kommunene, men større kommuner vil kunne få et større ansvar for kollektivtrafikken dersom det inngås et samarbeid/partnerskap med det øvrige fylket/regionen om å sikre et helhetlig kollektivtilbud i regionen. Venstre har videre fått gjennomslag for at det skal være tre forvaltningsnivå, og at oppgavene til et nytt regionalt folkevalgt nivå skal gjennomgås i en stortingsmelding våren 2016. I den forbindelse skal fylkesmann og regional stat gjennomgås med sikte på overføring av oppgaver. Oppgaver som krever politisk skjønn skal legges under folkevalgt styring. Videre skal meldingen inkludere tiltak for å sikre at flere statlige arbeidsplasser lokaliseres i hele landet.

Kommuneproposisjonen 2016

Venstre fikk i arbeidet med kommuneproposisjonen gjennomslag for en styrking av rammevilkårene for kommunene, ved tilføring av ytterligere 100 mill. kr i frie midler i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Videre ble tapskompensasjonsordningen for fylkeskommuner som kom dårligst ut av nytt inntektssystem styrket med ytterligere 10 mill. kroner. Venstre er ellers fornøyd med at det i 400 mill. kroner av veksten i de frie inntektene er begrunnet med en økt satsing på rusfeltet, at 200 mill. kroner av veksten er begrunnet med en ytterligere satsing på helsestasjons- og skolehelsetjenesten og at det er lagt opp til 400 mill. kroner til fleksibelt barnehageopptak. Videre er Venstre fornøyd med at det nå åpnes for at kommuner som skaper vekst og nye arbeidsplasser kan få tilbakeført deler av selskapsskatten.

Nytt og mer liberalt regelverk for lengeværende asylbarn

Venstre fikk gjennom Asylavtalen gjennomslag for en liberalisering av regelverket for lengeværende asylbarn. Terskelen for å sende ut barn som har vært lenge i Norge og som har fått sterk tilknytning skulle heves. Etter tøffe forhandlinger trådte endelig den nye bestemmelsen i utlendingsloven § 8-5 i kraft 5. desember 2014. Den nye bestemmelsen er en liberalisering i forhold til dagens regelverk, som innebærer at barnets botid og tilknytning til Norge skal tillegges større vekt enn i dag ved avveining mot innvandringsregulerende hensyn. Venstre fikk med dette gjennomslag for en varig endring for lengeværende asylbarn hvor det skal legges større vekt på hensynet til barns beste.

Enighet om krafttak for Syria

Et bredt flertall på Stortinget, bestående av Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet, Venstre og Miljøpartiet de Grønne, ble 10. juni 2015 enig om å ta imot 8000 syriske flyktninger frem til 2017, samt å forsterke bistanden til Syria. Dette med bakgrunn i krav fra blant annet Venstres landsmøte. Venstre hadde fra før bidratt til en dobling av antall kvoteflyktninger i budsjettforliket med regjeringen, slik at Norge tar imot 2120 flyktninger i 2015, inkludert 1500 fra Syria.

11.3 Andre saker

Styrking av demokratiet gjennom kommunereformen

I en interpellasjon 27. januar 2015 utfordret Sveinung Rotevatn kommunal- og moderniseringsministeren på hvordan statsråden vil sikre at demokratiet kommer styrket ut av kommune- og regionreformen, og hvordan han vil starte arbeidet med tilpassing av valgordning parallelt med reformarbeidet. Det ble vist til at større kommuner gir nye utfordringer for lokaldemokratiet og at en ny regionstruktur vil medføre en endring av valgdistriktene.

Stemmerett og valgbarhet for 16-åringer

Iselin Nybø utfordret i et skriftlig spørsmål av 10. oktober 2014, kommunal- og moderniseringsministeren på om han vil vurdere å utvide pågående forsøk med stemmerett for 16- og 17-åringer til å omfatte valgbarheten.

Kommunereform og statlig omorganisering

Ingjerd Thon Hagaseth utfordret kommunal- og moderniseringsministeren i et skriftlig spørsmål 5. februar 2015, på hvordan en i kommunereformen skal flytte oppgaver fra staten til nye kommuner samtidig som statens ytre etater organiserer og omorganiserer uavhengig av reformen og uten sammenheng og koordinering med hverandre. Hagaseth ba om avklaring av hvilke planer statsråden har for at dette koordineres og sees i sammenheng.

Ferjeavløsningsmidler

Gunhild Berge Stang utfordret i et skriftlig spørsmål til kommunal- og moderniseringsministeren av 18. mars 2015 på om ferjeavløsningsmidler i fremtiden vil ta hensyn til den reelle kostnadsveksten i ferjedrift eller vil den årlig bli indeksregulert, og mener statsråden det er god praksis av fylkeskommunen å regne inn fremtidige vedlikeholdsutgifter når en regner ut kostnadene for samband?

Rettsikkerhet for asylsøkere

Trine Skei Grande utfordret i en interpellasjon til justisministeren 14. oktober 2014, statsråden på om rettsikkerheten for asylsøkere anses tilstrekkelig ivaretatt i UNE og om internasjonale forpliktelser overholdes, sett i lys av at ca. 65 prosent av sakene Advokatforeningens prosedyregruppe har prøvd for retten, er blitt omgjort.

Tvangsutsendelse av lengeværende asylbarn

Iselin Nybø ba i et skriftlig spørsmål av 3. oktober 2013 justisministeren avkrefte at det er gitt politiske føringer om at tvangsutsendelse av lengeværende asylbarn som kan komme under det nye regelverket skal prioriteres.

Asylsøkere uten identitetspapirer

Ola Elvestuen ba i et skriftlig spørsmål til justisministeren av 16. april 2015 om en avklaring av u hvilken grad dagens regelverk er fleksibelt nok til å dekke de ulike hensyn som kreves i møte med asylsøkere uten identitetspapirer, og utfordret på om statsråden vil vurdere å gi retningslinjer slik at ofre for menneskehandel ikke mister oppholdstillatelsen på grunn av urimelige krav til fremskaffelse av id-papirer.

Skjønn i familiegjenforeningssaker

André N. Skjelstad ba i et skriftlig spørsmål til justisministeren 23. februar om en avklaring av om det i åpenbare tilfeller der familiegjenforening vil bli innvilget ikke finnes noe rom for skjønn i dagens regelverk, og om statsråden mener det er rimelig at den amerikanske kvinnen med norsk ektefelle og to barn etter 22 år mister bostedstillatelsen, og at hun må vente inntil 12 måneder på behandling av en opplagt søknad om familiegjenforening og at hun samtidig risikerer å miste fast arbeid og trygderettigheter.

Saksbehandlingstid i familiegjenforeningssaker

I skriftlig spørsmål fra Abid Q. Raja av 13. februar 2015 ble justis- og beredskapsministeren utfordret på hvilke måter han vil legge til rette for at UDI snarlig oppnår målsetningen om at de aller fleste av familieinnvandrings sakene behandles innen seks måneder.

Internflukt i Afghanistan

I skriftlig spørsmål fra Abid Q. Raja av 16. desember 2014 ble justis- og beredskapsministeren utfordret på om barnefamilier har blitt henvist til internflukt i Afghanistan i strid med UDIs forslag til instruks av 1.7.2014, eventuelt hvor mange barnefamilier, og hvorfor statsråden eventuelt har valgt å sende barnefamilier til internflukt i Afghanistan i strid med UDIs forslag til ny instruks?

Unntak fra underholdskravet ved særlig sterke menneskelige hensyn

Iselin Nybø leverte 31. oktober 2014 skriftlig spørsmål til justisminister, hvor det ble vist til at det i utlendingsforskriften § 10-11 heter at det kan gjøres unntak fra underholdskravet på grunn av særlig sterke menneskelige hensyn. Bestemmelsen er ment å fange opp spesielle tilfeller hvor det vil være sterkt urimelig å avslå en søknad om oppholdstillatelse fordi underholdskravet ikke er oppfylt. Nybø utfordret på denne bakgrunn statsråden på om han er enig i at en fellende dom for Norge i EMD skulle tilsi at det foreligger særlig sterke menneskelige hensyn.

Beskyttelse basert på religion eller seksuell legning

I et skriftlig spørsmål til justisministeren av 3. oktober 2014, utfordret Iselin Nybø justisministeren på hva han vil gjøre for å forsikre seg om at vi ikke returnerer i strid med flyktningkonvensjonen inntil en utredning av praksis knyttet til beskyttelse basert på religion eller seksuell legning er ferdig.

*Venstres medlem i kommunal- og forvaltningskomitéen er André N. Skjelstad.
Rådgiver som har fulgt komitéens arbeid har i perioden vært Monica Tjelmeland.*

12. Justis- og beredskapspolitikk

Venstre vil ha en rettsstat som ivaretar frihet, trygghet og rettsikkerhet for den enkelte borger. I en tid med store forandringer i samfunnet, både med hensyn til internasjonalisering og teknologisk utvikling, må arbeidet med å sikre grunnlaget for rettstaten stadig fornyes. Samfunnet skal kunne avverge terrorangrep så vel som grov kriminalitet. Venstre vil samtidig arbeide for å ivareta borgernes friheter mot utilbørlig registrering, overvåking og inngrep i privatlivet.

Ved bruk av fengselsstraff er det viktig at soningen blir kombinert med behandling og/eller aktivitet. Spesielt under langvarig soning er det viktig med tilbud som forbereder den innsatte på å vende tilbake til samfunnet. Det må satses mer på yrkesrettet utdanning, opplæring og sysselsetting. Innsatte skal få mulighet til å holde kontakt med familien under soningen. Dette har vært et viktig hensyn for Venstre ved behandling av forslag om soning for norske fanger i fengsel i Nederland.

I politiet har det vært behov for en storstilt opprydning i politiets interne organisering, samt en klargjøring av kommandolinjer og oppdatering av IKT-verktøy. Gjennom nærpolitireformen har Venstre jobbet for et mer samordnet politi som er bedre rustet til å møte fremtidens politioppgaver.

12.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

- Representantforslag om å oppheve adgangen til kommunale tiggerforbud
- Representantforslag om generell bevæpning av politiet
- Representantforslag om innføring av en begrenset angrerett for næringsdrivende ved telefonsalg av annonsetjenester og lignende («kataloghaivirksomhet»)
- Representantforslag fra stortingsrepresentantene Terje Breivik, Pål Farstad og Iselin Nybø om å innføre skjønn ved håndheving av regelbrudd ved skjemautfylling hvor det ikke foreligger noen personlig vinning
- Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Ola Elvestuen og Abid Q. Raja om å styrke rettssikkerheten og oppfølgingen av mennesker som utsettes for menneskehandel i prostitusjon

Oppheve adgangen til kommunale tiggerforbud

Stortingsrepresentantene Abid Q. Raja, Iselin Nybø, Sveinung Rotevatn og Trine Skei Grande fremmet 10.2.2015 forslag om endring i lov 4. august 1995 nr. 53 om politiet (politiloven). Forslaget gjaldt å oppheve politiloven § 14 første ledd nr. 8, som gir kommunene hjemmel til å forby eller regulere tigging på offentlig sted. Forslagsstillerne viste til at Venstre har stemt imot samtlige endringer og innstramminger knyttet til tigging og tiggere i Stortinget siden løsgjengerloven ble opphevet i 2005. Grunnen til dette er at Venstre mener sosiale problemer må løses med sosiale verktøy og sosiale tiltak, ikke gjennom straff og forbud. Tigging skyldes i stor grad fattigdom og løses etter Venstres syn ikke med enkle og overfladiske virkemidler som forbud. På lang sikt må det arbeides internasjonalt for å løse

utfordringer med tigging og sosiale underklasser. På kort sikt må det sikres et minimum av menneskeverd og humanitet gjennom praktiske tiltak. Representantforslaget fikk ikke tilslutning i komiteen.

Ubevæpnet nærpolti

25. november 2014 fremmet stortingsrepresentantene Iselin Nybø, Sveinung Rotevatn og André N. Skjelstad et representantforslag om at generell bevæpning ikke skal finne sted og at dette må klargjøres i politiloven. Bakgrunnen for forslaget var at regjeringen i august 2014 sendte utkast til ny våpeninstruks for politiet på høring. I høringsforslaget foreslo regjeringen å åpne for generell bevæpning av politiet.

For Venstre var det viktig å tydelig slå fast at Stortinget ikke støttet forslaget om generell bevæpning. I representantforslaget skriver Venstre at konsekvensen av regjeringens forslag er at "politiet vil miste sitt sivile preg, og at det kan oppstå flere, ikke færre, farlige situasjoner".

I desember 2014 arrangerte Venstres Iselin Nybø og leder av justiskomiteen Hadja Tajik (Ap) et fagseminar om bevæpning i politiet og der ble det tydelig at Arbeiderpartiet ønsket å støtte Venstre i saken om bevæpning.

Representantforslaget ble vedlagt protokollen, men Stortinget vedtok flere andre forslag, herunder at regjeringen skal opprettholde dagens praksis med et ubevæpnet politi.

Kataloghvirksomhet

Stortingsrepresentantene Ketil Kjenseth, Pål Farstad og Terje Breivik fremmet 1.12.2015 forslag om begrenset angrerett for næringsdrivende ved telefonsalg av annonsetjenester.

Næringsdrivende har ikke angrerett fordi hovedregelen i norsk avtalerett er at næringsdrivende har *avtalefrihet* og bærer risikoen for de avtaler de selv inngår. Prinsippet om avtalefrihet eller kontraktsfrihet er et ulovfestet prinsipp om at enhver som utgangspunkt har frihet til å inngå eller unnlate å inngå avtaler med hvem man vil og sammen bestemme innholdet i en eventuell felles avtale. Ethvert unntak fra hovedregelen må ha hjemmel i lov eller ulovfestet rett. Dette prinsippet medfører at det er stor adgang til å inngå avtaler som er ubalanserte, dersom man som næringsdrivende ikke er en profesjonell aktør.

Forslagsstillerne er bekymret over at man gjennom mange år har sett flere eksempler på at dette dessverre utnyttes på det groveste av useriøse aktører. Forslaget fikk ikke tilslutning fra flertallet i Stortinget og ble vedlagt protokollen.

Håndheving av regelbrudd ved skjemautfylling

Stortingsrepresentantene Iselin Nybø, Pål Farstad og Terje Breivik fremmet 06.05.2014 forslag om å innføre skjønn ved håndheving av regelbrudd ved skjemautfylling hvor det ikke foreligger noen personlig vinning. Næringsdrivende er nødt til å forholde seg til en rekke kompliserte skjemaer ved innrapportering til ulike offentlige etater. Fra tid til annen begås det feil ved utfylling av skjemaene, av ulik alvorlighetsgrad. Når feilen er gjort uaktsomt, og uten personlig vinning, bør det kunne utvises skjønn i forvaltningen knyttet til bruk av sanksjoner. Forslaget ble enstemmig vedtatt av Stortinget 12.12.2014

Styrke rettssikkerheten og oppfølgingen av mennesker som utsettes for menneskehandel i prostitusjon

Stortingsrepresentantene Abid Q. Raja, Ola Elvestuen og Trine Skei Grande fremmet

12.05.2015 forslag om å styrke rettsikkerhet og oppfølging av mennesker som utsettes for menneskehandel i prostitusjon. Forslaget inneholder en rekke tiltak Venstres representanter mener regjeringen bør iverksette for å bekjempe menneskehandel som innebærer prostitusjon. Forslaget viser til at det er lite som tyder på tallet på ofre for menneskehandel går ned, noe som betyr at det verken nasjonalt eller internasjonalt lykkes å løse et stort samfunnsproblem. Forslaget er til behandling i justiskomiteen.

12.2 Gjennomslag for Venstre i perioden

Nærpolitireformen

I februar 2015 la stortingsrepresentant Iselin Nybø frem forslag til nærpolitireform utarbeidet sammen med Regjeringen. Her fikk Venstre mange viktige gjennomslag, blant annet ble følgende vedtatt:

- Antall politidistrikter ble redusert fra 27 til 12.
- Det ble satt tydelige krav til responstid.
- Hverdagskriminalitet skal etterforskes skikkelig.
- Etterforskning og forebygging av familievold og vold mot barn skal prioriteres høyt.
- Politistrukturen blir mindre byråkratisk, da den kun skal bestå av to nivåer.
- Ingen lensmannskontorer skal legges ned uten politisk behandling.
- Forsøk med innskrenket bruk av glattcelle (se under)

Etter behandling i Stortinget ble Venstre enige med Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti om Nærpolitireformen (Prop. 61 LS (2014-2015) den 31. mai.

Glattcelle

Venstre har lenge stilt seg kritiske til den utstrakte bruken av glattceller. I Nærpolitireformen fikk Venstre gjennomslag for en prøveordning med å flytte tungt berusede personer fra politiets glattceller til helsevesenet – både for å sikre bedre helseoppfølging for dem det gjelder, og for å frigi politiresurser til andre oppgaver. I [skriftlig spørsmål](#) fra Iselin Nybø til justis- og beredskapsminister Anders Anundsen (27.05.2015) problematiseres bruk av glattcelle som overskrider 48 timers-regelen. Denne praksisen er vurdert som et brudd på menneskerettighetene, blant annet i Oslo tingretts dom av 2. juni 2014.

12.3 Andre saker

Utviklingsplan for kapasitet i kriminalomsorgen (gjennomføring av straff i Nederland)

Etter forslag fra Regjeringen ([Prop. 92 LS](#)) vedtok Stortinget 05.06.2015 avtale mellom Norge og Nederland om bruk av et fengsel i Nederland for gjennomføring av norske fengselsstraffer. Avtalen ble inngått uten støtte fra Venstre. Venstre mener det er prinsipielt problematisk at norske statsborgere skal sone sin straff i utlandet.

Nye fengsler i Agder

Sammen med Regjeringen og KrF fikk Venstre gjennomslag for å åpne to nye fengsler i Mandal og Froland, samt førti nye åpne plasser i Evje.

Beredskap

Etter initiativ fra stortingsrepresentant Abid Raja ble det 06.06.2015 avholdt kontrollhøring om Justis- og beredskapsdepartementets arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Stortingsrepresentant Trine Skei Grande fremmet 30.04.2015 [interpellasjon](#) til justis- og beredskapsminister Anders Anundsen om hva statsråden vil gjøre for å sikre at økt vakthold i hovedstaden ikke svekker Oslo-politiets innsats på andre områder. Stortingsrepresentant Iselin Nybø stilte 17.10.2014 [skriftlig spørsmål](#) til justis- og beredskapsminister Anders Anundsen om underbemanning av redningsledere på Hovedredningssentralen Sør-Norge.

Unntak fra underholdskrav på grunn av særlig sterke menneskelige hensyn

Stortingsrepresentant Iselin Nybø stilte 31.10.2014 [skriftlig spørsmål](#) til justis- og beredskapsminister Anders Anundsen om tilfeller det ville være svært urimelig å avslå en søknad om oppholdstillatelse fordi underholdskravet ikke er oppfylt.

Flyktingekonvensjonen

Stortingsrepresentant Iselin Nybø stilte 03.10.2014 justis- og beredskapsminister Anders Anundsen [skriftlig spørsmål](#) om hva statsråden ville gjøre for å forsikre at Norge ikke returnerer i strid med flyktingkonvensjonen inntil en utredning av praksis knyttet til beskyttelse basert på religion og seksuell legning er ferdig.

Personvern – ulovlige oppføringer i DNA-registeret

Stortingsrepresentant Iselin Nybø stilte 05.09.2014 [skriftlig spørsmål](#) til justis- og beredskapsministeren om opprydding i de ulovlige oppføringene i DNA-registeret, og etterlyste samtidig effektive og forsvarlige sletterutiner slik at noe lignende ikke vil skje i fremtiden.

Ytringsfrihet

Stortingsrepresentant Abid Raja stilte 10.03.2015 [skriftlig spørsmål](#) til justis- og beredskapsminister Anders Anundsen om hvordan ytringsfriheten kunne bli større og selvsensuren mindre for kvinnelige samfunnsdebattanter i minoritetsmiljøer, og hvordan de som mottar trusler kunne få tilstrekkelig beskyttelse.

Venstre har ikke vært representert i justiskomiteen i perioden. Iselin Nybø har fulgt komiteens arbeid. Rådgivere som har fulgt komiteens arbeid har i perioden vært Ingvild Boe Hornburg, Liselotte Lunde og Odd Einar Dørum

13. Familie og kulturpolitikk

Komiteens ansvarsområde er familie, barn og ungdom, likestilling, forbrukersaker og saker om kultur. Venstre har ikke hatt noe representant i denne komiteen dette året, men Terje Breivik følger familiesakene og Trine Skei Grande har fulgt saker om kultur.

Venstres familiepolitikk tar utgangspunkt i at den enkelte familie skal ha stor frihet i egen hverdag, men at samfunnet må legge rette for rause og fleksible ordninger som sikrer alle reelle valgmuligheter. Målet for Venstre oppvekstpolitikk er å legge til rette for at alle barn kan sikres en god barndom, og at det skal være lett å kombinere familieliv med arbeidsliv.

Venstre har en målrettet politikk for å redusere antallet fattige barnefamilier, og en av hovedprioriteringene i Venstres alternative statsbudsjett er å redusere fattigdom og utjevne sosiale forskjeller. De som trenger ekstra hjelp og støtte skal få det gjennom gode offentlige ordninger. Venstre øker støtten til det kommunale barnevernet og vil ha flere målrettede trygdeordninger som differensierte satser i barnehage, SFO, barnetrygd, og økte sosialhjelpssatser. I vårt alternative budsjett bevilget vi 920 mill. kroner til dette og i tillegg styrker vi kommunene med 1,8 mrd. kroner utover dette til ulike velferdsoppgaver. I Venstres alternative budsjettet omprioriterer vi ca. 2,5 mrd. kroner for å redusere barnefattigdom.

Venstre vil styrke de brede og universelle tiltakene som helsestasjoner, barnehager og skolehelsetjenesten som del av det forebyggende arbeidet, men arbeider også målrettet for de som trenger ekstra hjelp og støtte. Venstre vil sikre et godt barnevern for de barna som skal ha hele eller deler av sin oppvekst under offentlig omsorg, eller som trenger særskilte tiltak innenfor de andre helsetjenestene. På flere områder innen barnevernsfeltet har Terje Breivik vært aktiv i debattene, og Venstre har selv fremmet to forslag for å styrke rettsikkerheten til barn, ett forslag om å gjøre [barnevernloven til en rettighetslov](#) og ett for å styrke [barns rett til ettervern i barnevernet](#). Venstre ser frem til at Solveig Hornes lovutvalg skal vurdere om barnevernloven skal rettighetsfestes og støttet de [nylige endringene i barnevernloven](#) som setter barnevernet i bedre stand til å sette inn tiltak tidlig med mål om å unngå omsorgsovertakelser.

I høst arrangerte Venstre en [høring om vold mot barn](#) ledet av Abid Q. Raja, som fikk stor medieoppmerksomhet. I vår ble det arrangert en [høring om tidlig innsats](#) ledet av Terje Breivik og Kjetil Kjenseth. Som en oppfølging av samarbeidsavtalen med Venstre og Krf ble det nylig fremmet en strategi med [64 tiltak for å redusere barnefattigdom](#). Blant annet satses det på en styrking familievernet, helsestasjonene og skolehelsetjenesten, som er viktige tjenester for barn og barnefamilier. [Venstre støttet også at innsatsen for å redusere vold og overgrep mot barn forsterkes](#) og Ketil Kjenseth har som saksordfører for [folkehelsemeldingen](#) hatt et særlig fokus på tidlig innsats. Det er også stilt flere skriftlige spørsmål.

Når det gjelder kulturpolitikken vil Venstre legge til rette for et mangfoldig og fritt kulturliv som stimulerer nysgjerrighet, kreativitet og mangfold. Kultur har en verdi i seg selv. En offensiv

kulturpolitikk henger sammen med vern av ytringsfriheten, og i et liberalt samfunn er derfor en stor kultursektor et mål i seg selv. Et mangfoldig og bredt kulturtilbud skaper dessuten større valgfrihet for den enkelte og er med på å bidra til bedre livskvalitet i hverdagen. Venstre er opptatt av å styrke kulturtilbudet til barn og unge.

Kultursektoren har fått en tiltrengt bevilgningsøkning over statsbudsjettet de senere år. Venstre har i all hovedsak støttet bevilgningsøkningene som Stortinget har vedtatt, men samtidig hatt en del andre prioriteringer utover disposisjonene som ligger i de ulike kulturløftene. Venstre ønsker mer privat finansiering av kultur, samtidig som Venstre har understreket at de offentlige bevilgningene skal ligge på et høyt nivå. Dette, ved siden av de ulike tiltakene i Venstres stortingsprogram 2013-2017, vil være førende i det kommende arbeidet på kulturfeltet i Stortinget.

13.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

- [Alternativt budsjett](#)
- [Representantforslag om å gjøre barnevernloven til en rettighetslov](#)
- [Representantforslag om å styrke retten til ettervern i barnevern](#)
- [Representantforslag om å etablere en dagligvareportal](#)

Alternativt statsbudsjett 2015

Det henvises til kapittel 4 for en nærmere redegjørelse for [Venstres alternative statsbudsjett](#) for inneværende år. Budsjettalternativet innebærer bl.a. målrettede forslag til bevilgninger på familie- og kulturfeltet. Det er viktig for Venstre å sikre en offensiv satsing på folkebibliotekene, kulturvern og museer, som tar vare på mangfoldet, utfordrer samtiden og sikrer viktige kulturminner for fremtidige generasjoner. Venstre foreslår å differensiere barnetrygden, styrking av kommunalt barnevern med flere øremerkede stillinger, mer ressurser til tiltaksutvikling og bedre ettervern, og økte midler til fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker. I tillegg styrker vi barnehagene og ønsker at også barn i asylmottak skal ha rett til en barnehageplass. Venstre vil også utvide forsøksordningen med gratis SFO og utvidelse av gratis kjernetid. Venstre styrker innsatsen på en rekke områder for å redusere antallet barn som vokser opp i fattigdom.

[Barnevernloven som en rettighetslov](#)

Venstres stortingsrepresentanter Trine Skei Grande, Terje Breivik, Ola Elvestuen og Abid Q. Raja fremmet 12.11.2014 et representantforslag om å gjøre barnevernloven til en rettighetslov. Venstre mener det er et tankekors at barn ikke har rett til hjelp fra barnevernet, mens rett til opplæring, psykisk helsevern og nødvendig helsehjelp lenge har vært realiteter. Venstre mener en rettighetsfesting av loven vil styrke barnets rettssikkerhet og bedre sikre muligheten for å gi beskyttelse mot en skadelig omsorgssituasjon i tråd med både norsk og internasjonalt lovverk.

[Styrket rett til ettervern i barnevernet](#)

Venstres stortingsrepresentanter Terje Breivik, Trine Skei Grande, Ola Elvestuen, og André N. Skjelstad fremmet 18.03.2015 et representantforslag om å styrke retten til ettervern i

barnevernet. Sannsynligheten for å mestre overgangen til voksenlivet øker dersom ungdommene får gode, riktige og langsiktige ettervernstiltak, likevel er ettervern i mange kommuner mangelfull. Ettervern må utgjøre en viktig og avgjørende del av et helhetlig barnevern og Venstre foreslår både en handlingsplan for ettervernet, at kommunenes egne internkontroll bedres og at ettervernet skal gis ungdom til de er 25 år.

Representantforslag om å etablere en dagligvareportal

Venstres stortingsrepresentanter Terje Breivik, Abid Q. Raja og Pål Farstad fremmet 12.06.2014 et representantforslag om å styrke forbrukermakten gjennom digitalisering av produktinformasjon og opprette en informasjonsportal for dagligvarer som ble avgitt 03.02.2015. Dette forslaget ble behandlet sammen med et likt forslag fra Ap som ble fremmet fire måneder senere. Venstre fikk flertall for at det senest i løpet av 2016 etablere en gratis tilgjengelig informasjonsportal for dagligvarer med nødvendig elektronisk informasjon om varer ment for salg i detaljhandel.

13.2 Venstres gjennomslag i perioden

- [Budsjettaftale, statsbudsjettet 2015](#)
- [Aftale, RNB 2015](#)
- [Etablering av en gratis tilgjengelig informasjonsportal for dagligvarer](#)
- [Skjerming av ideelle barnevernsinstitusjoner i nytt anbud](#)

Budsjettaftale, statsbudsjettet 2015

Venstre inngikk budsjettaftale om statsbudsjettet for 2015 med regjeringspartiene og KrF 21.11.2014. I budsjettaftalen fikk Venstre bl.a. gjennomslag for en tydeligere miljøprofil og sosial profil, i tillegg til viktige løft for næringsliv og kunnskap.

For Venstre er det viktig å styrke og utvikle det arbeidet som gjøres i barnevernet og vi fikk gjennomslag for å styrke fylkesnemndene, kommunalt barnevern og tilskudd til organisasjoner som Forandringsfabrikken som arbeider for å forbedre barneverntjenesten. Vi fikk også gjennomslag for en styrket innsats for å redusere vold mot barn, og har også fått mer ressurser for å redusere fattigdom hos barn, både i budsjettaftalen og i RNB.

I et verbal forslag i budsjettaftalen fikk vi gjennomslag for at regjeringen skal prioritere arbeidet med økt rekruttering av fosterhjem, slik at barn ikke må stå i uforsvarlig lange køer i vent på et hjem. Dette vil også bli fulgt opp stortingsmeldingen om fosterhjemsomsorgen som er varslet i 2015.

Kulturfeltet er også styrket og i budsjettaftalen fikk Venstre gjennomslag for økte midler til Mva-kompensasjon ved bygging av idrettsanlegg, økt tilskudd til ensembler, kor og det frie feltet, innkjøpsordning for litteratur til barn, midler til museum og litteraturhus, midler til Nynorsk Avissenter og samiske aviser for å nevne noe. Av andre ting sørget vi for bevilninger til folkehøyskole, studieforbund, kulturell spaserstokk, og ikke minst den viktige pressestøtten.

I et verbal forslag i budsjettavtalen fikk vi gjennomslag for at regjeringen skal vurdere om Nasjonalgalleriet kan være en del av Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design uten en ny totalreovering.

Avtale, RNB 2015

Venstre inngikk avtale om revidert nasjonalbudsjett med KrF og regjeringspartiene 1.6.2015. Avtalen innebærer bl.a. at klima- og miljøprofilen skjerpes ytterligere og at høyere utdanning styrkes blant annet ved flere studieplasser. Av saker Venstre fikk gjennomslag for barn og unge nevnes mer penger til Statens barnehus. Dette kommer som en ytterligere forsterkning av regjeringens prioriteringer på 106 millioner kroner i RNB til barn som lever i fattige familier. På kulturfeltet nevnes bevilgninger til Mela-huset, Lysbuen museum, Outsider's Art, Tromsø og Måløyraidsenteret.

Samarbeidsavtalen mellom Venstre, KrF og regjeringspartiene

I samarbeidsavtalen mellom Venstre, KrF og regjeringspartiene har Venstre fått gjennomslag for mange viktige saker. Innenfor familie- og sosialpolitikken vil vi spesielt peke på at samarbeidspartiene skal prioritere bekjempelse av vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep mot barn. Det skal også være et særlig arbeid rette mot fattige barnefamilier, slik at vi når avtalens mål om å sikre alle barnefamilier valgfrihet og fleksibilitet. En annen viktig del av avtalen er at frivilligheten skal sikres gode rammevilkår og redusert byråkrati. I avtalen forplikter partiene seg også til at både rus og psykiske helsetilbud skal styrkes både i kommunene og spesialisthelsetjenesten, og snart fremmes det er ny opptrappingsplan for rusfeltet. Det er også utarbeidet [en strategi med 64 tiltak rettet mot fattige barnefamilier](#), som ble lansert 6. mai i år, og som skal følges opp videre i budsjettet.

13.3 Andre saker

Skjerming av ideelle grunnet historiske pensjonsutgifter

I forbindelse med behandling av dokument 8:85 S (2013-2014), Innst. 31 S (2014-2015), fremmet Terje Breivik to forslag som fikk flertall. Det ene forslaget med sikte på å løse de ideelles historiske pensjonsutgifter for å sikre like konkurransevilkår som de kommersielle aktørene. Det andre forslaget ble fremmet for å sikre bedre langsiktige kontrakter i barnevernet for å ivareta barnets behov for forutsigbarhet.

Skriftlige spørsmål, spørretimespørsmål og interpellasjoner

Immaterielle kulturminne/ stedsnavn

Storingsrepresentant og parlamentarisk leder Trine Skei Grande spør kulturministeren om en gjennomgang av «Lov om Stadnamn» med tanke på å ta være på gamle navn som kan forsvinne som en følge av kommunereformen.

Ferdigstillelse av Norsk Ordbok

Storingsrepresentant og parlamentarisk leder Trine Skei Grande spør kulturministeren om hvordan av Norsk Ordbok og dens brukerveiledning kan ferdigstilles mest mulig effektiv nå som Universitetet i Oslo fra og med ikke viderefører stillinger for oppgaven.

Teknologinøytral lovbestemmelse

Storingsrepresentant og parlamentarisk leder Trine Skei Grande spør kulturministeren om hva hun vil gjøre for å få på plass en oppdatert og teknologinøytral lovbestemmelse om rettighetsklarering ved distribusjon av «TV-produsert innhold» og musikk.

Norsk Kulturråd om pengestøtte

Storingsrepresentant Pål Farstad spør kulturministeren om sen saksbehandling for tildeling av penger til de historiske «spela» som spilles over hele landet, noe som skaper uro og usikkerhet.

Spillpolitikk

Storingsrepresentant Abid Q, Raja spør kulturministeren markedsavgiften Norsk Tipping krever og har krevd er i tråd med Stortingets vedtak og de konsesjonsvilkår Kulturdepartementet har satt knyttet til overskudd.

Haugesund teater

Storingsrepresentant Svein Abrahamsen spør kulturministeren om Haugesund teater sitt behov for egne prøvelokaler til sine produksjoner, og hvordan statsråden eventuelt vil bidra til at teateret får slike lokaler.

Bedre oppfølging av barn med seksuelt overskridende atferd

Storingsrepresentant Terje Breivik spør barne-, likestillings- og inkluderingsministeren om behandlingstilbudet til barn med seksuelt overskridende atferd og om det vil bli etablert egne behandlingstilbud for disse barna.

Kjærlighet inn i barnevernloven

Storingsrepresentant Abid Q. Raja spør barne-, likestillings- og inkluderingsministeren om hun vil be lovutvalget vurdere hvordan ordet «kjærlighet» kan tas inn i formålsparagrafen i barnevernloven, siden dette etterspørres av mange barn med erfaring fra barnevernet

Muslimske kvinners ytringsfrihet

Storingsrepresentant Abid Q. Raja spør barne-, likestillings- og inkluderingsministeren hva statsråden gjør for å fremme likestillingen til muslimske kvinner, og hvordan omfanget av hets mot muslimske kvinner for deres valg om å bruke hijab kan reduseres.

Bidragsordningen

Storingsrepresentant André N. Skjelstad spør barne-, likestillings- og inkluderingsministeren om når vil den varslede gjennomgangen av hele bidragsordningen ferdigstilles, fordi mange, særlig fedre, føler seg diskriminert slik regelverket i dag praktiseres.

Gratis kjernetid og kontantstøtte

Storingsrepresentant Rotevatn spør barne-, likestillings- og inkluderingsministeren om å vurdere og åpne for at kommunene kan få avvikle kontantstøtta og bruke provenyet til å utvide gratis kjernetid og ventestøtaden

Sikre brukerperspektivet

Storingsrepresentant Åsta Årøen spør barne-, likestillings- og inkluderingsministeren om hvordan man skal sikre at det er brukeren sitt behov, ikke de pårørende sitt kjønn, som avgjør hvor mye hjelp som blir tildelt.

Språkpolitikk

Språkpolitikk er en viktig del av kulturpolitikken og i et spørretimespørsmål fra Trine Skei Grande spørres det om hvordan regjeringen vil sikre den nasjonale funksjonen språksamlingene og den digitale ordboktjenesten har.

Svømmeferdigheter

Storingsrepresentant Abid Q. Raja spør i en interpellasjon til barne-, likestillings- og inkluderingsministeren hvordan flere med innvandrerbakgrunn, særlig kvinner, kan tilegne seg grunnleggende svømmeferdigheter.

Om momskompensasjon for kulturhus

Storingsrepresentant Iselin Nybø spør kulturministeren om kulturhus og momskompensasjon. Bakgrunnen for spørsmålet er at offentlige bygget kulturhus etter 2008 ikke får momskompensasjon fullt ut eller delvis.

Familievern

Storingsrepresentant Terje Breivik spør barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne om hvordan statsråden vil sørge for at midler bevilget til familievern, blant annet kjøp av plasser i ideelle sentre for foreldre og barn, faktisk blir brukt til formålet.

Inkassoskikk

Storingsrepresentant Terje Breivik spør barne-, likestillings- og inkluderingsminister Solveig Horne om å sikre god inkassoskikk overfor gamle, syke, mennesker med nedsatt funksjonsevne eller andre som ikke klarer å forholde seg til bare skriftlige krav fra inkassofirmaene.

Venstre har ikke vært representert i familie- og kulturkomiteen i perioden. Trine Skei Grande har fulgt kultursakene og Terje Breivik kultursakene. Rådgivere som har fulgt komiteens arbeid har i perioden vært Camilla Hille, Per Magnus Finnanger Sandsmark.

14. Utenriks- og forsvarspolitik

Utgangspunktet for Venstres utenrikspolitikk er det sosialliberale målet om økt frihet for alle, uavhengig av geografisk opprinnelse. Venstre mener dette målet nås best gjennom å styrke og videreutvikle internasjonale institusjoner som fremmer menneskerettigheter, demokrati, markedsøkonomi, miljø og respekt for internasjonal lov og rett. Venstre mener det er både legitimt og nødvendig å stille krav om demokrati og respekt for grunnleggende menneskerettigheter til alle land som vi samarbeider med – enten det er gjennom bistand eller handel.

Norge skal føre en verdibasert utenrikspolitikk, og Norge skal alltid være en konsekvent forsvarer av menneskerettighetene (MR) – selv om det kan gå på bekostning av andre interesser. Det er også viktig for Venstre med et gjennomgående fokus på prinsippet om samstemthet i all politikktutforming.

Videre er det svært viktig at man opprettholder et høyt norsk bistandsnivå i tiden som kommer. Ikke minst er dette viktig som et signal i en tid hvor det oppleves økt press på mange andre lands bistandsbudsjetter. Venstre er enig i at det kan være fornuftig å justere norsk bistandsinnsats på flere områder – herunder sterkere konsentrasjon – men mener at justeringene må være målrettede, godt grunngitte og bredt forankret i Stortinget gjennom gode prosesser. Venstre er tilfreds med at regjeringen – etter press fra samarbeidspartiene – har stadfestet at bistandsmålet om 1 pst. av BNI ligger fast. Venstre deler også ambisjonen om et sterkere fokus på utdanning i bistandspolitikken.

Vi har sett en vekst i antallet konflikter i verden de siste årene, i tillegg til jordskjelv og naturkatastrofer. Ikke siden andre verdenskrig har flyktningesituasjonen vært så omfattende som den er nå. Den dramatiske økningen skyldes først og fremst konfliktene i Syria, Irak og Sør-Sudan. Det har derfor vært et økt behov for humanitær hjelp.

14.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

- [Eget alternativt statsbudsjett for 2015](#)
- [Representantforslag om tiltredelse til barnekonvensjonens tilleggsprotokoll om individklagerett](#)
- [Representantforslag om at Norge skal arbeide for et forbud mot atomvåpen](#)

Alternativt budsjett 2015

Venstre har lagt frem et [foreløpig alternativt statsbudsjett for 2015](#). Det henvises til kapittel 1 for en nærmere redegjørelse for Venstres alternative statsbudsjett for inneværende år. Budsjettalternativet innebærer bl.a. satsing på nødhjelp og humanitær bistand, klimatilpasning og kvinneperspektivet i utviklingspolitikken.

Tiltredelse til barnekonvensjonens tilleggsprotokoll om individklagerett

Venstres stortingsrepresentanter Terje Breivik, Trine Skei Grande, Abid Q. Raja og Ola Elvestuen fremmet 12.11.2014 et representantforslag om norsk tiltredelse til

barnekonvensjonens tredje tilleggsprotokoll om individklagerett. I forslaget vises det til at land som Tyskland, Spania, Costa Rica, Portugal, Slovakia, Gabon, Bolivia, Montenegro, Thailand og Albania har ratifisert den tredje tilleggsprotokollen om individklagerett, men at Norge ikke har det. Konsekvensen av at Norge ikke er tilsluttet tilleggsprotokollen vil kunne være at norske barn har svakere rettssikkerhet ved brudd på deres rettigheter enn barn i de nevnte statene. Forslaget fikk ikke flertall, men Venstre fikk gjennomslag for at regjeringen fremmer ny sak om tiltredelse i 2015.

Representantforslag om at Norge skal arbeide for eit forbud mot atomvåpen

Venstres stortingsrepresentanter Trine Skei Grande og Sveinung Rotevatn fremmet sammen med SV og Sp et forslag om at Norge skal arbeide for et forbud mot atomvåpen internasjonalt. Det fikk ikke tilslutning fra flertallet.

14.2 Venstres gjennomslag i perioden

➤ **Budsjettavtale, statsbudsjettet 2015**

Budsjettavtale, statsbudsjettet 2014

Venstre inngikk [budsjettavtale](#) om statsbudsjettet for 2015 med regjeringspartiene og KrF 15.11.2013 som vi stemte subsidiært for i Stortinget 26.11.2013. I budsjettavtalen fikk Venstre bl.a. gjennomslag for en tydeligere miljøprofil med 200 mill. kroner i økte bevilgninger til det grønne klimafondet.

14.3 Andre saker

Menneskerettighetsmeldingen

Trine Skei Grande var saksordfører for menneskerettighetsmeldingen. Det er den første menneskerettighetsmeldingen på 15 år, og for 15 år siden var det Lars Sponheim som var saksordfører. Det ble i forbindelse med komiteens behandling av saken gjennomført en åpen høring på Stortinget med nærmere 70 påmeldte deltakere fra ulike organisasjoner, institusjoner og interessegrupper. Grande løftet særlig fire temaer: Flyktningekatastrofen i verden, kvinners rettigheter og likestilling mellom kjønnene, barnrettigheter og klimaperspektivet.

Situasjonen i Somalia

Parlamentarisk leder Trine Skei Grande løftet i en interpellasjonsdebatt 18.11.2015 om norske initiativ for å skape fred og bidra til økonomisk utvikling i Somalia. Somalierne er den tredje største gruppen av innvandrere i Norge og omfatter 35 912 personer (2014). Somalierne er dermed den største ikke-vestlige innvandrerguppen i Norge. Mange av disse er opptatt av utviklingen i hjemlandet, et land som i flere tiår har vært herjet av borgerkrig, og som har store utfordringer blant annet med terrorgruppen Al-Shabaab. Somalia er imidlertid et komplekst land, som til tross for sine åpenbare utfordringer også har store muligheter. Blant annet er deler av Somalia, herunder utbrytterrepublikken Somaliland, mer demokratisk og fredelig enn hva landet for øvrig gir inntrykk av i vestlige medier.

Skei Grande utfordret utenriksministeren på hvilke initiativ man ser for seg at Norge kan bidra med for å skape fred og bidra til økonomisk utvikling i Somalia, og særlig i de regionene hvor det er positive prosesser i denne retning allerede.

Terroren i Danmark i februar

Muntlig spørsmål fra Trine Skei Grande (V) til utenriksministeren 18.2.2015

Om hvilke verdier vi bør legge til grunn når vi skal diskutere det som har skjedd i Danmark, som i februar ble rammet av terror

Minoritetsrettigheter

Storingsrepresentant Abid Q. Raja stilte 12.6.2015 spørsmål til utenriksministeren om hvordan statsråden vil følge opp Minoritetsprosjektet, for å redusere forfølgelsen og diskriminering på grunn av tro og livssyn.

Rohingya-folket

Abid Q. Raja stilte 29.5.2015 spørsmål om hva utenriksministeren vil gjøre med tanke på menneskerettighetsbruddene rohingya-folket er utsatt for.

Trosminoriteter i Myanmar

Abid Q. Raja stilte 21.1.2015 spørsmål om hvilke tiltak Norge og ambassanden i Yangon gjør for å beskytte trosminoriteter i Myanmar.

Religiøse konflikter

Abid Q. Raja stilte 3.6.2015 spørsmål om statsråden planlegger at Norge kan ta en lederrolle for å bekjempe religiøse konflikter.

Raif Badawi

Trine Skei Grande stilte 13.1.2015 spørsmål om hvordan Norge vil reagere overfor Saudi Arabia. Abid Q. Raja stilte 26.5.2015 spørsmål om når og hvordan Norge tok opp de alvorlige menneskerettighetsbruddene mot Raif Badawi i Saudi-Arabia.

Eritrea

Storingsrepresentant André N. Skjelstad stilte 8.6.2015 spørsmål om utenriksministeren er enig med FN-kommisjonen, Amnesty og professor Kjetil Tronsvolls beskrivelse av Eritrea som et diktatur hvor grove menneskerettighetsbrudd finner sted.

Kulturattachéstillinger

Trine Skei Grande stilte 6.3.2015 spørsmål ved avviklingen av kulturattachéstillingene i London og Moskva.

Sjakk som effektiv bistand til utdanningen

Trine Skei Grande spurte 5.2.2015 utenriksministeren om prosjektet «Sjakk som effektiv bistand til utdanningen»

Magnitskij-saken

Ingjerd Schou, Hans Olav Syversen og Trine Skei Grande skrev 27.3.2015 brev til utenriksminister Børge Brende med spørsmål om hva som er, og bør være norsk og internasjonal politikk med tanke på menneskerettighetsspørsmål i Russland, og spesielt Magnitskij-saken. Utenriksministeren svarte i brev av 17.4.2015.

Internasjonal konferanse mot kjernefysiske våpen

Storingsrepresentant Sveinung Rotevatn stilte 11.12.2014 spørsmål om Norge vil gi økonomisk og politisk støtte til den neste konferansen mot kjernefysiske våpen.

Restrukturering av gjeld

Sveinung Rotevatn stilte 9.10.2015 spørsmål om hvordan Norge vil følge opp arbeidet i FN om restrukturering av gjeld.

Jorskjelvet i Nepal

Storingsrepresentant Ketil Kjenseth stilte 8.6.2015 spørsmål om nødhjelpsorganisasjonene vil få penger tidsnok til at Nepal får nødvendig hjelp før monsunesongen.

Permisjon fra heimevernsøvelser

Vararepresentant Gunnhild Berge Stang stilte 3.6.2015 spørsmål om deltakelse i politiske prosesser lokalt og nasjonalt burde være gyldig grunnlag for permisjon fra heimevernsøvelser.

Forsvarets tilstedeværelse og øvelser

Storingsrepresentant Sveinung Rotevatn stilte 12.1.2015 spørsmål om å sikre Forsvarets tilstedeværelse og aktivitet i regionen mellom Romsdal og Bergen.

Blücher

Storingsrepresentant Trine Skei Grande stilte 19.12.2014 spørsmål om minnesmerke for senkningen av Blücher.

Land-for-land-rapportering

I behandlingen av RNB 19.6.2015 sørget Venstre for flertall for et vedtak om at regjeringen må gjennomgå effekten av forskriften for LLR-rapportering målt mot Stortingets målsetting om å synliggjøre uønsket skattetilpasning og sikre at relevante opplysninger knyttet til LLR-rapporteringen fra datterselskaper og støttefunksjoner i tredjeland fremkommer i regnskapet. Stortinget ber regjeringen også vurdere hvordan det kan etableres et tilsyn med rapporteringspliktige etter LLR-regelverket.

Venstres medlem i utenriks- og forsvarskomiteén er Trine Skei Grande.

Rådgiver som har fulgt komitéens arbeid har i perioden vært Torild Skogsholm.

15. Kontroll- og konstitusjon

Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité har i all hovedsak behandlet saker innenfor tre ulike kategorier: Grunnlovsforslag, Riksrevisjonens undersøkelser og rapporter og egne

kontrollsaker overfor regjeringen. Venstre har ikke fremmet egne forslag i perioden, men er medforslagsstiller til en rekke av de grunnlovsendringsforslagene som er behandlet og vedtatt.

De sakene med størst oppmerksomhet denne perioden har vært de egeninitierte kontrollsakene knyttet til lengeværende asylbarn, Telenors utøvelse av eierskap i VimpelCom, nytt sykehus i Nordmøre og Romsdal og salg av marinefartøy til Nigeria (saken ikke avsluttet) og oppfølging av riksrevisjonens saker knyttet til moderniseringsprogrammet i NAV og undersøkelse om samfunnssikkerhet og beredskap. Se nærmere omtale av disse sakene under.

15.1 Forslag Venstre har fremmet i perioden

- [Representantforslag om å opprette en stortingsoppnevnt granskningskommisjon for å vurdere forholdene rundt Scandinavian Star-katastrofen](#) (felles forslag med Ap, Sp, KrF, SV og MDG).

Granskningskommisjon for å vurdere forholdene rundt Scandinavian Star-katastrofen

Venstre var medforslagsstiller på et representantforslag om å opprette en stortingsoppnevnt granskningskommisjon for å vurdere forholdene rundt Scandinavian Star-katastrofen.

Bakgrunnen for forslaget er at det har kommet fram flere nye opplysninger og at Riksadvokaten traff 27. juni 2014 vedtak om ny etterforskning hvor det ble vist til at foreldelsesfristen for mordbrann er 25 år. Han ba derfor om at den nye etterforskningen blir påbegynt så raskt som mulig.

Ved behandling av forslaget 12.5.2015 gikk et samlet Storting inn for at det opprettes en stortingsoppnevnt granskningskommisjon.

15.2 Grunnlovssaker

I denne perioden behandlet enkelte grunnlovsforslag som var igjen etter den store grunnlovsrevisjonen fra forrige periode. Det gjaldt bl.a. forbud mot dobbeltstraff og domstolenes prøvingsrett (sak om grunnlovsfesting av sivile og politiske menneskerettigheter) og forslag om å endre Grunnloven § 97 om unntaksregler tilbakevirkende kraft. Forslaget om å endre Grunnloven § 97 gikk [en samlet komité i mot](#). Stortinget har også behandlet to forslag knyttet til forholdet mellom stat og kirke framsatt i forrige periode fra hhv. [SV](#) og [Venstre](#).

Grunnlovsforslag fra bl.a. Trine Skei Grande om grunnlovsfesting av sivile og politiske menneskerettigheter

Stortinget behandlet 1.6.2015 siste del av et omfattende grunnlovsforslag knyttet til grunnlovsfesting av sivile og politiske menneskerettigheter. De to gjenværende forslagene var knyttet til forbud mot dobbeltstraff og grunnlovsfesting av domstolenes prøvingsrett.

En samlet komite konstaterte at det ikke forelå noe flertall for det formulerte forslaget knyttet til forbud mot dobbeltstraff. Ingen fremmet heller noe slikt forslag under behandlingen. Stortinget vedtok imidlertid, mot stemmene til SV og Senterpartiet en ny § 89 i Grunnloven: «I saker som reises for domstolene, har domstolene rett og plikt til å prøve om lover og andre beslutninger truffet av statens myndigheter strider mot Grunnloven.»

Grunnlovsforslag fra SV og Venstre om forholdet mellom stat og kirke

Stortinget behandlet 1.6.2015 to ulike forslag fra SV og Venstre knyttet til forholdet mellom stat og kirke (avvikling av statskirken) og endringer av Grunnloven §§ 2, 4, og 16. Konkret foreslo Venstre at Grunnloven § 4 oppheves (Kongen skal alltid bekjenne seg til den evangelisk-lutherske religion.) og at § 16 (Alle innbyggere i riket har fri religionsutøvelse. Den norske kirke, en evangelisk-luthersk kirke, forblir Norges folkekirke og understøttes som sådan av staten. Nærmere bestemmelser om Kirkens ordning fastsettes ved Lov. Alle tros- og livssynssamfunn skal understøttes på lik linje.) endres til: «Alle innbyggere i riket har fri religionsutøvelse. Alle tros- og livssynssamfunn skal understøttes på lik linje.» Venstres forslag fikk bare støtte av SV (subsidiært) og MDG ved Stortingets [votering](#).

15.3 Saker fra Riksrevisjonen

Kontroll- og konstitusjonskomitéen har behandlet en rekke saker knyttet til rapporter fra Riksrevisjonen. I de aller fleste saker har komitéen hatt enstemmige merknader og/eller innstillinger. Dette gjelder undersøkelse av [myndighetenes arbeid med Arktisk råd](#), [kommunenes låneopptak og gjeldsbelastning](#), [bistand til ren energi](#), [forvaltningen av statlige selskaper for 2013](#), [internkontroll på anskaffelsesområdet i Statens vegvesen](#), [årlig revisjon og kontroll for budsjettåret 2013](#), [unntatt kapittelet som gjelder Arbeids- og sosialdepartementet \(egen sak\)](#), [forvaltningsrevisjonar som er behandla av Stortinget](#), [elektronisk meldingsutveksling i helse- og omsorgssektoren](#), [barnefattigdom](#), [toll- og avgiftsetatens grensekontroll](#), [den statlige kystforvaltningens arbeid med å øke andelen godstransport til sjøs](#), [NAVs arbeidsrettede oppfølging av personer med nedsatt arbeidsevne](#), [utnyttelse av infrastruktur til forskning i norske områder i Arktis](#) og [ivaretagelse av veteraner fra internasjonale operasjoner](#).

Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjon og kontroll for budsjettåret 2013 (Moderniseringsprogrammet i NAV).

I Riksrevisjonens rapport om den årlige revisjon og kontroll for budsjettåret 2013 for Arbeids- og sosialdepartementet ble det påpekt vesentlige utfordringer med moderniseringen av IKT i arbeids- og velferdsetaten. Gjennom to ulike høringer ble det også kjent at det såkalte moderniseringsprogrammet i NAV stod i fare for å sprekke økonomiske i størrelsesorden 1,5 mrd. kroner.

I [innstillingen](#) utgjorde Venstre flertall med Ap, KrF og MDG som bl.a. mente at det er sterkt kritikkverdig at informasjon av en slik art først blir offentlig kjent etter at media og Stortinget selv (kontrollkomitéen) har satt søkelys på saken. Det samme flertallet påpekte også at konsekvensene av dette er at Moderniseringsprogrammet foreslås skrinlagt i sin nåværende

form inntil videre, grunnet krevende kompleksitet i prosjektet og svak gjennomføringskompetanse hos Nav og mente videre at statsråden i for stor grad har overlatt det fulle og hele ansvaret for modernisering av IKT-systemer til ledelsen i Nav, uten i tilstrekkelig grad å gå inn i vurderinger knyttet til styring, planlegging og organisering av reformen. Nav-direktørens avgang må dermed ses på også som en dom over manglende oppfølging fra departementets side.

En samlet komite stod til slutt bak [forslag](#) hvor Stortinget ber regjeringen på egnet måte fremme sak om beslutningsgrunnlag for Prosjekt 2 som skal beskrive hva som skal leveres, fremdrift og økonomiske forutsetninger. Stortinget ber samtidig regjeringen presentere rammene for den videre strategien for modernisering av Navs IKT-systemer med hensyn til fremdrift og økonomiske forutsetninger.

I forbindelse med komitéens behandling av melding for året 2014 fra Sivilombudsmannen stod Venstre sammen med ...

Riksrevisjonens undersøkelse av Justis- og beredskapsdepartementets arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap.

Riksrevisjonen offentliggjorde 21. mai en undersøkelse av Justis- og beredskapsdepartementets arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. I undersøkelsen slås det fast at det er avdekket alvorlige svakheter i utøvelsen av samordningsansvaret svekker samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet. På bakgrunn av de alvorlige påstandene som ble framført i undersøkelsen, besluttet kontroll- og konstitusjonskomiteen å hastebehandle saken slik at den kunne blitt behandlet i vårsesjonen 2014/2015.

I komiteens [innstilling](#) står Venstre sammen med regjeringspartiene og dels KrF i å konkludere med at det var kritikkverdig at tidligere regjering ikke evnet å prioritere arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap før etter at Norge ble utsatt for terrorangrepet i 22. juli 2011 og at det er grunn til å kritisere at det ikke ble gjennomført flere og bedre tiltak før og etter fremleggelsen av Gjørsv-kommisjonens rapport.

Samtidig står Venstre sammen med Arbeiderpartiet, SV, KrF og MDG i å konkludere med at det er svært viktig at Riksrevisjonen valgte å undersøke hvorvidt disse manglene var rettet opp snart 4 år etter det største terrorangrepet på norsk jord. Disse partiene og Senterpartiet konkluderer videre med at Riksrevisjonen bør gjennomføre en tilsvarende forvaltningsrevisjon på beredskapsområdet i løpet av de neste to årene, slik at en ny rapport kan legges frem i løpet av første halvår 2017.

En samlet komite [ber](#) regjeringen legge frem en ny stortingsmelding om samfunnssikkerhet og beredskap i løpet av 2016.

16.4 Andre saker

Telenors håndtering av VimpelCom-saken og Nærings- og fiskeridepartementets eierskapsutøvelse i Telenor.

På bakgrunn av en rekke oppslag i media knyttet til tvilsomme transaksjoner mellom et datterselskap av VimpelCom (hvor Telenor er en stor minoritetsaksjonær) og et

datterselskap av Taklikant knyttet til kjøp av mobilisenser i Usbekistan, samt avsløringer i Sverige knyttet til det svenske mobiltelefoniselskapet TeliaSoneras kjøp av mobilisenser i Usbekistan besluttet kontroll- og konstitusjonskomiteen 4.12.2014 å opprette egen sak for å granske Telenors håndtering av VimpelComs transaksjoner og Nærings- og fiskeridepartementets eierskapsutøvelse i samme sak.

I komiteens [innstilling](#) er Venstre en del av flertallet (alle partier unntatt Høyre og Frp) som retter kritikk mot nærings- og fiskeridepartementet om at det fra departementets side ikke er vist tilstrekkelig vilje til å avdekke hva som faktisk har skjedd. Det samme flertallet rette kritikk mot ledelsen i Telenor om at det hverken ble gjort eller vurdert en grundig sjekk av tvilsomme transaksjoner mellom VimpelCom og et selskap eid av Usbekistans presidentfamilie knyttet til «kjøp» av mobilisenser. Flertallet finner det svært uheldig at et stort og betydningsfullt statlig deleid selskap gir uttrykk for en kultur hvor åpenhet og god samhandling med de politiske institusjoner ikke har prioritet.

En samlet komite viser til at saken er under politietterforskning i flere land og at det er naturlig å avvente utfallet av denne etterforskningen.

[Helse- og omsorgsdepartementets eierstyring knyttet til nytt sykehus i Nordmøre og Romsdal.](#)

Kontroll- og konstitusjonskomiteen besluttet, mot stemmene til Høyre og Frp 13. januar 2015 å igangsette egen sak om Helse- og omsorgsdepartementets eierstyring knyttet til nytt sykehus i Nordmøre og Romsdal. Bakgrunnen for dette var at det var framsatt en rekke påstander bl.a. om at statsråd Høie hadde instruert helseforetakene om et bestemt tomtevalg i strid med foretaksloven.

I [innstillingen](#) konkluderte Venstre sammen med Krf, Høyre og Frp (og i realiteten også de øvrige partier) om at det ikke framkom opplysninger som tilsier at statsråden har handlet i strid med helseforetaksloven eller forvaltningsloven når det gjelder spørsmålet om tomtevalg. Det har heller ikke i ettertid framkommet nye opplysninger i saken som skulle tilsi at dette er tilfellet. Venstre mente imidlertid at kontrollhøringen avdekket at det er et stort forbedringspotensial i dialogen og ansvarsavklaring mellom Helse Midt-Norge (HMN) og Helse Møre og Romsdal (HMR) og at det er behov for å klargjøre styrings- og ansvarsforhold og -myndighet mellom dem. Dette gjelder særlig knyttet til HMN styringsmyndighet overfor HMR. Venstre mente også at det var svært uheldig at det var foretaksmøte i HMR, HMN og til slutt hos statsråden med mindre enn et døgn mellomrom de ulike organ. Det avgjørende foretaksmøtet kunne med fordel blitt utsatt, spesielt da det ble framsatt til dels alvorlige påstander i foretaksmøte i HMR

I tillegg til selve saken i kontroll- og konstitusjonskomiteen stilte Pål Farstad [skriftlig spørsmål](#) til helse- og omsorgsministeren 15.12.2014 om statsråden på noe vis har involvert seg i å påvirke lokalisering av nytt sykehus for Nordmøre og Romsdal?

[Utsendelse av lengeværende barn og justis- og beredskapsministerens opplysningsplikt.](#)

Kontroll- og konstitusjonskomiteen besluttet, mot stemmene til Høyre og Frp 13. januar å igangsette egen sak til Stortinget om utsendelse av lengeværende asylbarn, jf. Stortingets forretningsorden § 15 første ledd annet punktum. Bakgrunnen for saken var en serie artikler i Bergens Tidende vedrørende utsendelse av lengeværende asylbarn samt statsrådets uttalelser i Stortinget, herunder redegjørelsen som ble holdt 2. desember 2014.

I [innstillingen](#) rettet Venstre sterk kritikk mot statsråd Anundsens håndtering av kontrollsaken knyttet til utsendelse av lengeværende asylbarn har avdekket en rekke kritikkverdige forhold. Dels er det avdekket at statsråden ikke har gitt tilstrekkelig opplysninger til Stortinget og dels er det avdekket at statsrådets underliggende etater ikke har forstått, villet forstå eller fulgt opp de instruksjoner og den politikkendring statsråden har varslet. Det er også avdekket at statsråden gjorde lite for å forsikre seg om at den avtalte og varslede politikkendring faktisk ble fulgt opp. I tillegg er det avdekket at det ble sendt ut et betydelig antall lengeværende asylbarn i løpet av høsten 2014, noe som ikke synes å være i samsvar med det statsråden selv gav uttrykk for i Stortinget ved flere anledninger.

Venstre påpekte også en sterk bekymring over at det som følge av den manglende styring og uteblivelse av den politikkendring et flertall i Stortinget står bak, ble sendt ut asylbarn høsten 2014 som kunne fått bli, gitt at den varslede politikkendring hadde blitt iverksatt.

Venstre støttet ikke [mistillitsforslaget](#) fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og SV mot statsråd Anundsen, men rettet i stedet sterk kritikk. Venstres formulering om at det er sterkt kritikkverdig at statsråd Anundsen ikke har gitt dekkende informasjon til Storting, og ikke sørget for at den varslede politikkendring ble fulgt, i saken om utsendelse av lengeværende asylbarn, fikk til slutt [flertall](#) under Stortingets behandling 19.5.2015.

Venstre har hatt et sterkt engasjement i denne saken. I tillegg til kontrollsaken har dette vært tatt opp gjennom [skriftlig spørsmål](#) fra Iselin Nybø 6.10.2014 der hun ba justisministeren avkrefte at det er gitt politiske føringer om at tvangsutsendelse av lengeværende asylbarn som kan komme under det nye regelverket skal prioriteres, skriftlige spørsmål fra Abid Q. Raja [17.12.2014](#) om barnefamilier har blitt henvist til internflukt i Afghanistan og [11.2.2015](#) om gjennomgang av alle utsendelser av lengeværende barn.

Saken ble også tatt opp med regjeringen i forbindelse med [trontaledebatten](#) 6.10.2014 der Venstres leder Trine Skei Grande spurte justis- og beredskapsministeren om det er gitt eller sendt signaler om en opptrapping av utsending av lengeværende barn/barnefamilier og i den [muntlige spørretimen](#) 3.12.2014 hvor Trine Skei Grande spurte statsministeren om betydningen av endringer i tildelingsbrev til UDI om ikke lenger å prioritere utsendelse av lengeværende barn.

I tillegg ble denne saken gjenstand for en [egen hasteinnkalt redegjørelse](#) i Stortinget 2.12.2014 etter initiativ fra Trine Skei Grande.

[Markedsavgift for ExtraStiftelsen](#)

På bakgrunn av henvendelse til kontroll- og konstitusjonskomiteen stilte Abid Q. Raja 28.4.2015 et spørsmål til kulturministeren om det er i tråd med Stortingets vedtak og departementets konsesjonsvilkår at Norsk Tipping ensidig pålegger ExtraStiftelsen en

betydelig markedsavgift for spillet Extra, og hvilket hjemmelsgrunnlag har Norsk Tipping for å gjøre dette og er det i tråd med de samme vilkår at det ikke utøves kontroll over bruken av inntektene knyttet til denne avgiften.

*Venstres medlem i kontroll- og konstitusjonskomitéen er Abid Q. Raja.
Rådgiver som har fulgt komitéens arbeid har i perioden vært Geir Olsen.*

16. Vedlegg

31 gode grunner til å stemme Venstre – status per juni 2015.

Ved Venstres valgkampåpning i Arendal 9. august 2013 la Venstre fram en liste på 31 svært gode grunner til å velge Venstre og sørge for en blågrønn regjering etter valget.

Status viser at **14** av Venstres tiltak vil bli gjennomført i sin helhet, **15** blir gjennomført skritt for skritt, delvis eller på sikt, mens de siste 2 foreløpig ikke er planlagt gjennomført. Av disse 2 er det bare ett hvor regjeringen aktivt slår fast at de vil føre en «annen» politikk enn det Venstre ønsker (sosialhjelp). Spørsmål om stemmerett for 16-åringer er verken omtalt i samarbeidserklæring eller regjeringsplattform, men vil neppe bli gjennomført.

Grunn	Status	Kommentar
Utvide lærerutdanningen og gjøre den femårig.	Gjennomføres	Regjeringsplattformen, side 55. Innføres fra 2017.
Innføre rett og plikt til etter- og videreutdanning for lærere.	Gjennomføres «på sikt»	Gjennomføre et lærerløft (samarbeidsavtalen pkt. 3d) «På sikt innføre rett og plikt til etter- og videreutdanning» (regjeringsplattformen side 55). Bevilget betydelige midler som følge av avtalen om statsbudsjettet i 2015.
Kutte byråkratiet og ansette flere yrkesgrupper i skolen, så lærerne får tid til å være lærere.	Gjennomføres	Regjeringsplattformen side 55 («Forenkle og redusere omfanget av unødvendig byråkrati etc»). Fulgt opp i avtalen om RNB 2014 og NB 2015.
Øke forskningen.	Gjennomføres	Regjeringsplattformen side 58 (flere punkt og formuleringer). Fulgt opp i statsbudsjettet 2014 og 2015 i tillegg til at det er fremmet en langtidsplan for forskning.
Ha en karakterfri barneskole.	Gjennomføres	
Verne Lofoten, Vesterålen og Senja.	Gjennomføres	Samarbeidsavtalen, punkt 4c
Gjennomføre et grønt skattesifte slik at det lønner seg å leve miljøvennlig.	Gjennomføres skritt for skritt	Regjeringen har satt ned en grønn skattekommisjon som vil legge fra sin rapport i desember 2015. I tillegg innebar avtalen om statsbudsjettet for 2015 et grønt skattesifte på 2,7 mrd. kroner, noe som er et større grønt skattesifte i ett enkelt budsjettår enn det den rødgrønne regjering gjorde i hele sin

		regjeringsperiode på 8 år.
Sørge for flere og bedre tog.	Gjennomføres skritt for skritt	Regjeringsplattformen side 67, samarbeidsavtalen punkt 3g. 850 mill. kroner mer til jernbane gjennom avtale om hhv statsbudsjettet 2014 og nysaldering 2015. I tillegg til flere verbalforslag om utbygging av tog.
Satse stort på kollektivtransport.	Gjennomføres	Samarbeidsavtalen, punkt 3m og 4g. Fulgt opp bl.a. i RNB 2014 og statsbudsjettet for 2015.
Kutte de norske utslippene med 40 prosent innen 2020.	Gjennomføres delvis	Samarbeidsavtalen, punkt 2h. Offensiv klimapolitikk og forsterke klimaforliket. I tillegg har Venstre fått flertall for en rekke tiltak som forsterker klimaforliket og bidrar til reduksjon i de norske utslippene. Videre har Venstre blitt enig med regjeringspartiene om at Norge skal slutte seg til EUs klimarammeverk som forplikter Norge til å redusere klimagassutslippene med 40% innen 2030.
Redusere skjemaveldet med 25 % i løpet av fire år, bl.a. ved å innføre minstefradrag for næringsdrivende.	Gjennomføres delvis	Skjemaveldet skal reduseres med 25 prosent (regjeringsplattformen side 29). Ingen spesifikk formulering om minstefradrag for næringsdrivende, men omtalt i Venstre repr.forslag om næringsdrivende som fikk flertall i juni 2014.
Bedre de sosiale ordningene for næringsdrivende.	Gjennomføres delvis	Ingen forpliktende formuleringer hverken i samarbeidsavtale eller regjeringsplattform, men Venstre fikk gjennomslag for et representantforslag om en helhetlig gjennomgang av vilkårene for næringsdrivende, med sikte på forbedringer bl.a. når det gjelder sosiale ordninger i Stortinget i juni 2014. I avtalen om statsbudsjettet for 2015 ble det gjort bedringer knyttet til de sosiale rettighetene når det gjelder omsorg for

		syke barn.
Sikre tilgang på kapital i oppstartsfasen for gründere.	Gjennomføres delvis	Regjeringsplattformen, side 27: «Opprette en innovasjonsbørs for enklere å kunne koble gründere med privat kapital og vurdere å koble dette til skatteincentiver.» Bl.a. fulgt opp med en egen pre-så Kornfond-ordning i avtalen om RNB 2015.
Omorganisere Innovasjon Norge slik at det blir mer innovasjon i hele landet.	Gjennomføres delvis	Regjeringsplattformen, side 27: «Gjennomgå virkemiddelapparatet for innovasjon og videreutvikle virkemidlene med høyest innovasjonseffekt.» Delvis gjennomført av Innovasjon Norge selv etter endring i ledelsen der.
Følge handlingsregelen og føre en ansvarlig økonomisk politikk.	Gjennomføres	Slått fast både i samarbeidsavtalen (punkt 4a) og regjeringsplattformen og fulgt opp i alle budsjettprosesser i perioden.
Tenke nytt innen psykisk helse og innføre lavterskeltilbud der du kan få hjelp uten henvisning.	Gjennomføres	Samarbeidsavtalen, punkt 3f. Dessuten fikk Venstre flertall for repr.forslag om å styrke psykisk helsetjenester i kommunene.
Bedre rusbehandling i alle ledd: Forebygging, akuttavrusning, behandling, skadereduksjon og ettervern.	Gjennomføres	Samarbeidsavtalen, punkt 3e. Fulgt opp i bl.a. budsjettavtalen om statsbudsjettet 2014 og 2015.
Sørge for 1000 nye helsesøstre i løpet av fire år.	Gjennomføres delvis	Budsjettavtalen for 2015 innebar en styrking av helsestasjons- og skolehelsetjenesten med 200 mill. kroner.
Opprette en forenklingkommisjon som reduserer helsebyråkratiet.	Gjennomføres delvis	Regjeringsplattformen, side 44: «Redusere byråkrati for å frigjøre mer tid og kapasitet til pasientbehandling».
Sikre lokalsykehusene.	Gjennomføres delvis	Regjeringsplattformen, side 43 «Regjeringen vil fremme en nasjonal helse- og sykehusplan for Stortinget for å skape åpenhet og forutsigbarhet i sektoren. Helse- og sykehusplanen skal blant annet inneholde en definisjon av innholdet i ulike typer sykehus, struktur i spesialisthelsetjenesten, behovskartlegging, utstyringsbehov og investeringsplaner. Sykehusplanen må også omhandle

		lokalsykehus og den viktige rollen de har for å sikre beredskap for liv og helse i hele landet.»
Differensiere barnetrygden slik at lavinntektsmottakere får mer enn de med høyere inntekt.	Gjennomføres delvis	Regjeringen har nylig satt ned et eget utvalg som skal se på overføringene til barnefamiliene. Utvalget skal særlig vurdere ulike modeller for omfordeling av barnetrygden, blant annet behovsprøving.
Innføre gradert betaling i barnehager og SFO slik at de med lav inntekt betaler mindre enn de med høyere inntekt.	Gjennomføres	Samarbeidsavtalen, punkt 4D. Gjennomført i forbindelse med statsbudsjettet for 2015 hvor det blir gratis kjernetid i barnehager for alle 4- og 5-åringer i lavinntektsfamilier og billigere barnehage generelt for barn fra lavinntektsfamilier. Forsøksordning med gratis SFO utvides.
Innføre statlig minstenorm for sosialhjelpssatser.	Gjennomføres ikke	Regjeringen vil videreføre sosialhjelpen som en kommunal skjønnsbasert ordning (regjeringsplattformen side 11)
Gjennomføre et løft for det kommunale barnevernet.	Gjennomføres delvis	Regjeringsplattformen side 12-13. Fulgt opp i statsbudsjettet for 2015 med 160 mill. kroner.
Sikre en boligpolitikk som gir vanskeligstilte mulighet til å eie egen bolig på sikt.	Gjennomføres delvis	Regjeringsplattformen side 48: «Det er derfor en offentlig oppgave å føre en offensiv sosial boligpolitikk.» Som følge av RNB-avtalen 2014 blir det bl.a. bevilget tilskudd til 1000 nye utleieboliger. I budsjettet for 2015 ble det bevilget tilskudd til ytterligere 1200 nye utleieboliger.
Beholde pappapermen.	Gjennomføres	Pappapermen blir beholdt, men redusert fra 14 til 10 uker (samarbeidsavtalen punkt 4b)
Reversere Datalagringsdirektivet og føre en mer aktiv	Gjennomføres delvis.	Datalagringsdirektivet er historie. Det gjenstår å se om det blir en mer aktiv personvernpolitikk.

personvernpolitikk.		
Føre en mer human innvandrings- og asylpolitikk, spesielt for barn med lang botid i Norge.	Gjennomføres	Det blir en mer human politikk for barn med lang botid i Norge jfr. avtalen om asyl- og innvandringspolitikk mellom V/KrF og regjeringen. Dette ble konkretisert i ny forskrift i januar 2015 hvor det slås fast at barns botid og tilhørighet i Norge skal vektlegges langt mer enn tidligere. Antall kvoteflyktninger er også økt betydelig, sist gjennom vedtak om å ta mot 8000 flyktninger fra Syria i perioden 2015-2017.
Innføre stemmerett for 16-åringer.	Gjennomføres foreløpig ikke	
Gjennomføre lokaldemokratireform med større og sterkere kommuner.	Gjennomføres	Samarbeidsavtalen punkt 3b. Fulgt opp bl.a. i kommuneøkonomiproposisjonen 2014 og gjennom oppgavereformen som ble vedtatt i Stortinget våren 2015.
Endre arbeidsmiljøloven slik at det blir større fleksibilitet for både arbeidstaker og arbeidsgiver.	Gjennomføres	Regjeringsplattformen side 8 og 10. Fulgt opp med vedtak i Stortinget våren 2015.

